

Třetí pamětní kniha rychnovské fary , založená v roce 1876 XVIII farářem P. Antonem Joh. Felgerem při jeho odchodu z Rychnova.

Pamětihodnosti začínají nástupem nového XIX. faráře rychnovského P. Franze Krupičky roku 1877 a sahají až do {roku 1935}

{kronika má asi 360 stran / 2.kronika měla 562 str., první asi 200/

L J Ch

{Laudetur Jesus Christus- Buď pochválen Ježíš Kristus }

R o k 1877

viděl jsem při kanonické vizitaci 17. června 1883 Fr, Demel, starší kanovník

P. František Krupička, nar. 11. června 1827 ve Všejanech . ordinován 25.července 1852, byl kaplanem v Mčeli {Mcelech u Nymburka}, Ruprechticích, Loukově, Č.Dubu a od 1. října 1871 administrátor v duchovních a světských záležitostech v Jablonci {u Mimoně} za odcházejícího faráře Rechiegela Dne 8. února byl schválen jako farář v Rychnově. Jeho prvním kaplanem byl P. Adalbert Kundt. , neboť P. Schwertner po příchodu p. faráře přesídlil do Sloupu.

Na P.Kundta si stěžoval už p. děkan Felger, míra byla dovršena za tohoto p., faráře., když vystoupil z katolické církve a přestoupil ke starokatolictví .Důvod k tomu byl v každém případě strach z trestu, který mohl očekávat za své jednání s jednou dívkou z Pulečného,.Odešel do Německa, oženil se s onou dívkou a ale vrátil se zase zpět,žil v Pulečném u svého tchána kde musel vykonávat ty nejnižší práce dokud si nevytvořil postavení. Jeho nástupcem byl P. Johann Žďárský z Bukoviny u Turnova, narozený 19. června 1848, ordinován 25. července 1871a byl od 9. let studijním kolegou pozdějšího zdejšího faráře Johanna Bernarda.

pag.2

V roce 1881 byl P. Žďárský přeložen do Č. Dubu a jeho nástupcem byl P. Augustin Švoba, narozený v Sobotce 1. ledna 1843 a byl ordinován spolu se svým pozdějším farářem Johannem Bernardem 23. července 1870.

Za pana faráře Krupičky se jen málo opravovalo, , důležitý byl v roce 1883 konaná biskupská vizitace a biřmování, pan biskup dr. Emanuel Schöbel byl co nejslavněji přivítán, zanechal ale jak u duchovenstva, tak u obyvatelstva nanejvýš nepříjemnou vzpomínku, v kostele káral velmi mnohé, často maličkosti, a to před lidmi, což ranilo p. faráře velice a protože mu kromě toho dělal předhůzky i v domě, zapůsobilo to na zdraví p. faráře velmi neblaze.Od té doby nespál, plakal za svůj svůj jinak dobrý apetit, pročez říkal p. farář“pan biskup může mi vyčistit žaludek, mě ho ale vyčistil špatně, protože od vizitace jsem ztratil veškerý apetit. ů Rovněž se říkalo v Rychnově, že pan biskup dal panu faráři smrtelný úder. 9. srpna podlehl svým bolestem.Pohřeb byl velice slavnostní. Všechny zdejší spolky , jakož i velkém množství lidu , okolo 40. kněží se zúčastnilo jeho pohřbu a dali svědectví jak milý a drahý jim zesnulý byl. Jeho srdečnost ke každému, byla pověstná. Ať odpočívá v pokoji.

pag.3

Výkaz

ročních poplatků z nadací pro rychnovského p. faráře

Č	Fundátor	datu m.	č. druh	obnos zl.	kr	výnos bez daně k.m.	výnos rak.č.	po zdanění stříbro	bankovky
	P.Josef Michálek, Rychnov	1.8. 1729	soukr.dluž úpis	280		10			
	A Hoffmann Rychnov	15.1. 1768	„	100				<u>3</u>	
	P.Josef Wenzl, Bělá p.B.	11.1. 1768	„	24			54		
	Jos.Wenzl Rádlo	„	„	100				3	
	K.Bittner, Rádlo	10.12 .1869	„	50				1,30	
	F.Preissler, Rychnov	10.8. 1829	„	200		6			
	A.Preissler, Rychnov	30.8. 1830	„	500				13,30	
	F.Preissler, Rychnov	15.12 .1835	„	48		1,30			
	K.Hübner, Rychnov	19.12 1835		60		2			
	J.Maschke, Rychnov	22.4. 1837	„	100				3	
	A.Vogt, Rychnov	29.5. 1837	„	50				1,30	
	I.Schütz, Rychnov	10.8. 1839	„	200		6,40			
	Suma					27,4		25,30	
	v rak. měně					28,42		10,71	
	Dohromady							39,13	
	J.Hübner, Rychnov	5.11. 1856	v bankovkách	560				20,61	
	K.Hübner, Rychnov	16.1 1871	„	80				3,60	
	F.Schöffel, Rychnov	27.12 1841	„	200				7	
	M.A.Wenzel Rychnov	13.1. 1855	„	200		16,9		6,67	39
	J.Schöffel, Rádlo	13.6. 1856	„	10				3,33	
	A.Hofmann Rychnov	25.6. 1856	„	53	60			1,93	
	M.A.Masch- ke,Rychnov	20.2. 1858	„	119				3,57	

	přenáší se							46,71	39,24
									pag.4
	A.Berndt, Rychnov	20.2. 1858	č.57712 život.renta	239				7,91	
	F.Samuel, Rychnov	2.12. 1861	„	97				3,10	12,18
	L.Seiboth, Rychnov	15.6. 1869	„	100				3,43	
	I.Masopust, Pulečný	27.3. 1856	č.16978 život.renta	50			1,66 ½		
	F.Neuber, Hor,Litvínov	31.10 1857	„	60			1,80		
	A.Schöffel, Rychnov	2.11. 1859	„	80			2,80		
	F.Maschke, Rádlo	30.1. 1853	„	100			3,531/2		
	A.Wenzel Žibřidice	13.9. 1861	č.16976	50			1,67		
	J.Polák Rychnov	20.9. 1867	č.1866	26	25	0,16	0,18	0,55	0,15
	F.Wenzel Rychnov	10.9. 1873	č.34223	300				13,80	
	J.Schmied Pulečný	20.7. 1882	č.39004	50				1,80	
	Dohromady							25,39	51,57
	k tomu u soukromníků								
	dohromady v Rychnově								39,13
	celkem							116,zl.	09 kr.
	M.A.Müllero vá Rádlo	15.9. 1872	č. 26851 renta ve stf.	400				10	
									pag. 5
	Rádelská kaple								
	M.A.Hofman Rádlo	12.8. 1839	soukr.dlužní úpis	95			3,51		
	M.A.Wenzel Rádlo	5.5. 1841		120		5,15			
	E.Hübner	31.1. 1844		100			2,30		
	celkem v r.m.					5,15 5,51	6,21 2,67		
	dohromady					8 zl.	18.kr.		
	A.Wenzel Rádlo	20.6. 1854	č.57712 renta v bank.	100			4,25		
	F.Hübner, Rádlo	30.9. 1855	„	35			1,50		
	J.Wenzel	22.12	„	122			5,17		9,17

	Rádlo	1861							
	J.Hartig, Rádlo	6.6. 1860	„	130		9,66			
	J.Weiss	31.1. 1862		100		4,9			
	J.Hartig	13.8. 1862		50		2,2 1/2			
	K.Demuth, Rádlo	„		100		4,5			
	M.A.Lang, Rádlo	13.10 1864		100		4,5			
	B.Hübner, Rádlo	16.2. 1867		800		30,40			
	K.Hübner, Rádlo	10.8 1869.		160		6,59			
	S.Waller	12.7. 1869		150		6,16			
	celkem						56,30 ½		9,17
	od soukr.								8,18
	dohromady						56,30 ½		17,35
	M.A.Lang	10.10 .1871	č.50063 montan.renta	150					5,0
	M.A.Müller	13.9. 1872	č.23676 renta ve stř č.12793 lotto	2506	35		56,38		33,86
	F.Hübner	30.9. 1855	č.16437 záp.	11	60		0,41		
	Dohromady v Rádle						169 zl	80 ½ kr	

Přezkoušení kostelních účtů ve Svijanech 10. ledna 1884 Kubín

pag. 6

Do rychnovského hřbitova se dá vejít dvěma bránami a jedněmi dveřmi. Do roku 1883 byla jen jedna brána, ta u misijního kříže dlouhé roky nebyla, stejně jako dveře Hřbitov, to nebylo, místo klidu, míru, proto rozhodl administrátor Augustin Švoba sbírkou dobrovolných peněžních příspěvků opatřit bránu a dveře, což se mu také poštěstilo, dát hřbitovu náležitý klid. Na hřbitově byly odcizovány květiny z hrobů, protože dnem i nocí byl otevřený. Přišla nová brána a nové dveře kostelní hlavní dveře, obě čelní okna a dvě sochy ve výklencích na přední straně byly nyní natřeny. - Díky Bohu administrátor nemusel dlouho sbírat, našli se dobrodinci, kteří rádi přispěli, Dobrodinci na dobrou věc jsou následující:

č.p.	jméno	povolání	místo	zl.	kr.	poznámka
81	Peukert Anton	kupec	Rychnov	5		
80	Augustin Švoba	administr.	„	1		

88	Josef Maschke	sklář.faktor	„	1		
155	Franz Seiboth	mlynář	„	1		
179	Franz Seiboth	sedlák	„	1		nezaplatil
169	Wilhelm Bayer	skl.faktor	„	1		
77	Zappe	hostinský	„		50	
79	Anton Hofmann	„	„		50	
75	Josef Lindner	obchodník	„		50	
40	Sebald Rössler	skl.faktor	„		50	
54	Josef Peukert	kupec	„		50	
38	Franz Preissler	obchodník	„		50	
237	Josef Maschke	předák	„		50	
364	Wilhelm Bibel	skl.faktor	„		50	
214	Eduard Lindner	malíř	„	1		
220	Anton Wenzel	„	„		50	
194	Franz Hofrichter	tov. -dózy	„	1		
363	Ignaz Müller	malíř	„	1		
177	Karl Hofrichter	obchodník	„	1		
188	Anton Schöffel	„	„	1		
68	Franz Pietsch	hostinský	„		50	
70	Augustin Lucke	obchodník	„	1		
	přenos			21	50	pag. 7
406	Eduard Podlipný	říd. učitel	Rychnov		50	
406	Johann Schlafmann	učitel	„		50	
170	Maria Kletchková	učitelka	„	1		nazaplac.
188	Franz Simm	učitel	„		50	
-	Josef Wenzel	skl.faktor	„	1		
51	Josef Maschke	obchodník	„	1		
-	Vinzenz Peukert	-	„	1		
-	Josef Schmied	obchodník	Pulečný		50	
21	Augustin Lang	sedlák	Rychnov	1		
22	Franz Sense	mlynář	„	1		
268	Augustin Blaschke	obchodník	„	1		
265	Franz Sedlák	mlynář	„	1		
263	Josef Waller	papír.mlynář	„	1		
1	Franz Sprenger	mlynář	„	1		nezapl.
-	DrGamriger	lékař	„	1		
	Vinzenz Schmidt	sedlák	Pulečný		50	
	Josef Ullrich	předák	Rychnov	1		
123	Franz Hartig	koželuh	„		50	
	Franz Preissler		„	1		
	Ignaz Preissler	obchodník	„		50	
312	Anton Preissler	sedlák	„		50	
54	Anna Peukertová	manž.obchod	„	1		
	Josef Wawřich		„		60	

406	Alfred Seipel	učitel	„		50	
	suma			40	60	
	Ještě nezaplatili:					
	Franz Seiboth			1		
	Marie Kletschková			1		
	.Sprenger			1		
	Příjem:			37	60	
	Brána a dveře s kováním dle účtu:			27	70	
	visací zámek				60	
	kříž.obraz snětí a vrácení			2	50	
	nátěr soch podle účtu Klempner			1	50	
	celkem			32	30	
	zůstatek			3	30	

pag.8

Liberecký vikariátní úřade!

Vyřizující pod č. 368/1883 sem došlé podání rychnovského faráře Johanna Bernarda dispensuje se závazek na .mše sv. aplikovat svátky redukované pro lid na základě papežského svolení z 2. srpna 1882 , neboť roční příjem jmenovaného duchovního správce podle posledního přiznání z r. 1878 nedosahuje obnosu 441 zl. r.m.

Poznamenává se, že tento dispens{úleva } platí do zpracování nové rychnovské přiznací fassé.

Biskupská konsistoř Litoměřice 7. ledna .1884

Řehák, gener. vikář
Seifert, kancléř

Č.j. 1326

Libereckému vikariátnímu úřadu.

Na dotaz farního úřadu v Rychnově z 20. února 1884 pod č. 65 zprostředkovaný vikariátním úřadem se odpovídá , že zemřelý farář Franz Krupička inventář nezaslal biskupské konsistoři a že tedy pravděpodobně nebyl zpracován.

Nezbývá proto nic jiného, než vzít za základ poslední zpracovaný inventář z r. 1855.

Biskupská konsistoř Litoměřice, 28. února 1884

Řehák, Seifert, kancléř

pag. 9

Veledůstojný farní úřade v Rychnově!

Jak vyplývá z přípisu ze 4. září t.r. č. 178, rychnovská umrlčí kaple není vhodná k tomu, aby se v ní konala mše sv. a tak Leopoldem Seibothem a jeho vdovou Marií Annou Seibothovou věnovaný a v liberecké spořitelně uložený obnos 59 zl. na opatření zvonu do umrlčí kaple , kterýžto obnos v přezkoušení kostelních účtů je přezkoušen jako vlastní nadace a tak dlouho se bude uchovávat, dokud se nebude moci na umrlčí kapli dát onen zvon, nebo do opatření takového zvonu se neukáže nutným. Přezkoušení kostelních účtů ve Svijanech je právě přípisem zdejšího úřadu z 31. srpna 1876 č. 1113 poukázáno, aby se o tomto odkazu vedl separátní účet.

Vysoký knížecí patronátní úřad v Sychrově, dne 14. září 1877

Václav Žejdl, sekretář

Č..2136

Libereckému biskupskému vikariátnímu úřadu.

S vyřízením tamního úředního přípisu z 24. března t.r. byl biskupský vikariátní úřad požádán o podnět, aby jakmile přírůstek úroků z obnosu, věnovaného Leopoldem Seibothem na opatření zvonu do umrlčí kaple a složeného jeho vdovou M. Annou Seibothovou r. 1876 do liberecké spořitelny ve výši 59 zl. dosáhne potřebné výše, aby se mohl opatřit zvon, harmonující s kostelními zvony a bude umožněno jeho umístění podle vyjádření rychnovského farního úřadu z 20. března t.r. č-82 na k tomu vhodnou věžičku umrlčí kaple toho se týkající poslední nařízení ohledně legátu dojde neplnění a sdělení o tom bude postačovat.

Bisk. K. Litoměřice, 3. duben 1884

Řehák Seifert

Nové obsazení benefícia

pag. 10

Úmrtím faráře Krupičky uvolněnou faru administroval podle jurisdikce zdejší kaplan Augustin Švoba od 9. srpna do 22. listopadu 1883

Na patronátu knížete Kamila Rohana vládly už několik let zvláštní poměry. Presentaci nevykonával patron, ale jeho rádce Josef Němeček, farář a vikář v Loukově. Koho knížeti řekl, ten byl presentován. Ale bohužel nedálo se to zcela spravedlivě. Tak jsem v r. 1882 žádal o Loukovec, byl jsem nejstarším žadatelem a faru dostal bývalý kaplan pana Němečka.

Po smrti pana faráře Krupičky jsem byl já, dva dny nato kvůli pohřbu pana vikáře Leopolda Zumana v Mnichově Hradišti. Zde v přítomnosti mnoha duchovních požádal mě pan vikář Němeček, abych šel do Rychnova, neboť, jak myslel, mi bude Rychnov slušet. V Rychnově jsem se nebyl podívat, protože jsem v českém Jablonci nebyl rád, a protože jsem si myslel: pokud nepožádáš o Rychnov, zůstaneš dlouho sedět v bídném Jablonci, tak jsem uvítal jeho vyzvání a podal jsem si žádost o Rychnov..

pag.11

22. listopadu jsem byl konfirmován panem biskupem Schoebelem a 3 neděli adventní jsem byl slavnostně instalován. Jan Bernard, farář, XX. v Rychnově, narozený 21. března v Modřicích u Turnova, navštěvoval jsem školu v Modřicích, Všeni a Turnově, absolvoval nižší gymnasium v Mladé Boleslavi, vyšší gymnasium v Jičíně, dne 23. července jsem byl dobrotivým biskupem Augustinem P. Wahallou ordinován. Rok jsem byl kooperátorem v Dlouhých Mostech, 1. října 1871 jsem přišel jako kaplan do Č.Dubu a zůstal jsem tam do 15. února 1877. V této době jsem byl dvakrát administrátorem v Osečné, Od 15. února 1877 byl administrátorem v Jablonci (u Mimoně) a od 4. července 1878 farářem tamtéž V té době byla téměř celá fara přestavěna, velký kostelní zvon přelit, opatřeny nové paramenty a pole změněna ve vzorové hospodářství.

Další životní příběhy jsou obsaženy v pamětní knize jablonecké fary/Liber Memorabilium Parochiae Jablonecensis/

V Rychnově jsem úspěšně vedl spolek pro uctívání nejsvětějších oltářních svátostí, opatřil jsem novou lampu na věčné světlo, které nyní svítí dnem i nocí. Koupil jsem plátno na rochetu a alby. S Boží milostí ke větší jeho slávě.

pag. 12

Revidoval jsem při kanonické vizitaci 10. června 1884 Fr. Simm, bisk. venk. vikář

V roce 1884 byly opatřeny věžní hodiny Zhotovil je hodinář Johann Prokeš v Sobotce a stály 400 zl., obnos se získal ze sbírky, kterou podnikl P. Augustin Švoba v Rychnově Nejvíce přispěli:

Anton Peukert, obchodník	50 zl
Johann Bernard, farář	10 zl

P. Augustin Švoba, 5 zl
ostatní dobrodinci jsou dole poznamenáni.

Spolek nejsvětější oltářní svátosti daroval kostelu fialovou kasuli.

V roce 1884 zemřel 14. května okresní vikář Franz Simm, arciděkan v Liberci, na jeho místo byl jmenován Wenzel Kretschmer, farář a osobní děkan v Rochlicích
1884 byly 3 kalichy nově ozlacency, náklady uhrazeny z kostelní pokladny

1885

pro kostel byly opatřeny:

1. plášťík na ciborium , dar paní Stützové manželky nadlesního v Dobré Vodě
2. bursa v ceně 5 zl
3. fialové antependium v ceně 15 zl.
4. 12 svícňů od Kl. Neidhartové z Horního Slavkova / Schlagenwald u Lokte/
v ceně 88zl 50kr
5. křestní náčiní v ceně 3zl 50 kr.
6. 2 konvičky se šálkem v ceně 3 zl 50 kr.

pag.13

všechny věci byly opatřeny na přání právě zesnulé Juliany Wenzelové jejími dědici.,pp. Antonem Peukertem a Aug.Langem, mlynářova žena paní Seibothová darovala kostelu antependium v ceně 45 zl.. Sbírkou vdovy Marie Seibothové byla opatřena dvě antipendia pro postranní oltáře za 60 zl.

K tomu přispěli:

Barbara Maschke 8 zl, Barbara Hofmann 2 zl., Marianna Waller 2,50 zl, Marie Preisler 2,50, Marianna Sammel 3 zl, Barbara Peukert 2,50 zl, Klara Peukert 2 zl., Franziska Preisler 2 zl, Barbara Hofrichter 1 zl, Klara Appelt 1 zl., Franziska Rieger 1 zl.,Barbara Herein 50 kr, Klara Ullrich 30 kr., Barbara Hillebrand 50 kr., Katharine Hofmann 1 zl. p. Lindnerová 5 právě zesnulá 12 zl.,Klara Maške (Barbara Hartig) Amalia Waller 5 zl, Theresia Preisler 4 zl.,Anna M.Preisler 2 zl., Klara Preisler 1 zl., Juliana Masopust 1 zl.,Marianna Schmidt 1 zl., Anna Lang 1 zl., Franziska Sammel , Franziska Sense, Karolina Sense, Anna Sense , Maria Klemt, Johanna Schöffel 1 zl.,Josef a Franziska Schöffel 1 zl., Marianne 30 kr, Magdalena Ullrich 30 kr., Antonia Waller 30 kr., Johanna Preisler 20 kr., Barbara Peukert 80 kr., Barbara Lang 20 kr., Marianne Seiboth 50 kr., Barbara Schöffel 30 kr., Johanna Schmied 70 kr., Marianna Ullrich 40 kr., M.A.Seiboth 2 zl.,
celkem 73 zl.

Zbývajících 13 zl. jsem použil na obnovení mariánského oltáře , který jsem na vlastní náklady nechal pozlatit, postříbřit a nově nalakovat Práci dostal velice nemocný pozlacovač Andreas Lindner za 65 zl.

pag. 14

V roce 1884 byl nově vybudován plot k zahradě, do chléva pro krávy byly dány fošny a chlév obit prkny, zemědělský spolek vysadil od školy do Kokonína alej.

Pan P. Švoba byl 7. května 1885 jmenován administrátorem v Jeřmanicích a 20. tam přesídlil. Jako památka po něm zůstaly kostelní vrata a věžní hodiny.

Zvláštním kostelním dobrodincem je pan Josef Maschke, malíř a obchodník s obrazy v Rychnově ~~ten nechal dvě venkovní sochy u kostela a misijní kříž~~ a postní kříž nechal renovovat, mariánský obraz na mariánském oltáři nově přemalovat a opatřit pravým zlatým rámem za 50 zl.

Spolek ke stálému uctívání nejsvětější svátosti oltářní v Praze (zvaný též spolek paramentů) daroval rychnovskému kostelu za rok 1885 bílé krásné mešní roucho v ceně

nejméně jedno zlatých, prostřední kus je výšivka z hedvábí, pro rok 1884 daroval spolek fialovou kasuli v ceně asi 80 zl. rak.m.

pag. 15

Opis

Č. 8721

Veledůstojný farní úřad v Rychnově

Dne 9. srpna 1883 v Rychnově zesnulý farář P. Franz Krupička odkázal podle testamentu z 6. června 1883 pro rychnovský kostel obnos 200 zl., dále též podle téhož testamentu obnos 100 zl. na založení nadační mše za spásu svou a svých rodičů, přičemž se poznamenává, že tyto odkazy se mohou realizovat teprve po smrti hospodyně Marie Kypťové

O tom si dovoluujeme veledůstojný farní úřad zpravit a prosíme během 14 dnů o sdělení, zda tyto odkazy se přijímají nebo odmítají.

C.k. okresní soud v Jablonci 18. srpna 1885.

c.k. okresní soudce Maschke, v.r.

Tyto odkazy byly farním úřadem podle přípisu z 26. srpna 1885 č. 186 přijaty s poznamenáním, že nadační list se přijímá s klausulí že užitek z nadace smí být faráři započítán do kongruy.

pag. 16

Stvrzenka

jíž se potvrzuje, že podepsaný farní úřad od knížecího patronátu přípisem ze 16. září t.r. č. 313 následující originální nadační listin za účelem podání v záležitosti doplnění kongruy správně převzal a sice

9 nadací pro farní kostel v Rychnově

P. Antona Wenzela z r. 1865

Johanna Putíka 1867

Leopolda Seibotha 1869

Franze Wenzela 1875

Josefa Schmieda 1882

6 o nadacích u kaple v Rádle

Marie Anny Langové z roku 1867

Josefa Demutha a Barbary Hübnerové z roku 1897

Barbary Hübnerové z roku 1869

Marie Anny Langové 1871

Marie Anny Müllerové 1873

Farní úřad v Rychnově 18. září 1885

Johann Bernard, farář

pag. 17

Chudinská nadace biskupa Leonharda

Poznámka ve spořitelní knížce liberecké spořitelny zní:

Aby pro případ ztráty spořitelní knížky se mohlo příslušné konto v knihách ústavu bez těžkostí najít, žádají se interesenti, aby si poznamenali číslo své spořitelní knížky starší zněla na chudinský fond rychnovské farnosti s kapitálem 418 zl. 3 kr. a měla v r. 1872 pokl. číslo 7241.

druhá měla kapitál 463 zl. 94 kr., fol. 4141 měla pokl. číslo 29731

V roce 1885 bylo vybráno jen 30 zl. úroků a chudinské peníze takto rozděleny:

Rychnovští chudí dostali	35 zl.
rádelští chudí	22,50
pulečenská chudí	8,50
chudí z Klíčnova	4,50

„ z Mohelky 1,50
dohromady 72 zl.

pag. 18

Opis

Č.j. 30/1886

Veledůstojný farní úřade v Rychnově

V záležitosti odstranění postranních emporií neboli postranních oltářů

Co se požadovaného odstranění obou postranních emporií v kostele dotýče, nedá se popírat, že slouží jen ke zkrášlení kostela a z tohoto důvodu nemá oddaný patronátní úřad námitek proti odstranění postranních kůrů.

Protože ale emporie byly svého času zřízeny kvůli nedostatku prostoru v kostele a k většímu pohodlí návštěvníků kostela, ukazuje se že je radno nutno, k jejich odstranění získat také souhlas přífařených obcí, aby se ulomil hrot případné oposici některých lidí knížecí Rohanský patronátní úřad t.č. v Praze, 14. ledna 1886.

A. Höbl, sekretář

Renovace Olivetské zahrady

V roce 1885 byla Olivetská zahrada v Rádle renovována za 93 zl. 90 kr. z úroků nadace Josefa a Ferdinanda Hübnerových na Olivetskou horu Renovaci zajistil ctěný pan starosta Anton Schöffel a chybějící obnos ve výši 14 zl. zaplatil ze svého.

Účet:

pag. 19

Ignaz Maschke za kamenné desky	14,32
kameník: 1 ½ dne á 2 zl	3,00
1 nádeník -,- á 1,10	1,65
malíř Josef Pörner	55,00
truhlář Johann Petrák	27,75
ostatní práce	<u>14,28</u>
dohromady:	116 zl.

Stavební práce na faře v Rychnově r. 1885

V roce 1885 pan stavitel Karnold Václav v Sychrově udělal následující stavební úpravy: střecha fary byla téměř celá nově pokryta šindeli –spotřebováno bylo 180 kop

Vodovod

Vodovod byl přeložen ze sklepa na dvůr , přitom bylo potřebí 20 nových rour , ostatní byly staré, ale dobré.

Záchod je zcela nový a tentokrát i prakticky zařízený.

Neštěstí při pokrývání střechy

Střecha na hospodářské budově byla starými šindeli renovována. Při tomto pokrývání střechy se stalo neštěstí, jeden tesař spadl se střechy, zůstal ale viset na stromě takže kromě otřesu to pro něj mělo zůstat bez následků

3. nová antipendia Marie Kletschková 1885

Protože tři nová antipendia pro postranní oltáře jsou cenná, a aby se šetřila a udržela co nejdélejší dobu čistá, sbírkou mezi ženami jsem sebral 30 z., předal jsem je zdejší industriální učitelce Marii Kletschkové která za tento obnos koupila látku, a bezplatně

zhotovila vyšívání, čímž se sama stala vynikající dobrodinkou kostela, tato antipendia jsou podobná těm která jsou v kostele .

Suchý rok

Rok 1885 byl velice suchý. V Rychnově 6 týdnů vůbec nepršelo . a déšť až do žní nebyl vydatný.. Senoseč byla slabá, otavy málo. Druhý jetel zcela zklamal, sklizeň obilí byla přece průměrná, oves byl krátký a zcela skrovný, naproti tomu brambory se vydařily a byly také velice dobré. Pro nedostatek krmení byl dobytek velice laciný, přitom ale ceny masa značně vysoké. 1 kilo hovězího 60 kr. r.m.

Posvícení

O posvícení 1885 měl kázání p. farář Štajnygr{z Dl.Mostů} a pan vikář z děkan z ~~Hodkovic~~-Rochlic Wenzel Kretschmer celebrou velkou mši.

pag. 21

P. Švoba farářem

P.Augustin Švoba , dříve kaplan v Rychnově byl 1885 Jeho jasností knížetem Kamilem Rohanem jmenován farářem v Jeřmanicích , byl o svátku sv Terezie konfirmován {potvrzen} a ustaven poslední neděli po letnicích.

P.Ign. Schreyer kaplanem

Na jeho místo přišel do Rychnova P. Ignatius Schreyer narozený v Kamenici 7. února 1857, ordinován 24. srpna 1882, dříve právě kaplane v Jablonném, Jílovém a Trmicích.

Kotlíky na svčenu vodu a aspergile {kropenky} pro Rychnov a Rádlo

Pro kostel v Rychnově a kapli v Rádle jsem u p. Aloise Neidharta v Horním Slavkově u Karlových Varů , který pro kostel dodal kostelní lampy k největší spokojenosti , zakoupil:

2 kotlíky na svčenu vodu s držadly po 3,50	7 zl.	
2 malé aspergile {kropenky } po 1,20		2,40
bednička	0,30	
poštovné	0,42	
objednací list a poštovné za posláni peněz	<u>0,12</u>	
celkem	10,24 zl	

Osvobození od poplatkového ekvivalentu

opis k č. 2061/1885 str.

Panu Janu Bernardovi, faráři v Rychnově!

C.k. zemské finanční ředitelství v Praze svým výnosem ze dne 4. června

pag. 22

1885 č. 33476 vám povoluje osobní osvobození ze zaplacení poplatku za ekvivalent od dne úředního nástupu.

Poté co farář Bernard nastoupil 22. listopadu 1885 do úřadu, a tak také od tohoto dne počínaje poplatek z ekvivalentu pro IV kvartál má odpadnout. Poplatkový ekvivalent se ale musí se zde vést v evidenci, a pro případ sedisvakance {uprázdnění fary} kvóta, na tuto dobu připadající se musí odvést interkalárnímu fondu To se dává při vrácení opraveného platebního listu na vědomí.

C.k. berní úřad v Jablonci, 14. ledna 1886

Ant. Adolf, berní úř. N.N.-nečitelné jméno

Obecní zastupitelstvo v Rychnově

1885,1886,1887

1. voličský sbor:

Ignaz Preisler, čp.	362
Anton Peukert	81
Josef Preisler	1
Josef Peukert	54
Josef Ullrich	272
Karl Hofrichter	177 1 obec. radní
Franz Sedlak	257
August Preisler	301

pag. 23

2. voličský sbor

Sebald Rösler	čp 41
Franz Hartig	122
Franz Preisler	333
Josef Weis	245
Josef Ullrich	382
Josef Preisler	65
Anton Preisler	312
Franz Seiboth	155

3. voličský sbor

Josef Maschke	čp 237
Franz Lang	20
Franz Preisler	38
Josef Waller	255
Josef Schmidt	4
Franz Pietsch	68
Josef Schmidt	169
Ferdinand Lang	375

Za obecního starostu byl 14 hlasy zvolen Franz Pietsch, majitel hostince č.68

Obecní zastupitelstvo Rádlo

1.voličský sbor

nadlesní Stütz,	č.1
Anton Hübner,	144
Ignaz Lang	135
Ignaz Maschke	176
Franz Hartig	33
Anton Simon	4

pag. 24

2.voličský sbor

Gregor Schöffel,	109
Franz Hartig	60
Josef Kundlatsch	256
Franz Ruffer	239
Anton Lang	193
Johann Kundlatsch	168

4. voličský sbor

Anton Schöffel	
W.Stracke	č.239

Josef Lang 30
August Hillebrand 97
Anton Schöffel 165
Josef Maschke 33

Obecním starostou byl zvolen jednomyslně Anton Schöffel, hostinský a výrobce skla, řádný a spravedlivý muž

Osvobození od okresních školních přirážek

Na podanou žádost následovalo následující rozhodnutí

Č 3439/6

Veledůstojný pan P. Johann Bernard, farář v Rychnově
c.k. okresní školní rada v Jablonci dne 30. dubna 1885 č. 3409 na základě § 81 obec, zřiz.
pro Čechy pro rok 1881,1882,1882,1884 a 1885 v částce 6/63, 6/54,6/56,6/56,6/56zl. celkem
32zl 85kr. slovy dvaatřicet zlatých 85 kr.

pag- 25

u c.k. berního úřadu v Jablonci k vaší předepsané povinnosti pozemkové daně svoluje atd.
Jablonec, 2. listopadu 1885

c.k.okresní hejtman Fischer v.r.

Osvobození od okresní přirážky

na podanou žádost následovalo následující rozhodnutí

Nejdůstojnějšímu panu P. Johannu Bernardovi ,faráři v Rychnově

Č.j.231/BV/1883

Okresní výbor v Jablonci na svém kolegiálním zasedání 14, července t.r.na vaši žádost,
zaslanou okresnímu hejtmanství se rozhodlo, vyplatit vám z okresní pokladny proti
kolkuprostému potvrzení za rok 1884 neprávem zaplacené okresní přirážky per 13 zl.36
kr. a pro rok 1885 předepsané okresní přirážky per 13 zl.36 kr. povolilo odepsati.

Okresní výbor Jablonec , 14. července 1883

okresní starosta Jäkl

Binace { sloužení více mší v jednom dni jedním duchovním }

Jelikož jsem byl 7 týdnů bez kaplana,tak P. Augustin Švoba, administrátor v Jeřmanicích se
souhlasem nejd. konsistoře v Litoměřicích, kvůli výpomoci v rádelské kapli binoval
(podle papež. Quinq. fakt. z 9. července 1882)

pag. 26

Založen oheň

bylo to 24. dubna 1885 okolo 10 ½ hod v noci když právě všichni na faře šli spát, tu
čeledín Václav Zakouřil z Podháje-Modřic , který spal na půdě, byl probuzen štěkotem
malého psa, který spal s ním a zpozoroval, jak seno pod střechou hoří. Protože seno dobře
nehořelo, umožnilo mu to oheň uhasit. Vzbudil služku, Annu Koškovou z Letařovic, která
spala v chlévě u krav a když oba přišli na seník, hořelo podruhé . Když přišli dolů, aby
vzbudili hospodyně, uviděli paliče nejprve jít pomalu , pak běžet přes louku ze vsi
 pryč.Neměli ale odvahu aby ho sledovali. Následek toho byl, nehledě na leknutí, a
neklidu po dlouhý čas, že jsem se viděl nucena všemožně zabezpečit.

Jak se později ukázalo, - byl nebo vlastně měl to celé na svědomí jistý Pelzel z Rychnova,
jeho otec mu při jednom sporu vyčetl, že už založil několik požárů a také na faře že chtěl
založit oheň., byla věc vyšetřována c.k..četnictvem, ale pro nedostatek důkazů odložena.
Dotyčnému ale byla držena trestní řeč, to jakož i hrozba, a pocit, že už je prozrazen mohly

příspěť k tomu, že ho mohla přejít radost z dalšího zapalování domů, neboť od té doby nebyl v Rychnově až do 20. ledna 1886 nebyl více zločinnou rukou založen.

pag. 27

Stará skříň shořela

Z mnoha požárů, které od mého příchodu v Rychnově byly, byl největší ten, kdy shořela stará skříň postavená s velmi silného dřeva, která byla velice prostorná a asi 260 let stará jednu neděli v 1/2 8 shořela.

Větší požáry byly u pekařského mistra Sammela a dva požáry hospodářských budov v tzv. Liščinách, majitelem obou byl Seiboth.

Renumerace za 4 a 5. třídu

Jelikož p. farář Krupička opomenul zapsat do pamětní knihy důležité události a všechno, co by potomci měli vědět je přinejmenším potřebné nebo užitečné pak to, co je důležité a co jsem z nalezených listin nebo jiným způsobem se dověděl, dodatečně zde poznamenám.-

Co se týče renumerace {vyčíslení odměny} za výuku náboženství našel jsem následující listiny:

Opis

Č.1388

Obecnímu úřadu v Rychnově

vysoké c.k. zemská školní rada podle výnosu z 8 t.m. č. 2223 LSR, která v protokolu z 23. června 1877 pokračujícím 1. července 1877 č. 817 BSR týkající se dohody mezi obecním zastupitelstvem v Rychnově a tehdejšími veledůstojnými p.farářem P.Franzem Krupičkou ohledně renumerace katechety ze udělování vyučování náboženství

pag- 28

v tehdejší 4a 5. školní třídě ročním obnosem padesát pět zlatých (55) udělilo souhlas.

Obecní úřad se na základě shora uvedených dohod se poukazuje, aby na katolické věřící ve školní obci rozepsal repartici {podíl} a v pololetních lhůtách počínaje školním rokem 1877/8 vždy na konci měsíce ledna a července odvedl je c.k. bernímu úřadu v Jablonci

C.k. okresní školní rada Jablonec, dne 18. listopadu 1877

předsedající zástupce Lawory v.r.

Č.1388

Na rubu:

Sděluje se nejdůst. farnímu úřadu v Rychnově s poznamenáním, že obnos 55 zl. v pololetních splátkách bude k máji vždy koncem února a srpna bude u c.k. berního úřadu v Jablonci proti kvitanci, vystavené nejd. farním úřadem v níž bude obsaženo datum a číslo intimátu

C.k. okresní školní rada Jablonec, 18. listopadu 1877

přítomný c.k.okresní komisař jako předsedající zástupce Lawory v.r.

Na základě toho zněla kvitance:

(kolek) na 27,zl 50 kr., slovy dvacetsedm zlatých r.m., které podle intimátu slavné okresní školní rady z 18. listopadu 1877 č. 1388/BSK na základě sjednané dohody mezi obecním zastupitelstvem Rychnov a tehdejšími farářem P. Fr.K. za udělování náboženského vyučování ve 4 a 5 třídě v Rychnově za dobu od 1. března do konce srpna 1886 tímto potvrzují správné převzetí.

pag, 29

Renumerace za cestu do školy v Pulečném

Kdy došlo k ujednání mezi rychnovským farářem a místní školní radou v Pulečném ohledně renumerace za cestu do dvoutrídni školy v Pulečném mi není známo. Listiny o tom jsem nikde nenašel, jen jsem od p. kaplana Švoby zjistil, že obec ročně platí 15 zl.,

rozhodně jako v Rychnově za běžný školní rok a měli platit stejné normy jako u Rychnova, jen že kvitance byla kolkuprostá . Následující kvitance byla přijata jako platná:

Kvitance

na 7 zl. 50 kr. (slovy sedm zlatých 50 kr. r.m. které podle učiněné úmluvy mezi obcí Pulečným a duchovním správcem v Rychnově o odškodnění za cestu u příležitosti udělení vyučování náboženství ve dvouřídni obecné škole v Pulečném za dobu od 1. března do konce srpna 1885 cestou berního úřadu podepsaný potvrzuje že řádně obdržel .

Rychnov, dne N.N.

Úmrtí v knížecí Rohanovské rodině

V roce 1884 a 1885 postihly knížecí Rohanskou rodinu bolestné ztráty. Nejprve zemřela mladá paní kněžna Rohanová rozená dcera chorvatského bána a potom kněžna Stefanie vdova po utonulém Benjaminu, bývalý majitelka Lisé

pag.30

16. listopadu zemřela ušlechtilá, nanejvýš zbožná a dobročinná kněžna Adelheid, rozená Löwenstein Wertheim Rosenberg , manželka Kamila, Josefa ,Filipa, Iderbalda, prince Rohana-Rochefort a Montauban narozená 19. prosince 1806 a oddaná 28. března 1826. Tak žila 58 let v bezdětném manželství.

Předpokládaný dědic Artur Karl Benjamin Viktor Louis , nar. 13. června 1826 zemřel v Pešti 1885, 19. února a 21. února byl slavnostně pochován.

Svatba prince Alaina Benjaminina 1885

Syn posledního, a vnuk Benjaminina a prasynovec vládnoucí kněžny princ Alain Benjamin Artur nar. 8. ledna 1853, budoucí dědic knížete Kamila Rohana oženil se s dcerou knížete Auersperga.

Odkaz pana faráře Krupičky

Opis

k č.j. 72624/k.k. Statthalt.

Nejdůstojnější biskupské konsistoři v Litoměřicích

Podle přípisu c.k. okresního soudu.v Jablonci z 18. srpna 1885 č. 8721 dne 9. srpna 1883 v Rychnově zesnulý farář Franz Krupička ve své závěti ze dne 16. června 1883 učinil následující odkaz

5. kostelu v Rychnově politický okres ~~Česká Lípa~~-Jablonec: 200 zl.

pag.31

6. kostelu v Jablonci, polit.okres Česká Lípa 100 zl.

7. na dvě nadační mše za něj a jeho rodiče 100 zl

O tom se nejdůstojnější konsistoř zpravuje k dalšímu příslušnému podnětu s poznamenáním, že tyto tři odkazy pro jejich zajištění c.k. finanční prokuratura v Praze učinila potřebné opatření, aby teprve po smrti hospodyně zesnulého, Marie Kypťové došly k proplacení.

Praha, 23. února 1886.

Č. 1517

předává se libereckému bisk, vikariátnímu úřadu k dalšímu jednání.

Biskupská konsistoř Litoměřice

11. března 1886

Řehák, gen, vikář

Seifert, kancléř

Viděl jsem při kanonické visitaci 20. června 1886 Venc. Kretschmer,m.p. bisk. venk.vikář

Nová červená kasule

Spolek pro nejsvětější svátost oltářní , zvaný též spolek pro paramenty {oltářní tkaniny a mešní roucha} v Praze daroval na mou prosbu v roce 1886 kostelu v Rychnově červenou kasuli. Na příspěvcích jsem

pag. 32

spolku za rok 1886 zaslal 15 zlatých , členové jsou zaznamenáni v pamětní knize.

Vyvazovací obligace

Obligace na vyvazení gruntů, znějící na faru v Rychnově v obnosu 960 zl. k.m. byla patronátnímu úřadu dne 1. května 1886 proplacena včetně prémie a vyplacený obnos 1058 zl. r.m. byl poslán konsistoři k nákupu vinkulované stříbrné renty

Nová obligace fary Rychnov

Na základě c.k. berním úřadem předaného platebního archu úroků podle státního úpisu stříbrné renty č. 47338 z 1. dubna 1886 na 1250 zl. ,slovy jedentisícdvěstěpadesát zlatých obnos úroků za 1 rok činí 52 zl 50 kr. pololetně 26 zl. 25 kr. – počátek úročení 1. duben 1886

Doplnění platu prvního kaplana

Č. 26518 Stath.

C.k. berní úřad v Jablonci

C.k. berní úřad poukazuje na základě zákona z 19. dubna 1885 č.47 ř.z.pomocnému knězi P. Ignazi Schreyerovi jako dotační vylepšení ročně

pag.33

z náboženského fondu v měsíčních splátkách.

Praha, 10. dubna 1886

Konsistoř , od 1. května č.2954 taxa 63 kr.

Nový kaplan P.Josef Fidler

Přeložení kaplana P.Ignáce Schreyera.

Č.j. 3409

Veledůstojnému farnímu úřadu v Rychnově

Jeho biskupská milost neřídila přeložení kaplana v Rychnově Ignaze Schreyera do Ruprechtic poslala mu jurisdikční dekret.. Na jeho místě je jurisdikován novosvěcenec Josef Fidler . Tento výnos se má předat vikariátnímu úřadu , který po nástupu novosvěcence zašle oznámení c.k. bernímu úřadu a pakl odešle předepsanou smlouvu.

biskupská konsistoř Litoměřice , 18. května 1885

Řehák, Seifert

Josef Fidler , narozený v Popovicích u Jičína 9. října 1861 studoval v Jičíně a teologické studium absolvoval v Litoměřicích, kde byl také dne 16. května 1886 ordinován. 22. května téhož roku byl jurisdikován jako kaplan do Rychnova , kam také 1. června téhož roku přišel.

pag. 34

Konference 1885

Dne 16. září se konala v Rychnově na faře konference .Její předmětem byla porada o nové kongruence.Bylo především jednáno o otázce, jak mají být vyhotovena priznání.. Především bylo usneseno, že josefinská taxa za stolu má být při výpočtu příjmů ze stoly zachována.

Na této konferenci se zúčastnili: p.t. pánové: pan vikář Wenzel Kretschmer děkan v Rochlicích, děkani z Hodkovic P.Franz Ptáčník a z Vratislavic P. Thad. Appelt, farář z Dlouhých Mostů P. Johann Štajnygr a z Rýnovic P.Anton Kühn a z Jeřmanic P. August

Švoba , kaplan P. Franz Hladík z Č.Dubu , pisatel těchto řádků P. Johann Bernard a jeho kaplan P. Ignatius Schreyer.

Udušen plynem ve studni

Dne 1. června 1885 Franz Weis kolář v Rádle při čistění studny u Josefa Rosmeisla udusil se plynem. Jeho bratr Josef, který mu chtěl přinést pomoc, našel rovněž smrt. Oba byli na sv. Božího Těla odpoledne pohřbeni za velké účasti .

pag.35

Otevření nového nádraží

Při otevření Pardubicko Liberecké dráhy, nyní SNDVB {jiho-severoněmecké spojovací dráhy} dostal Rychnov jen zastávku ve směru na Rádlo, která byla velmi odlehlá . nevedla k ní ani pěší cesta neřku-li silnice, mnozí, aby došli na nádraží chodili po trati, což bylo vlastně zakázáno , náklady se musely odbývat v Hodkovicích.. Po dlouholetých opakovaných prosbách se obci Rychnov konečně podařilo, poté co ministra obchodu barona Pino a centrálního ředitele Grosse jmenovala četnými občany, nyní obrátit jejich pozornost na obec, aby povolili přeložení nádraží a jeho přebudování na nákladní stanici. V červenci 1885 byla v Plane začato s pracemi a 19. července 1886 se konalo slavnostní otevření nového nádraží v tzv. Plane. Bohužel je všechno založeno tak malé , že to vůbec neodpovídá potřebám.

Wenzel Wrabec

Posledním nádražním expedientem na opuštěném nádraží byl Václav Wrabec, velice hodná a nábožná muž, kterého jen neradi ztrácíme.

Děkan Felger zemřel

Dne 6. července 1886 zemřel v Osečné bývalý rychnovský farář , osobní děkan Anton Felger Ve svém testamentu odkázal 150 zl. na nadaci jednoho ročního ohlášeného zpívaného rekviem v rychnovském farním kostele s doprovodem varhan v úmrtní den nebo následujícího volného dne za zůstavitele a jeho příslušníky a stanovil, že náklady na zřízení této nadace se mají uhradit z výnosu. Pohřeb byl následující neděli odpoledne , zúčastnili se ho oba kněží z Rychnova , pěvecký spolek , veteráni a jiní pánové z Rychnova. Ve farním kostele v Rychnově měl farář Johann Bernard posmrtnou vzpomínku. Ať odpočívá v pokoji!

200 leté jubileum 1886

(opis z Varnsdorfských novin Warnsdorfer Volkszeitung)

Rychnov u Jablonce. Naše obec slavila 17. října 200. výročí znovuzavedení katolicismu a zázračného záchranění katolického duchovního. Z tohoto podnětu se konala v kostele slavnostní mše, a kostel byl tohoto dne od časného rána až do poledne ve všech prostorách přeplněn pobožnými lidmi. Odpoledne o ½ 3 se konalo slavnostní procesí , které laskavě vedl nejdůstojnější

pag.37

okresní vikář a děkan Wenzel Kretschmer na starý hřbitov , kde před 200 lety stál kostel Zúčastnili se školní mládež, spolky z Rychnova a Rádla, tak Veteráni, Spolek rozsévačů { Saatgängerverein} , pěvecký a tělovýchovný spolek Někteří pánové z Jablonce a okolí, kteří rovněž byli v Rychnově, spolek pohaněli , že měl odvahu, veřejně ukázat, že ještě dnes chválí Boha jako spravedliví katolíci. Kromě toho se účastnilo slavnostního procesí , jak sám Reichenberger Zeitung píše, „nekonečné“ množství lidu jaké Rychnov dosud neviděl..Na slavnostním náměstí měl redemptorista ,nejd.p. P. Mathias Wieser z Tyrol nádhernou slavnostní řeč. Zatímco zde v Rychnově věřící účastí na tomto slavnostním procesí před celým světem ukázali své katolické smýšlení, a slovům církevně

legitimních pastýřů pozorně naslouchali, , držel otec Nittel z Varnsdorfu v jednom ze zdejších veřejných lokálů přednášku o svém „starokatolicismu“ , chtěl v Rychnově udělat velký lov, neboť (odpadlý) rychnovský kaplan p.Kundt , který se měsíci srpnu zde po delší dobu zdržoval, pro něj pracoval, měl se

pag. 38

ale přepočítat. Rychnovští mají ještě v čerstvé paměti jak v roce 1840-1850 k protestantismu odpadli se vrátili nově zpátky , od ostatních našla většina smutný konec. Jeden z nich, který prostřednictvím pravdy také ztratil mír v srdci, to nesčetněkrát vyjádřil:“Není dobře odpadnout od katolické víry“. Tomuto jubileu předcházela lidová misie, kterou od 9 do 19 t.m, konali tři redemptoristé a doufejme že pro farní obec budoucně přispěje k obnovení dobrého smýšlení a bude bohatým požehnáním. Veleduš. páni misionáři zaslouží ještě poděkování , že 200 leté jubileum naší obce tak slavnostně se mohlo konat. Na tento den nám ještě dlouho zůstane nejlepší vzpomínka .

Lidová misie 1886

Protože lidová misie má velkou důležitost a téměř tvoří obrat v náboženském životě Rychnova , bude zde proto blíže popsána.

P. Mathias Wieser, Tyrolan působící v Praze , P. Ferdinand Steffen v Meklenburku a P. Karl Petsche ze Štýrska , oba působící ve Vídni, přišli 9. října poledním vlakem do Rychnova a byli přijati farářem Johannem Bernardem a s vlastními zavazadly ubytování na faře.

pag.38a

Jubileum v Rychnově

Neděle 10.10	od 8 hod. příchod P.Wieser	příprava přijímání před kázáním	10.hod. děkan	½ Spása duší chceme také učiniti šťastným,	6 hod. růženec	½ 7 o hříchu
pondělí	milosrdní	„	nevěřte jim	„	„	smrt
úterý	zpověď	„		kázání pro ženy	„	soud
středa	lítost	„		kázání pro muže	„	peklo
čtvrtek	příležitost	„		kázání pro panny		necudnost
pátek	přátelství	„		-		vzývání nejsv.svatosti
sobota	delší řeč před přijímáním	„		mladiství		mariánské kázání
neděle	církevní příkazy	„		jubil.kázání o dobročinnosti		
pondělí	lidský strach	„		s narážkami na starokatolicismus	svěcení kříže .Kázání kříži	misijního Spása v Konec.

pag. 39

Odpustky na misijní kříž

Na sv. misijní kříž PP. redemptoristé s apoštolskou plnou mocí dne 18. října vyhlásili následující odpustky:

Úplné(dokonalé)odpustky:

1. ve výročí zřízení 18. října
2. na svátek nalezení Kříže
3. na svátek povýšení Kříže

nebo tomu, kdo v nedělích následujících po těchto třech dnech učiní pokání a přijímání, navštíví kostel nebo kapli a modlí se za mínění Jeho Svatosti

Neúplné (nedokonalé) odpustky –

1. odpustky 7 let a 280 dní pokud se kajícně pomodlí 7 Ave ke cti 7 bolestí Marie
2. odpustky na 300 dní, pokud 5 otčenášů a Ave Maria ke cti Boží a ke cti 5 ran se zbožně pomodlí

Všechny tyto odpustky mohou být obráceny na chudé duše, P.P.Pius IX, 17. března 1852 a 21. července 1865.

pag. 41

Ještě téhož večera se konala večerní pobožnost, po níž duchovní měl řeč k lidu a k misionářům, kterou lid velice dobře přijal a nato P. Wieser měl řeč k lidu. Ačkoli dost silně přšelo, k našemu milému překvapení přišlo na 300 lidí, kázání o následující neděli, jak je ve shora uvedeném seznamu a sice v 8 a v 10 hod. dopoledne a ve 3 a v ½ 6 odpoledne byly velice dobře navštíveny. . Jeden ze dvou, P. Petsche šel do Rádla a měl tam proslov k lidem, přičemž je pozval, aby se zúčastnili jubilea.. O všedních dnech byla ranní kázání jen slabě navštívena, zato ale večerní kázání těšily se stále většímu počtu návštěvníků. Rovněž tak byla dobře navštívena kázání, věnovaná jednotlivým stavům. Z nich mělo největší ohlas kázání pro muže, které měl P. Steffen. O něco slabší bylo kázání pro mládež. Zde byl také výsledkem slabší. Přijímajících bylo 1180, mezi nimi asi 280 dětí a 900 dospělých. Nejslaběji byli zastoupeni muži. Lepší byli jen Maschke Josef, č-88, Ullrich, majitel hostince a restaurace na nádraží, Josef Maschke malíř a řídící učitel Eduard Podlipný

pag. 42

Přítom budiž poznamenáno, že na začátku ani duchovní správce, ani misionáři nemluvili o dvojitém jubileu. Slovo misie bylo řečeno teprve když si lidé byli misionáři získáni. Proto to dobré, že se tady nedály žádné výpady proti misiím a když ďábel nenašel nic než Nittela, lidová misie skončila bez nejmenšího nesouladu.

O hlavním svátku byla kázání velice dobře navštívena. Odpoledne bylo při shora popsaném procesí v Rychnově ještě pro Rychnově nevídané množství lidí. Slavnostněji nemohl svátek dopadnout, ačkoli přípravy k němu jakož i pozvánky spolkům byly učiněny teprve v posledních dnech. Sám tělocvičný spolek /Turnverein/, ačkoli se v minulých letech na církevních slavnostech nepodílel, a byl pozván teprve v sobotu odpoledne, se dostavil k veliké radosti duchovního správce do slavnostního průvodu, ačkoli někteří pánové si dali práci, aby navštívili Nettelovu přednášku Byla to nádherná manifestace katolické víry v Rychnově

pag. 43

Nittelovy přednášky se zúčastnili většinou jen cizí lidé., rychnovští tam také přišli spíše ze zvědavosti, ale teprve po církevní slavnosti

Téhož dne se říkalo, že někteří asi 15 přestoupili ke starokatolicismu, ale pověst se nepotvrdila. Dnes po 3. týdnech c.k. okresní hejtmanství Jablonec sem nehlásilo žádné úřední oznámení, V pondělí misionáři v počtu 10.....(?) Poledním vlakem odjeli P. Steffen a P. Petsche, kdežto P. Wieser zde ještě vysvětil misijní kříž. Je naproti kazatelně a nakonec měl kázání v kříži je spása

. Nato měl pan farář děkovnou řeč poděkoval všem, především spolkům a pánů misionářům. a napomenul lid k vytrvalosti a udal, jaké k tomu jsou prostředky. V úterý se zdržel P. Wieser na zlaté svatbě Franze a Kláry Pietschových měl projev načež ihned odejel

pag. 44

Tato misie spojená s jubileem zapůsobila na církevní život velmi blahodárně , neboť

- 1 .K přijímání přišli mnozí, , kteří už dlouho nebyli
2. návštěva kostela se podstatně zvýšila
3. církevní a náboženské sebevědomí se značně posílilo
4. mnozí lidé se stali vroucími, horlivějšími
5. starokatolicismus tady byl pohřben a znemožněn, , neboť ti dobře smýšlející silně porazili v hostinci přívržence Nittela

Proti misionářům se neodvážil téměř nikdo říci ani slovo., a kdyby měli zase přijít, bylo by sympaticky přijati . Je nesporné, že misie jsou velkým požehnáním. A i když to duchovní neuvěří, mohou se přesvědčit, a žádný nebude litovat výdajů.

pag.45

Topoly

Topoly u silnice, pokud jde o farní pozemek, byly 1886 s povolením okresního výboru v Jablonci částečně samotným farářem poráženy, aby se z nich získala prkna do stodoly, na seník , na farní půdu, do předsíně, a zůstaly vlastnictvím fary. – částečně stojící byly obecním úřadem za 93 zl. slovy devadesát tři zlaté zakoupeny a výtěžek se souhlasem p. patronátního komisaře Aloise Göbela použit farou.

Za to byly nakoupeny:

- 1.kamna do kuchyně od klempířského mistra Ignaze Bienerta v Č.Dubu za 62 zl.
- 2 Dveře do kostela od truhláře v Jeřmanicích za 22zl. , kamna za 13 zl. Kromě toho byl opraven mlat, mnoho oken zaskleno několik oken nově uděláno. . Ještě musí být mnoho nového opatřeno. Z toho bylo mnohé pojato do kostelních účtů a zbytek uhrazen farářem., protože výnos za topoly a do účtů zanesený obnos zdaleka nestačil. Všechno to bylo velice potřebné.

pag. 46

Loupež v kostele

Dne 1. září byl pro nás, duchovní správce- kněze smutný, když hospodyně přišla, pane faráři neděste se , zloději se vloupali do kostela.Monstrance z horního tabernáku byla pryč i s nejsvětější svátostí. a na oltáři byly 2 paklíče., Zloději přišli otevřenou věžní bránou k oratoriu, otevřeli si ho - jestli bylo zamknuté, nemůžeme vědět. Velký obraz pod oknem oratoriem zvedli, upletli za starých mešních rouch a koberce provaz a po něm se spustili dolů.Okolo 10 hod. přinesla paní Juliana Walterová,z čp. 101,dolní část, kterou našla na poli nedaleko hřbitova, Já jsem tam běžel, hledal nejsvětější svátost, našel jsem ale jen část.Později našel jeden zdejší sedlák části na hřbitovní cestě.pohozené kusy, a ještě později přinesla služka od Peukertů a jeden čihař ještě kousky.. Jen stříbrné figury a kameny, z nich 2 pravé, a několik českých granátů jakož i lunu jsme nenašli.

Následující neděli jsem s největší bolestí z kazatelny oznámil lidem strašné znesvěcení nejsvětější svátosti a odpoledne jsem uspořádal kající pobožnost. .

pag.47

kteřá nebyla zvlášť početně navštívena, důkaz to, jak slabá je víra jak malá láska k Ježíšovi a všech svatých svátostí mezi farníky.

Nová monstrance

Před 30 lety se rovněž stala v Rychnově kostelní loupež, tehdy bylo uloupeno stříbrné ciborium Tento smutný případ měl tehdy ty nejlepší důsledky. Dobrodinci darovali kostelu daleko víc, než byly odcizeno. A nyní? Nesebralo se ani tolik peněz, aby se opatřila nová

monstrance. A přitom jsou výdělky v roce 1886 daleko lepší než před 30.lety. A kdo zavinil neutěšené náboženské poměry?

liberalismus od r. 1868, nekonfesionální škola, špatný tisk, a částečně také kněží sami, nejvíce odpadlý P.Adalbert Kundt, který zde byl 6 let kaplanem a pak ještě 2 roky žil v konkubinátu a má velký podíl na slabosti ve víře. Monstrance stála, s použitím dolního dílu ze staré monstrance 51 zl. a byla vysvěcena (benedikována) světicím biskupem Schwarzem v Praze . Všechno to obstarala křesťanská akademie v Praze.

pag.48

největší příspěvek na pořízení nové monstrance věnovaly paní Lindnerová, Schöffelová manželka Eduarda Lindnera, malíře obrazů v Rychnově, paní Klára Peukertová č.81 a pan Josef Maschke obchodník s obrazy v Rychnově kromě toho zhotovil dva obrazy, znázorňující monstranci , kteréžto obrazy byly vedle talíře . Sbíráno bylo u kostelních vrat po 8 týdnů a nesebralo se ani 40 zl.

Ačkoli loupež byla ohlášena četníkům, bohužel nic nebylo odhaleno.

Spolek pro nejsvětější svátost oltářní

Pro rok 1887 bylo výboru paramentového spolku v Praze zaslán následující prosebný dopis:

Velectěný výbore!

Kdežto nejuctivěji podepsaný v příloze posílá seznam členů a příspěvky ve výši 15 zl.40kr. , odvažuje se opětovně velectěný výbor co nejuctivěji požádat, aby ráčil přicházející rok , ježto je velectěnému výboru znám jako bez prostředků jsoucí, pod patronátem jeho jasnosti Kamila knížete Rohana stojícímu kostelu dáti nejmilostivěji dar. Mezi předměty, které kostel co nejnaléhavěji potřebuje dovoluje si nejuctivěji podepsaný jmenovati jeden černý pluviál, neboť stávající je chatrný. Pokud by paramenty černé barvy měly být vyloučeny (totéž s nejsvětějším oltářem černé mešní roucho) a měly by být z rozdílení vyloučeni , dovoluje si prositi o nebesa, nebo o bílý pluviál.

Dary , které v posledních 3 letech náš kostel od tohoto vskutku chvályhodného spolku obdržel, jsou dole sepsány-

Je to jedno fialové, jedno bílé a jedno červené mešní roucho. Tento spolek mým nástupcům co nejlépe doporučuji.

Zemřela dobrodinka

28. listopadu 1886 zemřela v Rádle č. 78 Klara Hübnerová, vdova po Franzi Hübnerovi a byla obzvláštní dobrodinkou rádelské kaple.

Velkou dobrodinkou kostela je Marie Anna Hillebrandová, která téměř týdně částečně na světlo, částečně na jiné dobré účely daruje 50 kr.

Marie Anna Seibothová se zvláště zasloužila o sbírky mezi ženami.

pag.50

Nové svícny

pro kapli v Rádle byly na vánoce opatřeny 4 nové cínové svícny .Potřebný obnos 21 zl.40kr. shromáždil kostelník Josef Lang sbírkou. Vedle toho jsem koupil na účet kaple jednu křtitelnicí .Právě zmíněná

dobrodinka paní Seibothová

manželka mlynáře v Rychnově z tzv. Pieterova mlýna darovala zase jeden

nový koberec

k mariánskému oltáři za 15 zl. r.m.. Tento koberec byl pro mariánský oltář příliš malý a byl proto se souhlasem paní Seibothové zvětšen, aby aby se mohl použít u hlavního oltáře

Výdaje 24 zl. zaplatila z poloviny paní Seibothová z druhé poloviny pan farář Johann Bernard . U milosrdných sester sv.Karla Boromejského v Praze-Řepích jsem dále objednal:

2 rochetty po 8 a 12 zl. 20 zl.

2 cingula po 1 zl. 2 zl.

na to většinou přispěla Marie Anna Hillebrandová z Rychnova v Jablonci ve službě.

Nový kříž pro sakristii

Pan Josef Maschke, malíř bydlící ve staré škole daroval pro sakristii kříž v ceně 6 zl.

Tabernákl ozdoben hedvábím

Podle církevních předpisů -což pan biskup přísně vyžaduje byl tabernákl vyzdoben hedvábím , které P. Josef Fiedler objednal u křesťanské akademie v Praze , k tomu potřebné peníze byly opatřeny sbírkou mezi ženami a pannami, kterou uspořádala kostelnice a panna Anna Wawřichová (Ludmila Anna)

Rozhodnutí o příslušnosti faráře u sňatků

Opis Č, 1536/*1886

Libereckému vikariátnímu úřadu

Podle církevního a občanského manželského práva je v případě, když snoubenci patří k různým fám ohledně asistence u zavření manželství je farář ženichův propter individualitatem actus (pro jedinečnost aktu) také parochus proprius(vlastním farářem) nevěsty stejně jako ze stejného důvodu farář nevěsty je parochus proprius ženicha , i když týž ve příčině duchovní správy spadá pod jurisdikci jiného faráře

Pro platnost manželství je proto zcela lhostejné, zda manželství potvrzuje vlastní farář nevěsty nebo ženicha

Římský ritus o svátosti manželství (Rituale ROM. titl. VII de sakram. matrim..) říká:

„Jest před vlastním farářem , kterým je ten, v čí farnosti se sňatek uzavírá, ať muže nebo ženy“ a § 38 poučení pro církevní soudy: K platnosti manželství je zapotřebí, aby snoubenec před vlastním farářem obou nebo jednoho z obou vyjádřil svou dobrovolnost.

pag. 52

Farář ženichův tedy nepotřebuje tedy k sňatku delegaci ze strany nevěstina faráře.

Z důvodů tedy, že ne ženy muže, ale muži mají požadovat ženy, se stal zvyk, že farář nevěstin oddává. Diecéšní statuty z r. 1855 (kurendy sv. VIII, č. 6475) byl tento obyčej v naší diecézi učiněn pravidlem. Pražská synoda z r. 1860 kap. XI obnovuje od starodávna pocházející Statut pražské provincie slovy: Určujeme, aby při asistenci sňatku a přijetí štoly náleží faráři nevěsty i když manželství před farářem vlastním ženichovi nebo nevěstě se může platně uzavřít.

Z dodatečné věty je přijmouti, že právo asistence u sňatku není takové, že by farář nevěsty si může výslovně pro sebe osobovat toto právo, aniž by mohl připustit výjimku z tohoto pravidla.

Když ale snoubenci z levných důvodů mají přání, aby jejich manželství požehnal ženichův farář, pak, zejména za dnešních poměrů by nebylo pastýřsky chytré, aby farář dělal nevěstě těžkosti, když je mu zachováno právo štoly, ostatně nespočívá právo štoly v libovolné výši, ale jen právo na zákonně uznané nebo na schválené úmluvě spočívající štole.

pag.53

Ačkoli farář ženichův delegaci ze strany nevěstina faráře nepotřebuje, je ale nicméně samozřejmé, že se navzájem dorozumí, přičemž je lhostejné, zda toto dorozumění se stane písemně nebo jen ústně. Akt sňatku se zapíše pod pořadovým číslem do matriky oddávajícího faráře. Pokud by se mělo zapsat do matriky faráře ženichova, po skončení

aktu se tam může jen konstatovat, kde se tak stalo. Zároveň má oddávající farář také sňatkové listiny rozmnožit, neboť tak se v matrice zapsaný sňatek rovněž uvede a může se na něj odvolávat.

Farář nevěsty má ale listinu o sňatku jen co do potřebných dat, ale bez pořadového čísla zapsat buď do své matriky nebo přinejmenším do indexu sňatků s poznamenáním fary, kde byl sňatek uzavřen a kde je v matrice úplně zapsán. K jeho potřebě oddávající duchovní během 8 dnů po sňatku ex offo oddací list zašle ženichovu faráři.

Tabelu o pohybu obyvatel vyplní jen oddávající farář, který ho s pořadovým číslem zapsal do matriky, resp. který oddával.

Biskup. konsistoř Litoměřice, 16. února 1887

Řehák, gen. vikář, Ferd. M??, rada

pag.54

Topoly (viz pag. 45)

Na faře v zásobě jsou prkna z topolů byl s použitím prken z oltářů použity na stavbu předsíně. Za práci zaplatil farář Bernard kromě stravy 46 zl. r. m.

Seznam předmětů, které od nástupu faráře Bernarda dobrodinci darovali kostelu

1.	věžní hodiny	400 zl	
2.	plášť ciborium	15	(paní Stützová
3.	bursa pro nemocné	5	
4.	lampy včetně dopravy	90	
5.	náčiní ke křtu	3, 50	
6.	2 konvičky a 1 šálek	3, 80	
7.	fialové antipendium	15	
8.	bílé antipendium pro marián.oltář	45	
9.	2 bílá antipendia pro postranní oltáře	60	
10.	renovace marián. oltáře	65	
11.	nový rám a renovace marián. obrazu	50	(p.Maschke)
12.	3 nová antipendia pro všední den	60	
13.	fialové mešní roucho	60	
14.	bílé mešní roucho	60	
15.	červené mešní roucho	60	
16.	nádoba na svěcenou vodu s kropítkem	7	
	celkem	~~1039,3~~	
		979	pag. 55
17.	nový misál	8	
18.	nová monstrance	52	
19.	náplety k albám a rochetám	5	
20.	obarvení látky na sváteční dny	3	
21.	nový koberec	39	
22.	dvě rochety po 8 a 12m zl.	20	
23.	2 cingula	2	
24.	nová lampa, stojan atd	8	(dar. p. Josef Maschke)
25.	krucifix pro sakristii	6	
26.	nový rám k obrazu evangelisty	2	(dar.p. Ernst Hofrichter)
27.	zavěsy ke 2. stranám hlav. oltáře	6	
28.	nové sukno na kazatelnu	3	
29.	černá kasule	35	
30.	antipendium na hlav.oltář	36	

31	svatý hrob od Eduarda Zbítka z Olomouce	220	
	doprava	9, 40	pag. 56
	nová alba	15	od Neškudly z Jablonného
	bílé mešní roucho	26	n.Orlicí č.86
	černé antipendium	24	
	mešní roucho na všední den	23	
	doprava za roucho	,30	
	černý pluviál	45	(dar spolku pro nejsv.svatost)
	dvě skleněná okna Maria de la Sedia a sv.Josef	440	(dar p. Ant.Peukerta , obchodníka Ry,čp.81 a 220)
	jedno skl.okno představující srdce Ježíšovo	220	(od faráře Johann a Bernarda)
	baldachýn na nebesa,	60	(od spolku pro olt.svatosti)
	alba	13	
	rocheta	8	
	bursa k nemocným	8, 50	
	alba	13	
	bílé mešní roucho na všed.dny	32	
	červené mešní roucho	95	
	2 cingula	2, 40	
	2 korporálie	2	
	bílý pluviál	50	
	dohromady	2424	/pokrač. na pag. 120/ pag.57

Stanovy

místního spolku pro Rychnov a okolí –spolek Starokatolíkův Rakousku

§1. Místní spolek pro Rychnov a okolí spolku Starokatolíků v Rakousku je pobočným spolkem tohoto spolku podle přijatých stanov hlavního spolku

§2. Účel tohoto místního spolku je podpora hlavního spolku podle stanov.

§3. Prostředky k dosažení tohoto cíle jsou:

1. ve shromažďování potřebných peněžních prostředků a sice:

- a) příspěvky členů
- b) pořádáním kostelních sbírek, o Vánocích, Velikonocích. Letnicích a o dni synody.
- c) Dobrovolnými dary
- d) nadacemi a odkazy
- e) pořádáním přednášek , hudebních produkcí atd. na zahájení sbírek po získání úředního povolení

2. v konání shromáždění místního spolku a jeho předsednictva ke splnění těmto orgánům příslušných úkolů a místní spolek se při tom chová v každém ohledu přísně podle stanov spolku Starokatolíkův Rakouska

pag. 58

§4. výstavba a obnovení tohoto místního spolku se koná podle stanov Spolku Starokatolíkův Rakouska

§5 sídlem místního spolku je Rychnov

§6 práva a povinnosti členů spolku určují stanovy spolku starokatolíkův v Rakousku(§6-7)

§7 záležitosti místního spolku v Rychnově obstarává:

- a) shromáždění
- b) předsednictvo

§8 platnost usnesení místního spolku je určena stanovami Spolku starokatolíků §15 a §16

§9 místní spolek Rychnov a okolí volí starostu, jednatele, a správce pečeti a po jednom zástupci těchto jednatelů. Těchto 6 osob tvoří předsednictvo místního spolku . Představenstvo má v případě vyloučení člena právo, až do příští řádné valné hromady z oprávněných voličů –členů spolku zvolit náhradníka. Představenstvo stanoví také program shromáždění.

pag. 59

§10 představenstvo se schází na pozvání svého předsedy nebo na požádání poloviny členů.. Shromáždění je usnášeníschopné, když je přítomna alespoň polovina členů představenstva Usnesení schvaluje většina přítomných, při rovnosti hlasů rozhoduje předseda.

§11 předseda zastupuje místní spolek navenek a vůči vedení spolku.

§12 všechna vyhotovení, oznámení, podepisuje předseda, nebo jeho zástupce, a jeden člen představenstva místního spolku. Protokol ze zasedání představenstva místního spolku podepisuje předseda nebo jeho zástupce a jednatel.

§13 spory mezi členy místního spolku , které vyplývají ze vztahů místního spolku, rozhoduje představenstvo. Proti jeho rozhodnutí se lze odvolat ke rozhodčího soudu spolku Starokatolíků Rakouska, který ostatně také rozhoduje o všech sporech vyplývajících ze spolkových poměrů podle předpisu §26 stanov Spolku Starokatolíků v Rakousku.

pag.60

§14 vystoupení ze spolku a vyloučení člena platí ustanovení §9 a 10 stanov

§15 rozpuštění místního spolku nastupuje

- a) usnesením představenstva
- b) v případě, že počet členů klesne pod 15
- c) rozhodnutím místního spolku samého

§16 v případě rozpuštění místního spolku pro Rychnov a okolí, ať se tak stane z jakéhokoli důvodu, propadá jeho majetek Spolku Starokatolíků v Rakousku.

Potvrzeno c.k. místodržitelstvím se stalo 12. dubna 1887, č. 27347

Tento opis byl na přání veledůst. pana biskupa pořízen a poslán mu prostřednictvím konsistoře

Jak může místní spolek pro Rychnov existovat, když v Rychnově starokatolíci nejsou než osm mladých mužů a pět chlapců.

pag. 61

K pořízení antipendia pro hlavní oltář přispěly tyto ženy.

Klara Peukert	3,-
Wilhelmine Erlebach	,50
Johanna Kraus	,50
Paulina Peukert	,50
Johanna Maschke	1,-
Franziska Maschke	,50
Franziska Odcházal	,50
Caecilia Lang	,50
Elizabeth Preisler	,20
Theres Gamringer	1,-
Barbara Hofmann	1,-
Marie Hoffmann	,50

Karoline Hübner	,50
Karoline Bibel	,50
Franziska Ullmann	,40
Franziska Ullrich	,40
Barbara Preisler	,30
Sofia Schöffel	,30
Barbara Masopust	,20
Johann a Hoffmann	,40

pag.62

Johanna Schöffel	1,-
Karoline Schmid	,20
Maria Kletschka	,50
Maria Ullrich	,20
Franziska Rieger	,50
MariaAnna Hofrichter	, ,50
Maria Lefler	
Marria Peukert	1,-
Rosina Seidel	,30
Anna Podlipný	,50
Martha Maschke	1,-
Barbara Pfeifer	,40
Franziska Milde	,50
Barbara Peukert	1,-
Barbara Peukert	1,-
Johanna Hofrichter	1,30
Maria Müller	,50
Maria Hofrichter	1,-
Maria Ullrich	,50
Anna Lindner	1,-

pag. 63

Maria Radofský	,30
Marie Sedlak	1,-
Anna Maschke	,20
Amalie Ullrich	,30
Anna Lang	3,-
Lotti Wych	,50
Franziska Sense	1,-
Sofie Červinka	,50
Theresia Lang	,40
Paulina Rößler	,20
Maria Rößler	,20
Franziska Preisler	1,-
Karl Sprenger	,50
Barbara Masopust	,50
Josefa Preisler	,50

pag. 64

K opatření nového bílého mešního roucha v obnosu 70 zl.
pro filiální kostel v Rádle přispěly následující osoby z Rádla:
/zhotoveno milosrd. sestrami sv,Karla Boromejského
v Praze-Řepích za 70 zl. r.m. /

čp	jméno	zl	kr
	p. farář z Rychnova	5	
212	Josef Schlenz		10
211	Josefa Schlenz		30
210	Barbara Schlenz		10
206	Jakob Wenzel		30
205	Franz Weiss		20
204	Josef Weiss	1	
201	Florian Wenzel		20
198	Ignaz Schlenz		20
195	Vincenz Lang		30
193	Anton Lang	1	
184	Anton Hübner		20
185	Josef Maschke		20
176	Ignaz Maschke		50
164	Josef Lang		20
181	Gregor Hübner		40
53	Franz Hartik	2	
240	Paul Dietrich		40
236	Franz Seibt		30
256	Josef Kundlatsch		50
239	Wenzel Stracke	1	
60	Franz Hartik		50
63	Philip Hartik		25
64	Gregor Hartik		40
			pag.65
67	Anton Schöffel	2	
66	Anton Rößler		20
69	Kaitan Hartig	1	20
233	M.A.Hartig	1	
82	Augustin Weiß		40
186	Franz Hartig		20
173	Franz Hartig		50
169	Franz Wenzel		50
165	Anton Schöffel		50
161	Franziska Maschke		40
156	Josefa Feix	1	
157	Josef Rößler		20
146	Anton Hartig		50
145	Maria Müller		25
144	Anton Hübner	1	
142	Josef Lang	1	
129	Franz Maschke		80
126	Magdalena Peukert	1	
125	Josef Zimmermann		10
122	Johanna Hillebrand		20
132	Wenzel Hübner		40
134	Anton Hübner		20

135	Auguste Lang		50
138	Anton Lorenz		10
140	Wenzel Hillebrand		40
118	Ignaz Hartig		50
32	M.A.Lang		40
106	Johann Lang		40
117	M.A.Hübner		20
105	Anton Lang		30
103	Florian Hartig	1	
			pag. 66
197	Karolina Hillebrand	1	
23	Karolina Schöffel		10
21	Karolina Weiß		20
17	Peter Peukert	1	
7	Johann Peukert		20
6	Franziska Kundlatsch	1	
239	Franz Ruffer	4	60

Dodatek k pag. 36:

Odkazy P. Felgera za jeho života

P. Anton děkan Felger ještě za svého života udělal následující odkazy:

kostelu v Osečné na přestavbu věže	6000 zl.
chlapeckému semináři	3750
ústavu hluchoněmých	3750
sv otci	500
potřebným kněžím	440
celkem	14440

Z tohoto obnosu vyjednal si úrok pokud bude živ 400 zl. , po jeho smrti měl tento obnos měla tento obnos až do své smrti užívat jeho teta / nebo sestřenice/ Franziska Ruffertová hospodyně a kuchařka.

pag. 67

Budiž poznamenáno, že pan děkan Felger tyto peníze zdědil, byly tedy patrimoniem(jeho vlastnictvím). V Rychnově měl jako farář ročně 300 zl dosazovat. Tak píše ve svém zanechaném testamentu.

Therezia Ruffertová dostávala úroky pololetně od bisk.konsistoře a sice díky zprostředkování p. faráře v Rychnově.

Černá kasule

Od spolku pro uctívání nejsvětější oltární svátosti v Praze obdržel kostel v Rychnově za rok 1887 černou kasuli v ceně asi 40-50 zl.

Pláštík ciboria v Rádle

Pani Karolina Maschke rozená Hillebrand darovala na památku své svatby kapli v Rádle 8 zl. na pořízení pláštíku ciboria . Ten stál 12 zl., zbývající 4 zl. daly kapli milosrdné sestry v Řepích.

Fasse {přiznání }

platná od 1. ledna 1888 podle nejvyššího místodržitelského výnosu.
z 25. listopadu 1887 č.99036

Příjmy

1	Výnos farních pozemků	284	72
4	výnos kapitálů ve veřejných fondech	131	24
5	výnos fixních dotací v naturálních	134	86
	výnos fixních rent v dotacích v penězích v ceně peněz	45	36
	poplatky ze štoly	13	
	nadační poplatky	154	01
	suma příjmů	763	19

Výdaje

1	na zeměpanských daních a samosprávných přirážkách	106	64
2	poplatkový ekvivalent	43	90
3	kancelářské výdaje na vedení matrik	18	50
6	na vydržování pomocného personálu	700	
9	na proplácení nadačních mší jiným kněžím	13	51
	suma výdajů	882	55
	suma výdajů	763	19
	zůstane	119	36
	naproti tomu nová kongrua	800	
	ročně tedy	919	36
	od toho druhý pomocný kněz	700	
	na duchovního	219	36

Podle místodržitelského výnosu z 25. listopadu 1887 č. 99036

pag. 70

C.k.místodržitelství v Čechách

č. 99036

Farnímu úřadu v Rychnově

Na základě zákona z 19. dubna 1885 ř.z. 47 předložené přiznání příjmů a výdajů bylo přezkoušeno a po vyrozumění biskupského ordinariátu bylo správně zúčtováno.

pokud se týče příjmů:

pol.1 výnos farních pozemků byl, protože parcela č. 142- 655 čtver. sáhů s čistým výnosem 4 zl.50 kr. byla odprodána , byl správně nastaven na 284 zl.72 kr.

položka 4: úroky z farních kapitálů byly na základě patronátního poukazu stanoveny na 134 zl. 2 kr.

položka 5 výnosu naturálního opravena na 134 zl.86 kr.

položka 8 jako štolový paušál byl od obnosu 43 zl. přijaty a od nich 13 zl. započteny do kongruy.

položka 9: co se týče mešních nadací poznamenává se, podle dříve farním úřadem dodaných pomůcek o nadačním poplatku

pag. 71

ten z nadace Müllerovy ke konání nedělních mší svatých v rádelské kapli per 90 zl 74 kr. pro každou neděli cestovné 1zl. 5 kr. , celkem 54 zl. 60 kr. , naproti tomu proplácení mší činí 36 zl. 14 kr. pro beneficianty

Z poplatků z nadací musely se tyto poplatky z výkazu mešních nadací pol. 17 a 29 (u farního kostela) vyjmout a přenést do proplácení u pol. 14,15 a 16(u rádelské kaple)

Poplatky ,které se k započítání do kongruy nehodí a budou vyňaty , se musí u nadačních poplatků , jejichž se týkající nadační listiny při odvolání na Ministerské nařízení z 29.

prosince 1851 č.169 a ze 14. února 1852 č.556 , které podle nového kongruového zákona nejsou v platnosti , musí být započteny

pag. 72

Načež musí u této položky se opravit obnos na 154 zl.1 kr.

Pokud se týče výdajů:

položka 1:podle pozemkové daně včetně přírážek: 108 zl 32 kr.

byly z prodané parcely č. 655 odečteny 1 zl.68 kr. a na obecní přírážky, od nichž je v současné době beneficiant osvobozen nebyl vzat zřetel.

položka 3: za vedení matrik byla podle ustanovení ministerského nařízení z 8. prosince 1885 č.170 ř.z. při počtu 5862 farníků stanovena náhrada 18 zl 50 kr,

položka 9 : podle výkazu mešních nadací, dodaných patronátem se proplácí beneficiantům 232 mší, tak byla v příloze H označená mše 32 od Johannem Hübnerem nadaná mše

pag.73

s odpovídajícím poplatkem za proplacení 13 zl.51 kr.k odevzdání jiným kněžím vhodně do nákladů tohoto obročí přejata.

Podle srovnání příjmů per 763zl 19 kr

s vydáním 882zl 55 kr

vykazuje se schodek 119zl 36 kr

a po započítání podle schématu 1 zmíněného zákona

připadající kongruy 800zl

celkový odvod 919 zl 36 kr

z čehož na beneficianta připadá 219 zl 36 kr

a na oba pomocné kněze 700 zl

jako kongruové zvýhodnění splatné z náboženského fondu ve smyslu čl.II míněného zákona z 1. ledna 1888

Za rok 1887 vychází kongrua beneficiantovi podle čl. II zmíněného zákona a v důsledku výnosu ministerstva kultu a vyučování z 2. listopadu č. 19766 takovým způsobem, že dosavadní

pag. 74

kongrua 315 zl.

Polovina difference mezi starou a novou kongruou: $\frac{806 - 315}{2} = 242\text{zl } 50\text{ k}$ tomu se

připočítá, tedy 557 zl 50 kr

Poté co čistý příjem beneficianta , který se po odpočtu shora uvedené ztráty 119 zl.36 kr. od břemen obročí přizpůsobené kongruy pomocného kněze per 700 zl.

a tak s 580 zl 64 kr

činí tato kongrua nyní 23 zl 14 kr přesahuje

je tedy zde pro 1 pomocného kněze pro rok 1887 ještě jedno doplnění kongruy. 326,86

k tomu na druhého pom. kněze 350,-

z náboženského fondu

Jakmile tedy přednesené poznání v právní platnost vstoupí, bude ihned zároveň pag.75.

zastaven příspěvek z náboženského fondu s koncem prosince 1886 od 1. ledna 1888 prvnímu pomocnému knězi na doplnění kongruy ročních 326 zl. 86 kr. třistadvacetšest zlatých 86 kr. a pokud bude druhé kaplanské místo obsazeno, pak na 2. pomocného kněze ustanovující taxa ročně 350 zl. třistapadesát zlatých r.m. , dále farní beneficium od 1. ledna 1888 ročně 219 zl. 36 kr. bude poukazováno z náboženského fondu

Jedno paré správně vyplněného přiznání včetně příloh vracíme zpět.

Proti tomuto seznání lze cestou c.k. okresního hejtmanství do 2 měsíců po doručení podat rekurs slavnému c.k. ministerstvu kultu a vyučování .

K rekursu jest dodati napadené vyřízení s přiznáním a všemi vrácenými přílohami.

c.k. místodržitelství Praha, 28. listopadu 1887

Za místodržitele: Frinde v.r.

K upravení kongruy (Opis z časopisu Čech) {psáno česky }

Dne 19. dubna 1885 byl všem členům nižšího kat. duchovenstva dnem radostným, kterýž den došel nejvyššího potvrzení zákon jenž měl uleviti jeho hmotné bídě. Je to zákon o kongruě. Jako ale v životě každá radost smíšená bývá se smutkem, a každá naděje se zklamáním, tak bylo pozorovati mezi kněžstvem, když brzy po vydání zákona vydán byl i způsob podle jakého měla býti kongrua upravována. Tu shledalo kněžstvo, že důkladně bylo zklamáno.- zklamáno nikoliv zákonem, nýbrž prováděním zákona se strany orgánů administrativních, c.k. ministerstva kultu jakož i jeho diktatury což nezřídka nabývalo rázu fiskačního, v nesouhlasu ani se slovem, ani s obsahem zákona. Případ eklatantní je zde před námi, kde veskrz proti písmenu zákona o kongruě výnos nadací včítán byl do kongruy, ačkoliv znění listiny nadační je proti tomu.

Těmi lovy zahájil dr. Fuchs před nejvyšším správním soudem spornou věc faráře Kühna v Rýnovicích v Čechách naproti rozhodnutí ministerstva

pag. 77

kultu. Těmtž za příčinou upravení kongruy započítal z ročního výnosu nadačního 160 zl 28 kr. pouze 42 zl. 95 kr. jako příjem a to na základě znění nadace že 117 zl. 80 kr. podle výnosu ministerského z 29. prosince 1851 č. 169 a 14. února 1852 č. 556 neměly nikdy do kongruy být večteny.

C.k. místodržitelství v Praze tuto fassi nepotvrdilo namítajíc, že na nevčetnost nadačních listin nesmí nároky se činiti, jelikož prý není dokázáno, že by zakladatelé tuto nevčetnost byli měli v úmyslu a že ministeriální výnosy z roku 1851 a 1852 zákonem o kongruě z r. 1888 bez toho jsou derogovány a že tudíž nevčetnost zde nemá místa.

Toto rozhodnutí místodržitelství stvrzeno bylo i ministerstvem kultu. Byl tedy rekurent, farář v Rejnovicích zde 2. instancí odmrštěn. Tento ale nedal se tímto nezdarem odstrašiti, nýbrž odvolal se k nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím doktora Fuchse, dvorního advokáta ve Vídni. Věc vyřízena byla dne 11. prosince a to ve prospěch faráře.

Po dlouhém a důkladném vývodu správní soud rozhodnutí ministerstva kultu odmítl, jakožto zákonem neodůvodněné a přidav se k důvodům dra Fuchse předně že nadacemi vyrozumívají se prostě listiny sepsané jedině k účelům nadačním, že tudíž nesmí se tázati, zda zakladatel měl úmyslu, aby nadace včítána byla do kongruy aneb nebyla a že za druhé, byť i výnosy ministr, z r. 1851 a 1852 zákonem 1855 bylo derogovány, nicméně nadace učiněné na základě oněch výnosů až do r. 1885 požívají právní platnosti, jelikož zákonem z r. 1885 derogovány byly sice, nikoli ale nadace, na jejich základě vyhotovené. K vývodům těmto přidal se i správní soud.

pag. 78

Jakost půdy rychnovských farních pozemků

Pan Franz Stütz, nadlesní v Dobré Vodě byl tak laskav, jako bývalý člen odhadní komise udati jakost půdy farních pozemků následovně:

Jakost půdy a poloha pozemků, patřících k rychnovské faře je následující:

1) k Andělu strážci

- a) z mocné kypré hlíny s příměsí humusu 4-6 palců hluboká, podloží je žlutá písčovitá hlína, poloha je mírně k jihu a místy i k severu skloněna.
- b) z humozní hlíny z jedné strany a dobře vyhnojený zvětralý jíl, částečně jílovitá břidlice, poloha je částečně vyhloubená, částečně vyvýšená, a nakloněná k jihu.

c) z humózní písčité hlíny 4-6 palců hluboké , která má v podloží částečně jílu, částečně žulový písek.. Poloha jako předešlá.

pag. 79

2) nad Andělem strážcem

pole sestávají průběžně z humusu, smíšeného s hlínou a svorem 3-5 palců hluboká v horní vrstvě, s vaznou jílovitou břidlicí ze šterku v položí, nicméně propustnou. Poloha je vysoká, částečně plochá, částečně skloněná na různé světové strany, vystavená ostrým větrům

V roce 1887 obdržel k pokusům farář Bernard od c.k. zemědělské chemické pokusné stanice ve Vídni

100 kg superfosfátu s 20%

20 kilo chilského ledku 15%

15 kg. síran amonný 20%

Použity byly 3 kusy pole po 1010 m²

základ: kyprá hlína s příměsí humusu 4-6 palců hluboká podloží žlutá pískovitá hlína a jílovitá břidlice.

pole: tříletý jetelový úhor. Hnojeno 1883 kravským hnojem

24. září pohnojeno a zaoráno

oseto čistým žitem(šampaňský hybrid) 73 kilo těžké, 28 kg výsevek

Obilí dobře vzešlo, na podzim stálo čerstvě, rozdíl mezi jednotlivými parcelami velice výrazný., je mnohem lepší a statnější než žito po bramborách, je mnohem statnější než to pěstované po čerstvém chlévském hnoji.

pag.80

Seznam rychnovských starokatolíků

kteří se zavázali, přispět na stavbu starokatolického kostela v Desné

Tischer Josef	čp. 42	
Hoffmann Ed.	264	
Hoffmann Josef		176
Hofrichter Ad,	314	
Hofrichter Franz		437
Hofrichter Joh.		426
Masopust Jos.		281
Peukert Franz		284
Peukert Josef		376
Rösler Ant.		315
Ullrich Karl		299
Weiß Franz		42
Wolf Eduard		439
Zappe Anton		432
Zappe Karl	436	příspěvky: 80 zl

Přistoupili: Schöffel Anton , truhlář, jeho žena Amalie se třemi dětmi

pag.81

Nový kaplan

kaplan P. Josef Fidler těžce onemocněl o 6 neděli po velikonocích srdeční nemocí a o svatodušní neděli odejel do svého domova. Protože podle lékařského dobrozdání nebylo možné, aby zůstal v Rychnově, byl po svém uzdravení přeložen do Štětí.

Na jeho místo přišel jako pomocný kněz P. Rudolf Hyšperský , novosvěcenec z Rychnova nad Kněžnou , narozený 2. května 1864, kde také absolvoval gymnasium

Dobrodinci kostela

Manželé Josef a Johanna Schmiedovi z Pulečného dali kostelu dar 5 zl.r.m.

pag. 82

Úřadujícím vikariátním úřadům

Proti vztažení oněch nadačních příjmů do kongruy fary, kdy v příslušných nadačních listech je nezapočítávací klausule na základě výnosů ministerstva kultu z 29. prosince 1851 č. 169 a 14. února 1852 č. 556, podal farní úřad v Rýnovicích rekurs ministerstvu kultu a vyučování a po obdržení odmítavého rozhodnutí podal stížnost k c.k. Správnímu soudnímu dvoru

Ten nyní ve vyřízení tohoto rekursu odmítavé rozhodnutí c.k. ministerstva kultu a vyučování zrušil jako v zákoně neodůvodněné s motivací, že s nadačními listy ve smyslu zákona o kongruie musí se rozumět jen listiny, které o zřízení nadace samy byly vyhotoveny a tedy se jich nemůže a nesmí se ptát, zda fundátor sám v listině, předcházející zřízení nadace v nich vyjádřil vůli, aby požitky z jím zřízené nadace se nesmí započítat do kongruie duchovního a že když zároveň ministerské výnosy z 29. prosince 1851 a 19. února 1852 zákony o kongruie byly derogovány, přece nadační listy, které na základě těchto ministerských výnosů před v platnost vstoupení zákona z 19. dubna 1885 byly zřízeny byly právoplatné, přece musí se uznat za právoplatné, neboť z derogování těchto ministerských výnosů neplyne také derogace ne jejich základě zřízených listin.

O tom se vyrozumívají biskupské vikariáty, aby o tom vyrozuměly podřízené farní úřady, že toto rozhodnutí je platné jen pro faru Rýnovice, proto každý farář, který se nachází ve stejné situaci, a usiluje o pomoc ve svých nárocích, uvnitř příslušné lhůty k podání rekursu podal cestou rekursu c.k. ministerstvu kultu a vyučování event. c.k. Správnímu soudnímu dvoru

Biskupská konsistoř, Litoměřice 19. prosince 1887 Dr. Johann Řehák.. gener. vikář
Josef Seifert kancléř

pag.84

Adresa p. biskupovi

Vikariátní klerus Jeho biskupské milosti Dr. Emanuelovi Schöbelovi

Veledůstojný pane

V nehlubší úctě podepsaný klerus libereckého biskupského vikariátu je nanejvýš potěšen vyznamenáním, které Vám propůjčil Jeho svatost slavný papež Leo 13 tím, že Vás jmenoval papežským trůnním asistentem,

Jeho svatost tímto

aktem vzdala hold a milost skutečně církevnímu smyslu a věrné přichylnosti Vaší biskupské milosti a hlavě církve poctil a odměnil.; leží také zároveň pro srdce Vaší bisk. milosti sladká útěcha za tak mnohá utrpená těžká bezpráví a sílicí prostředek k dalšímu trpělivému snášení obtíží biskupského úřadu.

Vyznamenání Vaší biskupské milosti je ale také ctí pro celou diecézi a klerus se cítí se svým biskupem být spoluvyznamenán. Protože spolu se svým biskupem cítí radost i bolest, jako dětem osud rodičů leží na srdci, tru si dovoluje nejuctivěji podepsaný klerus Vaší biskupské milosti hluboce pocítěná blahopřání k tomuto papežskému vyznamenání předložit, a s prosbou, aby milý Bůh ráčil zachovat při síle a zdraví Vaší biskupskou milost ještě po mnoho let jako pravého pastýře a apoštola na vinici litoměřické diecéze.

pag. 85

a připojujeme slib pravým kněžským jednáním , neúnavnou horlivostí ve službě pánu a věrné poslušnosti srdce Vaší biskupské milosti potěšiti
Kéž ráčí atd...

Liberecký vikariátní úřad v Rochlicích, 9. ledna 1888

Wenzel Kretschmer, bisk. venk. vikář

Farář Johann Bernard dostal cestou vikariátního úřadu v Rochlicích následující přepis:

biskupský znak

Emmanuel Johann,

z boží boží milosti a z apoštolského podnětu biskup litoměřický
resignovaný generál a velmistr rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou , doktor
teologie, a emeritní děkan teologického doktorského kolegia pražské university , pán na
Stvolínkách a Třebouticích atd atd. posílá Bohu milému pánu Bernardovi Johannovi,
faráři v Rychnově pozdrav a požehnání

Liberecký vikariátní úřad

pag. 86

vyzdvihl ve své zprávě o kanonické vizitaci za r. 1886 , že vedete bezúhonný život., své
kněžské a duchovenské povinnosti a závazky svědomitě plníte a pro duchovno vašich
oveček jako dobře opatřující pastýř konáním požehnané . lidové misie jste působil, jakož i
že s horlivostí se staráte o okrášlení a ozdobení stánku božího.

Když jsem to všechno s vrchnopastýřskou radostí se dozvídám, vyslovuji vám tímto svou
zvláštní spokojenost a své pochvalné uznání při udělení mého biskupského požehnání
v naději, že i nadále jako kněz podle srdce božího a jako dobrý pastýř vám svěřeného
stáda se budete osvědčovat.

Z mé biskupské residence Litoměřice, 15. prosince 1887

L.s.

Emanuel Johann, biskup

pag. 87

Mnoho sněhu

Na novoroční svátek 1888 bylo tolik sněhu, že bylo nemožné dostat se do Rádla .
Následkem toho se tam také nemohla konat žádná bohoslužba.

Nové aleje

Obec Rychnov na podzim 1887 na silnici do Jablonce vysadila nové stromky a sice lípy,
a javory, Rovněž na nové ulici k nádraží od farní zahrady až k tržišti {náměstí}.

Všeobecný spolek pro podporu v nemoci

Starostou všeobecného spolku pro podporu v nemoci byl 16. ledna zvolen Anton
Hofmann , hostinský v č. 119. Zástupcem starosty se stal Franz Preisler, malíř,
pokladníkem Franz Schmidt, hostinský na náměstí, , jednatelem Benedikt Seidel, . členy
výboru: Josef Maschke č.88, Josef Peukert č. 54, Augustin Kraus, Josef Stracke, a Wilhelm
Preisler.

Č.15678

C. k. bernímu úřadu v Jablonci

C.k. bernímu úřadu se ukládá na základě zákona z 19. dubna 1885 č. 47 ř.z., aby farnímu
beneficiantovi P- Johannu Bernardovi k doplnění kongruy od 1.1.1888 ročně 219 zl. 36
kr. v měsíčních splátkách podle obvyklých modalit vyplácel z náboženského fondu.

C.k. Praha, 29. únor 1888

pag.88

Seznam příspěvků na Boží hrob

	jméno	čp.	zl.	kr.
--	-------	-----	-----	-----

1	paní Terezie Preislerová z Košov	312	1	
2	-,,- starší		1	
3	Anton Preisler	312	1	50
4	Marie Anna Wawřich Johanna	66	1	
5	Amalie Rieger		2	
6	Maschke Franz	378	1	
7	Marie Anna Sammel	32	2	
8	Franz Sammel	32	2	
9	Vincenz Peukert, poštovník		2	
10	Kittel Barbara	60	2	
11	Marie Anna Waller ze Sv.Kříže	5		60
12	Franziska Schmied	62	1	
13	Peukert Barbara	54	1	50
14	Maria Seiboth	103	4	
15	Theresia Maschke	115	2	
16	Barbara Hillebrand	330		25,40
17	Klara Zappe			20
18	Anna Lang roz. Wich	28	5,	
19	Anna Menzel ze Sv. Kříže	7		
20	Johann a Maschke Dobrá Voda	86		
21	Barbara Müller Rychnov	103		
22	Juliana Peukert (u zámečníka)			50
23	Franziska Schöffel na náměstí		5	
24	Schmied Josef z Pulečného	57		40
25	Anna Hübner z Rádla	243		
			40	35
				pag.89
26	Johann Bernard, farář	80	20	
27	Milde Franziska	51	1	
28	Johanna Pfeiffer	51	1	
29	Marie Anna Huillebrand		2	viz pag.47
30	Schmied Franz kapelník			50
31	Johanna Preissler, Rychnov	141		40
32	Barbara Herein	236	1	
33	Anna Hofmann z Rádla	255		25
34	Franziska Kundlatsch	6		50
35	Barbara Hofmann (Petsch Bara)	85	3	
36	Barbara Maschke	85	1	
37	M.A.Schmied a děti	10	2	60
38	Karolina Just, Dobrá Voda	154	2	50
39	Anna Wawersich z Pulečného			20
40	Anna Podlipný, manž. řídícího		1	
41	Josef Maschke, Rychnov	88	2	
42	Anna Peukert	234	1	
43	Josef Maschke, obch.obrazy		3	
44	Franz Preisler, Dobrá Voda	333	1	
45	A. Schneider, Hodkovice			60

46	Pauline Peukert, Rychnov	438	1	
47	Peukert Klara, Rychnov	81	10	
48	Franz Lang, Rychnov	133	1	30
49	Barbara Maschke, Rychnov	69	1	
50	Therezia Wych, žena učitele z Č.Dubu		1	
			57	
				pag.90
	přenos		100	15
51	Stütz, manž. nadlesního, Dobrá Voda		3	
52	Josef Schmidt, Pulečný	80	2	viz č.24
53	Marie Anna Hillebrand Rychnov		2	viz č. 29
54	Augustin Kraus, Rychnov	250	1	
55	Barbara Preisler	230	1	
56	Metane Preisler	254		60
57	Johanna Schöffel	111		50
58	Klara Peukert	80	1	viz 47
59	Franziska Preisler č.1		1	
	z kostelní pokladny		20	

pag.91

Protože se svatý hrob nacházel ve velice smutném stavu ,chtěl jsem ho zrenovovat, udělat něco malého a postavit ho v hale sv Anny. Pak jsem chtěl od Eduarda Zbitka v Olomouci koupit archu úmluvy a kříž ze skleněné mozaiky , to znamenalo ale zadlužit se. Panem Zbítkem ale povzbuzen, objednal jsem celý svatý hrob ze skleněné mozaiky , přičemž se použilo Kristovo tělo ze starého svatého hrobu .

Celý sv. hrob stál	220 zl. (slovy dvěštdvacet zlatých)
a sice: kříž č. 1	49 zl
archa úmluvy	22 zl
2 andělé č. 3	36 zl
1 antependium č.3	90 zl.
lampy, bedny ,balení	<u>23 zl</u>
celkem	220 zl.

z toho zaplaceno po odečtu 4% skonta
17. března 1888 130 zl.
zbývá ještě zaplatit 90 zl.
do 18. dubna 1888 4% skonto,pak 4. dubna
jsem daroval 40 zl.
po odečtu 4% skonta tedy celkem zaplac.. 170 zl.
takže zbývá ještě zaplatit 50 zl. (slovy padesát zlatých)

Viděl jsem při kanonické vizitaci 18. června 1888 Wenz. Kretschmer, bisk. venk. vikář
Dne 1. listopadu 1888 jsem

pag. 92

zbytek 48 zl. jsem zaslal panu Eduardu. Zbitkovi, načež on mi na mou žádost zbytek 2 zl.prominul.

Tím je hrob ze skleněné mozaiky zcela zaplacen a k tomu o ½ roku dříve než bylo ujednáno.

Zemský zákoník pro království české, částka XX. , rok 1888 (21.12.1888)

Zákon ze 14. prosince 1888, platný pro království Čechy , kterým se na základě zákona ze 17. června 1888, č.99 ř.z. určují podmínky, o úhradě vyučování náboženství na veřejných obecných školách .

S přivolením sněmu Mého království českého vidí se Mi naříditi takto:

§:1 zvláštní učitelé náboženství na veřejných školách obecních zřizují se buď s remuneracemi nebo stálými platy .Zvláštní učitel náboženství může se stálým platem zřízen býti toliko tehdy, jestliže vyučování náboženství , které udělovati má , vyžaduje nejméně šestnáct hodin týdních.

§2 Zvláštní učitel náboženství , zřízený se stálým platem , jest povinen vyučovati až do dvacetipěti hodin týdně. Exhorty se počítají do tohoto, jakož i do počtu hodin , uvedeného v § 1, vždy dvěma hodinami

§ 3 Zvláštní učitel náboženství se stálým platem zřízen jest na určité škole , může mu však uloženo být za povinnost, aby bezplatně převzal vyučování náboženství také na jiných veřejných školách obecných a to až do počtu týdních hodin vyučovacích jak v §2 je uvedeno.

§ 4 Povinnost k vyučování náboženství a služební postavení zvláštních učitelů náboženství , kteří s remuneracemi jsou zřízeni , ustanoveny budou případ od případu dekretem zřizovacím.

pag.93

§ 5 O systemizování místa zvláštního učitele náboženství jakož i o tom, má-li zvláštní učitel zřízen býti s remunerací či se stálým platem , na kterých školách a v jakém počtu týdních hodin na každé škole náboženství vyučovati má, rozhoduje, šetře ustanovení výše obsažených, zemský úřad školní , vyslechnuv okresní úřad školní a dorozuměv se s příslušným vrchním úřadem konfesionálním , při učitelích náboženství israelského pak s představenstvem příslušných israelských,obcí náboženských

§ 6 Stálé platy zvláštních učitelů náboženství upraveny jsou předpisy , které platí v příčině příjmů služebních učitelů světských na příslušné škole a v příčině přeložení učitel těchto na odpočinek , jakož i zaopatření jejich pozůstalých .Co se rýče výslužného, počítá se zvláštním učitelům náboženství , definitivně zřízeným , také doba služební , kterou strávili v postavení prozatímním , pakli doba ta pojí se bez přetržení k době služební , kterou strávili v postavení definitivním.

§ 7 Remunerace zvláštním učitelům náboženství , pak remuneraci za vyučování náboženství , Jež uděluje se od správy duchovní a od učitelů světských , jakož i náhrady cestovní , jichž poskytnouti náleží učiteli,,když vyučuje náboženství mimo bydliště své, povoluje od případu k případu zemský úřad školní, vyslechnuv okresní úřad školní.

Při tom budiž roční remunerace za jednu týdně hodinu vyučovací vyměřena zvláštnímu učiteli náboženství 1/25 platu učitelského příslušné obce školní , světskému učiteli však 10 zlatými ročně.

Remunerace duchovenstva ve správě duchovní budiž poukázána ke konci každého roku školního a výpočtu jejímu přiložen buď za základ obnos 0,50 zl za každou hodinu , ve které vyučováno bylo.

Jakožto náhrada cestovní buď při takových školách přespolečných , které nejméně 1,5 km od řádného bydliště učitele náboženství jsou vzdáleny , dle poměrů místních povoleno 8-12 krejcarů za každý kilometr uražené cesty tam a zpět.

§ 8 Remunerace a náhrady cestovní ,poskytnuté dle ustanovení výše obsažených, buďtež, není-li tu zvláštních fondů, nadání neb závazků nějakých osob neb korporací, zapraveny z těch prostředků, na kteréž příjmy služební světských učitelů poukázány jsou.

pag. 94

§ 9 Povinnosti vzešlé na základě předpisů dosavadních veřejným činitelům konkurenčním v příčině zapravení stálých příjmů, remunerací a náhrad cestovních, o nichž zákon tento jedná, pomíjejí.

S obnosy na odměnu za vyučování náboženství a na náhrady cestovní, které dosud ještě nebyly nahrazeny a jež dosud zálohou platily školní okresní pokladny na účet příslušníků vyznání okresu školního neb jednotlivých obcí školních a fond zemský na účet příslušníků vyznání země, má se naložiti tak, jako by to byly výdaje skutečné.

§ 10 Zvláštní učitelé náboženství, kteří před platností tohoto zákona definitivně zřízení byli, nemají zákonem tímto utrpěti nijakého zmenšení nynějších příjmů svých nebo nároků, jež pro ně vzešly v příčině výslužného; povinnost jejich k vyučování může však změněna být dle tohoto zákona (§§ 2, 3 a 5)

§ 11 Zákon tento nabude platnosti počátkem roku slunečního, následujícího po jeho vyhlášení.

Mému ministrowi záležitostí duchovních a vyučování uloženo jest, aby zákon tento ve skutek uvedl.

Vídeň, dne 14. prosince 1888

František Josef v.r. Gautsch, v.r.

Obecnímu úřadu v Rychnově

Č. 1559

Jelikož v částce XX. zemského zákoníku obsažený zákon ze 14. prosince 1888 č. 69 o odměňování vyučování náboženství a veřejných obecních školách podle § 11 vstupuje v platnost od 1. ledna 1889, bylo výnosem slavné zemské školní rady z 23. prosince 1888 č. 47751 k provedení toho nařízeno:

Pevné odměny definitivně nebo provizorně ustavených katechetů má pozastavit c.k. okresní školní rada koncem prosince 1888 u tříd ve školním okrese na základě § 9 zákona, naproti tomu požitky s ohledem na § 6 a § 10 dne 1. ledna 1889 poukázat reálně k proplacení okresní školní pokladnou ve stejném obnosu.

pag.96

Tito katechetové zůstávají v dosavadním služebním poměru a učitelskými úvazky, o čemž je nutno je vyrozumět. Jelikož následkem § 10 zákona jejich učitelský úvazek podle pravidla ustanovení §§ 2, 3 a 5 zákona se může změnit, pak má okresní školní rada, kde se toho ukazuje nutnost takové změny případ od případu podat návrh.

Kde existují výpomocní katechetové, má okresní školní rada s koncem prosince pozastavit jejich požitky a kvůli regulaci jejich vztahu ve smyslu § 5 do 10. ledna 1889 stanovit odpovídající návrhy. Stejně návrhy se mají stanovit v oněch případech, kde duchovní k obstarávání náboženského vyučování má zvláštního pomocného kněze, jejichž dotace se děje z remunerace pro náboženské vyučování

Rovněž zvláštním výnosem zemské školní rady schválené remunerace světských učitelů pro zástupné vyučování náboženství má koncem prosince 1888 okresní školní rada zastavit, zároveň ale ve stejné výši je odkázáno od 1. ledna 1889 k reálné výplatě okresní školní pokladně. Dosavadní remunerace, vyplácené zemskou školní radou duchovním za vyučování náboženství vyhasne podle § 9 zákona koncem prosince 1888. Proto také okresní školní rada tyto požitky musí koncem prosince zastavit. Další jejich poukazování nemá nastoupit. Mají se spíše koncem školního roku duchovní pro onu školu odloučiti, předložit okresní školní radě výkaz o odučených hodinách náboženství, ta je přezkoumá, potvrdí a předloží zemské školní radě k poukázání obnosu.

Co se konečně týče cestovního za udělování vyučování náboženství mimo bydliště učitele náboženství, pak podle § 8 zákona pokud nejsou vlastní fondy, nadace, nebo závazky určitých osob nebo korporací, budou uhrazeny ze stejných prostředků

na které je odkázán světský učitelský personál , zatímco podle § 9 na základě dosavadních předpisů veřejných konkurenčních faktorů narostlé závazky na uhrazení cestovného mají pominout.

Pokud žádosti duchovních o zprostředkování nebo poukázání cestovních náhrad u okresní školní rady by měly dojít, pak je třeba zjistit místní poměry a případ od případu odpovídající návrhy ve smyslu §7 odst. 4 zákona přeložit okresní školní radě.

Okresní školní rada , 26. prosince 1888 Eichler

Č.16530

Jeho veledůstojnosti panu P. Johannu Bernardovi, faráři v Rychnově

Úplné splacení požitků někdejšího faráře v Rychnově panství Svijany (Kamila knížete Rohana) na základě vyvazovacích zákonů z 11. května 1869 č. 87z.z. dává vyvazovací tabele ze dne 29. srpna t.r. č. 12191 pro oprávněné od 1. ledna 1889 počínaje byl složen vyvazovací kapitál ročně 121 zl 47 kr., které representují ve 20 leté lhůtě v 5 % vyvazovací kapitál 2429 zl.40 kr.

C.k. berní úřad v Turnově podle § 27 citov. zákona je zmocněn, zavázaným k tíži

pag. 97

zprostředkovaný kapitál a od 1. ledna 1889 běžící 5% úrok předepsat, podle §11,12 a 13 podle předpisů o daních vybrati, vypočítat a odvést , konečně podle úplného umoření kapitálu a úroků závázanému vydat kvitanci o splacení.

Zároveň se obrátí na zemský soud v Praze ve smyslu § 26 vyvazovacího zákona

O tom se podává vyrozumění.

Turnov, 8. října 1888

Okresní hejtman: Rothmünzer v.r.

6 sudů 1 ½ piva vyvazeno po odečtu 10 % nákladů	po 9,56	86,06
2 měřice 4 mírky pšenice		8,10
7 měřic 8 mírek žita	po 2,10	18,90
2 měřice 4 mírky ječmene	po 0,48	4,36
1 měřice 2 mírky hrachu	po 0,45	4,05
	suma	121,47
dvacetiletý vyvazovací kapitál s 5 % úrokem od 1.1.1889		2429,40
121,47 * 20=		2429,40

Bernard, farář v.r.

Požaduji od sl. c.k. místodržitelství

za r. 1887 2 zl 67 ½ kr

z r. 1888 265 zl 17 ½ kr z toho doplatek 45 zl.81 kr.

Z r. 1887 120 zl., z toho doplatek 67/44 kr.

pag.98

Fasse – příjmy

1	výnos z farních pozemků	284	72
2	výnos kapitálů ve veřejných fondech	131	24
3	výnos naturálií	134	86
		-13	39
		121	47
	z fixních rent a dotací	45	36
	poplatky ze štoly 43 - 30	13	
	nadační popl. 154 zl.		
	od toho neodsl.mše 55 zl. 19 kr.	161	02

	odečet ekvivalentu 2 90		
	dává 52 99		
	suma	710	20
		-13	39
		696	81

pag. 98

Vydání

Daně	106	61
poplatkový ekvivalent	43	90
za vedení matrik kancel.výdaje	18	50
vydržování 2. pomoc.kněže	700	
zaplacení nadačních mší jiným kněžím	6	33 ½
celkem	875	341/2
ukazuje se úbytek	165	171/2
proti nové kongruence celk. úbytek	800	
celkový úbytek	965	17
z toho na 2. pomoc. kněže	700	
na duchovního	265	17 ½
	278	56 ½
	13	39

Viděl jsem při kanonické visitaci 3. července 1889 Venc.Kretschmer, bisk.venk.vikář

pag.100

Na opatření černého antipendia,
měsíčního roucha pro všední den a alby přispěli:

Jméno	zl	kr
Anton Preisler		50
Ferdinand Lindner		20
Magdalena Hübner		20
Klara Hillebrand		20
Theresia Gamringer	1	
Juliana Peukert		50
Barbara Hoffrichter		20
Franziska Maschke		50
Johanna Maschke	1	
Paulina Peukert		50
Johanna Kraus		50
Klara Zappe		20
Maria Hofrichter	1	
Eduard Lindner		50
Franz .Melichar		20
Karl Hofrichter		50
Schöffl Anton		30
Karl Hofrichter	1	
Josef Lindner	1	
		pag.101
Josef Peukert	1	
Klara Peukert	2	

Augustin Massopust		20
Theresia Maschke	1	20
Johann Hoffmann		50
Josef Maschke	1	
Josef Peukert		50
Franziska Rieger		50
Winzenz Peukert	1	
Ignaz Preißler		50
Franz Sense	1	
August Seiboth		50
Barbara Herein		30
Anton Wenzel		50
Karl Wenzel		50
Anna Pietsch		50
		30
Barbara Maschke		50
Anna Podlipný		50
Anna Stütz	2	
Marianna Seiboth	2	
M.Kletschka		30
		pag.102
Josefa Preißler		50
Anton Lang		50
Josef Preißler	1	
Maria Preißler		40
Maria Kraus		40
Karolina Bibel		50
Anton Appelt		50
Matria Schöffl		50
Anton Seiboth		30
Franz Seiboth	1	
Franz Gartig		50
Maria Schwarz		50
Anna Dressler		50

pag. 101/102

Č.11874

Veledůstojnému farnímu úřadu Rychnov

Jeho Excelence pan ministr kultu a vyučování sl. výnosem z 15. května 1889 č. 2691, týkajícím se postupu při schválení nadačních listin, v nichž přichází dodatek o nezapočitatelnosti nadačních poplatků do kongruy, sdělil následující:

Přijetí podmínek v listinách na mešní nadace, že příjem farářův z mešní nadace se nikdy nesmí započítat do kongruy lhostejno, zda tuto podmínku zřídil fundátor nebo církevní úřad, tomu s ohledem na nynější stav toho se týkajícího zákonodárství se nemá klást odpor ale je v každém případě dbát na to, aby z nadační listiny bylo zřetelně viditelné, kým tato podmínka stanovena a zvláště zda byla stanovena fundátorem.

O to, se veledůstojný farní úřad ve smyslu místodržitelského výnosu ze 6. července 1889 č.51818 vyrozumívá.

Jablonec, 29. srpna 1889, úř. c.k.okresní komisař Ulrich

Na opatření pluviálu darovaly Maria a Anna Hartigovy z Rádla č.233 ..... 40 zl., slovy čtyřicet zlatých a za křestní list .. 2 zl

Terezia Maschke 1

M. Anna Seiboth 1

Anna Lang Rádlo 193 na pluviál 10 zl.

Oltářní privilegium

Č.8099

K vyřízení tamní úřední předlohy ze 14 t.m. č. 368 se cestou bisk. ordinariátu mna základě papežského breve z 26. března 1889 jak hlavní oltář ve farním kostele v Rochlicích, tak i hlavní oltář ve farním kostele v Rychnově s odvoláním na jak u jednoho, tak u druhého z těchto kostelů dosud asi stávající oltářní privilegium , do 26. března 1896 prohlásil za privilegované {t.j, smí se u nich sloužit mše votivní-přímlyvné} Hlavní oltář byl proto vybrán, neboť na něj zpravidla denně, a zvláště při pohřbech , při čtyřtýdenních a ročních vzpomínkách se slouží mše svatá.

Biskupská konsistoř v Litoměřicích, 21. listopadu 1889

Řehák gen. vikář, Seifert, kancléř

Sbírky jsou ženským kongregacím zakázány

Sbírky byly ženským kongregacím v této diecézi povoleny.

Toto povolení Jeho biskupská Milost nyní bere zpět v souladu se závěry v listopadu m.r. ve Vídni shromážděného nejdůstojnějšího episkopátu.

Eventuelně mají páni faráři sbírajícím sestrám vysvětlit, že sbírání je v diecézi zakázáno.

Eventuelně výjimečně udělené povolení muselo by se prokázat.

Biskupská konsistoř v Litoměřicích, 20. března 1890

Řehák, gen. vikář v.r.

Seifert, kancléř, v.r.

1890 . chřipka

V roce 1890 vládla v celé Evropě nakažlivá choroba, jménem chřipka neboli influenza, jejíž jméno pochází ze slovanského chřipka- nemoc chřípí. ;Symptomy této nemoci jsou: bolení v kříži, únava celého těla, zvláště nohou, hlavy, atd. Následkem této nemoci mnoho lidí zemřelo.

V únoru 1890 onemocněl i kaplan Rudolf Hyšperský.

Koncem dubna nastoupil p. Ferdinand Cvejn, kaplan v Turnově, jako výpomocný kněz.

Koncem července tady také místo kaplana vypomáhal katecheta p. Višňák z Č.Dubu jako výpomocný kněz

Dne 2- srpna 1890 nastoupil Josef Fr. Rejzek, dříve kaplan v Libochovicích a administrátor v Čížkovicích u Lovosic jako kaplan.

V říjnu 1890 nechal poslanec Vašatý v českém sněmu číst interpelaci na místodržícího hraběte Thuna v níž se říká: „Proč první úředník Čechách, který je placen z českých peněz nechce a nemůže v českém sněmu mluvit česky“ To se stalo plným právem-co by říkali Němci, kdyby místodržitel v Čechách neuměl německy!

22. října 1890

byla silná sněhová chumelenice a nastoupily značně silné mrazy.

P. Cvejn

Pan P. Cvejn si v krátké době získal lásku farníků, především jako kazatel a přítel dětí v tak velké míře, že obec Rádlo si o něj požádala. Pan biskup byl s tím srozuměn, pokud P. Cvejn bude souhlasit. Protože ale byl v turnovském patronátu prvním kaplanem. zde by ale byl posledním, a protože kromě toho drsný horský vzduch mu nesvědčil, tak přesídlil začátkem července zase zpět do Turnova, Jako kaplan přišel p. Rejzek z Oudrnice {Údrnice u Libáně}, horská krajina pro něj byla velice obtížná, onemocněl opakovaně na reumatismus, chtěl se stát katechetou, a protože mu to nebylo dovoleno, chtěl odejít do pense. Zároveň byl kaplan přeložen od 4. prosince 1890 do Horního Litvínova, Na jeho místo měl nastoupit P. Mansfeld z Tisé {u Děčína}. Na svou žádost přišel sem ale P. Wenzel Beran, narozený 28. listopadu 1855 v Jeníšovcích 1881 vysvěcený na kněze, který byl kaplanem ve Mšenu, Vysokém a Č.Dubu a administroval naposled beneficium v Dlouhých Mostech.

pag. 107

Dne 1. října 1890 byla otevřena nová zastávka Rádlo, velká to výhoda pro Rádlo, a také pro Rychnovské.duchovenstvo. Zvláště návštěva školy jetím velice usnadněna- Rok 1890 byl velice teplý rok, následoval horký červenec a částečně i srpen. V roce 1890 byl zvolen obecním starostou pošt mistr Vinzenz Peukert Ale už po krátké době složil úřad a místo něj byl zvolen obchodník Josef Peukert junior. ten ale bohužel po krátké velice bolestivé nemoci 21. ledna 1892 zemřel. Na jeho pohřbu bylo velké množství lidí, pan okresní hejtman Stadler, rytíř z Wolfersgrünu a mnoho jiných úředníků atd. Smuteční řeč měl p.farář Johann Bernard je zde připojena. Jako starosta byl zvolen jiný V.Peukert. který také volbu přijal.

pag.108

Sčítánílidu 31.12.1890

obec	domácností	osob	domů	koně	hovězí	kozy	ovce	včelstva
Rádlo	331	1534	245					
Vrkoslavice	20	85	11					
Dobrá Voda	15	78	13					
celkem	366	1697	269	32	302	78	70	11
Pulečský		772						
Kopanina		27						
Lísek 316		9						
Dalešice 17		6						
celkem		814						
Sv.Kříž 16+17		8						
Jestřebí		40						
Mohelka		14						
Kopanina, Dalešický.díl		54						
Klíčnov		189						
Rychnov + Dobrá Voda		2992	450	26	407	140	24	

Viděl jsem při kanon.vizitaci 18. června 1891

pag. 109

Obec	obyvatel	řím.katol.	starokat.	židé	evang. augsb..	event. helv.konf.

Rychnov	2966	2916	37	6	7	
Svatý Kříž	76	76				
Rádlo	1532	1529			2	1
Dobrá Voda	78	78				
Pulečný	799	788	11			
Klíčnov	189	189				
Kopanina(Pul.)	26	26				
Kopanina(Daleš.)	51	51				
Suma	5717	5633	48	6	9	1

Podle přípisu c.k. okresního hejtnanství Jablonec, 3. září 1891

K č.j. 3112

Tento přehled se zdá být správný. Nesouhlasí ale s údaji obecních úřadů.

Počet duší v jednotlivých místech kromě Jablonce se zmenšil.

pag. 110

{ prázdná }

{ český text }

pag. 111

Strasti českého duchovenstva při sčítání lidu 1891

vyličuje dopisovatel (V.Beran,kaplan) v Čechu dne 4.2.1891, č.27 takto:

Od Mohelky (Sčítání lidu)

Nacházíme se uprostřed nejpřísnější zimy, sněhem zavátí, kde mnohdy soused sousedu ani do oken nevidí, kde se zdá, že všude všechno alespoň na čas klidno, že pokoj vládne p o dědinách, Avšak přece tomu není tak, alespoň u nás v uzavřeném území. _Rozbouřeno, rozeštváno, má býti každé německy tlukoucí srdce! Tak tomu chtějí a o to pracují německé zdejší listy. Proč? Za příčinou sčítání lidu , za příčinou Umgangssprache! Ta ubohá Umgangssprache!

Jaké pronásledování kvůli ní stihlo hlavně české kněze v německých zdejších osadách! Pokud nám známo, přihlásil se ve zdejším něm. okolí každý český kněz , jak mu svědomí a úcta k mateřskému jazyku káže,za Čecha, ale také každý z nich byl již v libereckých nebo jabloneckých štváčských listech za tento poctivý a správný čin kaceřován a na pranýř postaven.

Možno si též domyslet jak „něžným“ tonem dopisy ty se honosí. Tak na doklad liberecká Deutsche Volkszeitung z 23.1.1891, kde nazývá nás známý dopisovatel ... Nachkommen Krako(potomci Krokovi)....einige Wenzel (nějací Vaškové)....Categorie der Venzel(Kategorie Venclů) atd. podobné titulatury dostává se nám napořád.!

Ano, tak drzími jsou tito dopisovatelé, že nepokrytě se vyjadřují jak by si přáli z toho velkoněmeckého srdce aby ten český kněz z osady německé odešel. Jiný dopisovatel opět vyhrožuje, že z toho „velkého rozjitření“ rozhodující kruhy (on sám asi!) zamýšlejí připojit se k hnutí starokatolickému , aby se jim dostalo čisto a plnokrevného německého kněze! (jakým je kupř. starokatolický biskup Miloš Čech ve Vídni , že ano?)

pag. 112

Tu činím si často tyto otázky: provinili jsme se my, čeští kněží tak těžce, že při letošním sčítání lidu ? Stali jsme se tím snad nevěrnými svému vznešenému povolání, mezi německými krajaný ? Jest naše jednání poctivé? Na to si dovolím říci: My jednáme poctivě a správně-!

Tak poctivě „nalovili“ kupř. v Jablonci a v Liberci našich českých krajanů do své německé sítě , je přece tolik známo, že studem se mnozí rdíti (možno-li ještě!) všichni ti němečtí rytíři!

Když komise zapisovaly „Umgangssprache“ vykládaly těm Čecháčkům, že se jedná pouze o řeč obcovací., to jest., jakou řečí se nluvívá v povolání, v obchodě, ve škole, v kostele, v obci, městě, atd.

Že se jedná o národnost, to páni „pocitivě „zamlčeli! A nyní po výsledku sčítání lidu? Každé číslo něm. listů přináší radostnou(?) zprávy, Čechů v městě N ... tolik, méně než v ....než před 10 lety. Není to fixlování, není to podvod? Proč balamutíte lidi při sčítání, že se nejedná o národnost a po sčítání se vytrasíte s národností?

Vezměte si jen příklad z českých kněží, jak jednali při sčítání lidu svědomitě a pocitivě, aby se vám jejich vinou ani jediná německá osobnost neztratila .Mám důkazy, na několika farách , že psaly faráři podřízené v jeho domácnosti , národnosti německém na výslovné přání faráře českého napsány byly s obcovací řečí německou!

Bylo zacházeno tak spravedlivě s českými podřízenými se strany německé?

Zkoumejte se svědomitě a pak si musíte vzít českého kněze za vzor, kterého vy ve své zuřivosti a zaslepenosti nikdy nedostihnete!

pag. 113

Sáhněte jen hlouběji do svědomí , jaké kněze kaceřujete! Je zde nedaleko (v Hodkov.) staříčkový p. děkan, Čech, který věrně a spravedlivě ve své smíšené osadě po celý kněžský život , chrám Páně vyzdobil , mnoho darovav ze svého, žádnému Němci nikdy ani vlasu nezkřivil a co zakouší nyní na stará kolena pro svou českou národnost . Tu všecku surovost' a spustlost' , kterou na nás Čechy listy ty vychrlují podrobně uváděti zdá se mi až nedůstojno naší předrahé svatováclavské mluvy , za kterou jsme tolik již vytrpěli a kterou nezradíme, kdyby se odvážili naši nepřátelé i těch nejsurovějších útoků ke kterým přímo vybízí liberální Deut/sche/ Volksz/eitung/ kde dopisovatel surově se sápe také na p. B. a přednostu dráhy na Dl.M/ostech /, Pán tento je úředníkem co nejsvědomitějším , pocitivý, upřímný Čech, k Němcům až do malých podrobností spravedlivý, jak sami Němci, kteří nestranní a pocitiví jsou, dozývají, pravíce že žádný přednosta Němec se k nim tak laskavě nechoval jako nynější pan B.-Čech! a tohoto v každém ohledu pocitivého, zachovalého a spravedlivého muže opovažuje se dopisovatel „známý“ z Dl.M/ostů/ nešetřně dotýkati ! A nyní přichází to nejkrásnější. V části redakční dává redakce D.V. dopisovateli na Dl.M. přátelskou radu těmito slovy:

*{německy:}: Sdělení redakce D.V. do Dlouhých Mostů: jak panu B. Němci, přemýšlejte trochu!Člověk, od něž Šamánek u příležitosti své agitační cesty v Jablonci byl zbit, {česky“ to tedy chtějí!“} se měl jmenovat Przestakrk...!!!
{pokračuje česky }*

pag.113

*Což není to šalamounská rada libereckého plátku, Rozum(?) listu D.V. vrcholí v tom: Kde nemůžeme u někoho ničeho zmoci duševní převahou , důvody a slušností, nuže tomu vynadejme dle našeho osvědčeného galantom { galant-homme} slovníku a nařežme mu! Tedy Němci pozor na komando D.V. z Liberce: Klacky, sklenice a revolvery do ruky a – hr na ně! na ty „milované „krajany Čechy!
Co chceme více? To ilustruje ten ráj českých kněží , úředníků aj. v uzavřeném území!
{konec českého psaní}*

+ 47

Stvrzenka

příjmu od Jeho císař.krále.apoštolského Majestátu k renovaci farního kostela nejmilostivěji darovaného obnosu jednosta zlatých tímto nejponiženější farní úřad s výrazem nejhlubšího nejponiženějšího díky potvrzuje

Rychnov, 7. října 1891

Johann Bernard, farář

pag. 114

Následující páni a dámy zakoupili zaplatili za hrobní místa:

Anna Lindner (Lang)	
Josef Peukert	80
Johanna Schöffel	60
Ernst Hofrichter	65
Anton Lindner	70
Karl Sense	70
Eduard Lindner	75
Josef Preisler	55
Franz Seiboth	75

Opis

Pan JUDr Hermann Adler, advokát Jablonec
ve Rosy Schütz v Rádle

Slavné c.k. místodržitelství výnosem z 29.října 1891 č. 92 655 ve srozumění s biskupskou konsistoří v Litoměřicích ve věci zda na nemovitostech č. 117 a 219v Rádle vážnou nadační kapitály per100 zl. konv.m.= 105 zl. rak.m. k udržování Ave zvonu stávajícího na č.219 a při něm se nacházející sochy sdělila sem následující:

Jelikož vzpomínaný závazek u č. 219 je zaknihován, představuje závazek pro kteréhokoli držitele realit č. 219 a 117 a proto se jeho vyvazení nemůže žádným způsobem provést. ale je třeba spíše držitele uvedených nemovitostí k plnění jejich povinností k tomu podniknout aby zvoničku včetně zvonu udržovali v příslušném stavu a aby znovu zavedli zvonění Zdravas Maria.

pag.116

Je třeba tedy, aby jak patronát, tak farní úřad pečovali o to, aby tato nadace na zvonění Zdravas Maria byla zlistiněna a reaktivována. Konečně se ještě poznamenává, že pokud zvonice stojí na kat.parcele č.803, která není nadále součástí papír.mlýna č.219 v Rádle, ale s jinými pozemky bez budovy je zanesena ve vložce pozemkové knihy č.177, zatímco papír.mlýn je od dřívější držby knihovně oddělen a přenesen do knih. vložky č.425 v Rádle ve zrušení zjištění na papír.mlýnu č.219 knih.vložka č. 425, neboť to neodpovídá zámyslu fundátora a s těžkostmi ve správě by bylo spojeno, pak nad pozemky knih.vložka č. 177 a 219 v Rádle nemůže být schváleno, nicméně proti vydání požadovaného odečtení od hypotéky v rádelské knih. vložce č.366,426,427,428 resp.poté co z poslední vložky podle rozhodnutí c.k. okresního soudu Jablonec ze dne 28. ledna 1891 č. 2776 byla vytvořena nová vložka č.458, také ve vložce č.458 zapsané pozemky kat.č. 856,860/3,263/2, 263/3, 263/4, 263/5, 860/2, 161/1, 161/2, v Rádle pokud se týče na nich vážnoucího fundačního kapitálu per 100 zl. k.m. pak závazek k udržování zdravasového zvonu na realitě č. 219 v Rádle a při ní se nacházející sochy žádná závada se nevyskytuje.

Jablonec, 7. listopadu 1891, c.k. okresní hejtman Stadler v.r.

pag.117

Stav obročního jmění koncem prosince 1891

podle návrhu zasláno

1. výnos vlastních pozemků	284
2. výnos kapitálů	131,24
3. výnos fixních rent a dotací (v penězích nebo ceně peněz	166,83
4. poplatky štoly	43,00
5. poplatky z nadací	101,02
6. dotace od státu	278,56 1/2kr

Vydání	
1. zeměpanské daně, odvody, obecní přirážky	106,64
2. poplatkový ekvivalent	43,90
3. za vedení matrik	18,50
4. odsloužení nadačních mší jinými kněžími	<u>6,33</u>
	175,37
Kapitálová cena pozemků	6917
kapitál ve veřej. fondech	3069,
kurs.cena k 31. prosinci 1890	2766
privát. spořitelní kapitál	<u>2429</u>
veškeré aktivní jmění	151,81 zl.

pag. 118

Jubilejní výstava 1891

V roce 1891 se v Praze konala Jubilejní zemská výstava jak J.Majestát císař, tak všichni nestranní návštěvníci museli potvrdit: překrásné Bohužel byla Němci málo podpořena. Stalo se přes přání stranického vedení Němců v Čechách, na jehož čele stál dr Plener. Jeho Majestát císař přijel při této příležitosti o svátku sv Václava do Prahy, kde byl co nejslavnostněji přivítán.

1. října přijel do Liberce, a vystoupil i v Rychnově, kde ho oslovil starosta z Jablonce, Posselt, pak mu byly v krásném císařském pavilonu představeni někteří pánové v první řadě vikář Pirtzkal z Josefova Dolu. Ke 20 duchovním řekl: děkuji pánům, že se zde tak početně shromáždili. Den předtím měl být vyhozen do povětří most v Růžodole, atentát se ale nepodařil. V Liberci řekl J.Majestát hraběnce Clam-Gallasové: Výstava je krásná, překrásná, bohužel pro krátkost času jsem nemohl celou vidět. Továrník Ginzkeyovi

pag. 119

To jsou velice pěkné věci. Škoda, že nejsou vystaveny-Kdyby takové věci tam byly, byla by výstava ještě krásnější. Ke starostovi Schückerovi: Prokážete mi velkou laskavost, když policistům opatříte jiné uniformy. Asi o ½ hodiny dříve než bylo určeno odejel z Liberce.

Nejsmutnější bylo, že J.Majestát byl svědkem toho, jak turneři házeli kameny na Čechy. Nejvyšší vstal a pohrozil jim. V Rychnově byly všechny spolky politického okresu Jablonec a velké množství lidu. Hostinští byli ale nanejvýš nespokojeni, protože do hostinců se vrátilo jen malé množství osob. Pivo a jídlo jim zůstaly. Měli veliké škody. Obecní zastupitelstvo a obyvatelé byli nanejvýš nespokojeni, protože starosta nebyl J.Majestátu představen a že zdejší spolky byly postaveny úplně dozadu.

pag.120

Renovace kostela 1892 a 1893

Už v roce 1888 usneslo obecní zastupitelstvo na naléhavou žádost faráře že se bude renovovat kostel. a toto rozhodnutí byl obyvatelům obce sdělen oběžníkem. Ale vinou starosty Franze Pietsche, který tehdy stavěl svůj dům v Nádražní ulici a farní úřad se sbírkou odkázal na pozdější dobu to přestalo. 1889 se zastavil obchod se sklem, 1890 onemocněl kaplan Rudolf Hyšperský a tak to zůstalo až do r. 1892

Poté, co o velikonocích byla vystavěna 3okna, požádal farář znovu obecní zastupitelstvo, které mezitím bylo nově zvoleno v čele s mladým, čínorodým starostou jenž měl dobrou vůli a jmenoval se Josef Peukert č.50, aby se renovace kostela konečně provedla

Proč farář neprovedl renovaci sám?

Ze dvou důvodů: 1). Rychnov je místo malířů, kde kritika se provozuje přísně a farář za svou snahu měl spíše hanu než chválu, jak se ukázalo při opatření Božího hrobu.

pag. 121

pak 2)v kostele jsou postranní empory, které kostel nově přestavěl, a které bránily přístupu světla a vzduchu a jejich odstranění bylo velice žádoucí. . Ale obec je kdysi postavila , a jen ona mohla s nimi nakládat a pak byli lidé, kteří se stavěli proti jejich odstranění.

Potřebné peníze byly vybrány pomocí sbírky, obnos 100 zl věnoval J.Majestát František Josef když v Rychnově vystoupil na nádraží. Chybějící obnos byl uhrazen obecními přirážkami . Ale šlo to jen pomalu kupředu. teprve v srpnu začal malíř Hellebrand malovat. Za svou práci dostal 630 zl. Malíř obrazů Sturm za obraz Bůh otec a 4 anděly v presbyteriu dostal 60 zl.

Při té příležitosti byl kostel dva metry vysoko asfaltován a za oltářem bylo uděláno okno, které se otvíralo zdola. To je pro větrání velkou výhodou. Výlohy spoluhradil i patronátní úřad.

pag. 122

Že renovace v roce 1891 přes všechny potíže přece došla ke konci,bylo zásluhou pana starosty Josefa Peukerta . Když ten 21. ledna 1892 zemřel a 24. ledna v neděli hluboce oplakáván všemi kdož ho znali a za velké účasti lidu měl pohřeb, nechal ho pan farář mimořádně přinést do kostela a z vděčnosti nad ním držel pohřební řeč. která je zde přiložena. a proti vůli rodičů byla vytištěna. Z výnosu vytištěné smuteční řeči, byly opatřeny 2 mešní roucha, 2 rochety a 2 alby.

Dětská školka

Na podzim 1891 byla v Rychnově otevřena dětská školka

Roku 1892 bylo velice časně jaro, v březnu se už selo, což ve zdejší horské krajině přicházelo jen zřídka. Na faře byli už o velikonocích hotovi se setím a sázením brambor.- do 14. dubna.

Revidoval jsem o kanonické vizitaci 9. června 1892 Wenc.Kretschmer, bisk.vikář
pag. 123

Veledůstojný farní úřad

Č.358

Veledúst. konsistoř sděluje pod č. 5320 3/9 praes. 10/9 kopii č. 81768 místodržit., že Anna Schwarzbachová, + 7.11.1890 v Rádle podle testamentu ze 6. července 1886 určila:

na mešní nadaci za mě a mého manžela , jak sv.mše v rádelském kostele se budou konat, obnos 200 zl.

má se nedaleko domu č.17 a na tomto pozemku postavit kamenný kříž a k jeho udržování odkazují ...50 zl., které hostinský Peter Peukert jako břemeno a zajištění má na domě č. 17

Praha, 23. července 1891

O tom se dává sdělení k úřednímu jednání

liberecký vikariát v Rochlicích,10 září 1891 Wenzel Kretschmer, bisk.vikář

Veledůstojný farní úřade v Rádle

Dne 7. listopadu 1890 v Rádle zesnulá Anna Schwarzbachová podle opisu testamentu určila odkaz na mše za sebe a svého manžela v kostele v Rádle 200 zl. a k osazení kříže 50 zl. a dovolujeme si o tom učiniti oznámení.

C.k, okresní soud v Jablonci dne 30. června 1891 c.k. okresní soudce

pag.124

(kolek 50kr)

Protokol

sepsaný knížecím Rohanským patronátním úřadem v Sychrově v obci Rychnov

3. září 1892

Předmětem

je pronájem k farnímu beneficiu v Rychnově patřících pozemků ve výměře 10 jiter 879 čtv.sáhů za stávajících úředně schválených podmínek na základě slavným c.k. okresním hejtmanstvím v Jablonci výnosem z 19. srpna 1892 č. 17689 ve shodě s veledůstojnou konsistoří v Litoměřicích uděleným svolením.

I.

Budou nejvíce nabízejícím pronajaty na šest po sobě následujících let po sobě jdoucích od 1. října 1892 do 30. září 1898, farnímu beneficiu v Rychnově patřící v pachtovním protokole blíže uvedené pozemky podle jejich reál.katastr. označení a výměry v celkové výměře 10 jiter 879 čtv.sáhů

II.

Každý pachtýř může pachtem vydražené pozemky po celou dobu pachtu (s výjimkou § IX těchto podmínek) nerušeně a v zemi obvyklým způsobem užívat

III.

Všichni pachtýři jsou povinni ve čtvrtletních lhůtách napřed pachtovně poukázat kostelní pokladně a sice při dané okolnosti, že vedení kostelních účtů je v Sychrově a tak je vzdáleno, k rukám důst.p. farního beneficienta v Rychnově o to významněji, zapravit, když v opačném případě, když se nájemné nezaplatí do šesti týdnů po lhůtě je zástupce kostela oprávněn pozemek bez jakéhokoli soudního projednání, ovšem po schválení kompetentními orgány, na nebezpečí a náklady pachtýře znovu vylicitovat a utrpěné

pag. 125

škody uhradit nejen z kauce pachtýře, ale i na jeho jakémkoli a jakkoli pojmenovaném majetku

Taková relicitace . která nastoupí i tehdy, pokud nejsou dodržovány stanovené podmínky, se zmíněný pachtýř nesmí účastnit, a je vyloučen i z dosažených předností.

IV.

Na vydražené pozemky připadající c.k. zeměpanskou daň, zemské, okresní, obecní, školní a jiné veřejné dávky hradí důst.pan farář z vlastního, jen v případě války musí pachtýři nést sami ty naturální dávky, které vojska rekvírovala a také jim připadne odškodnění, které poskytne vláda.a nejsou oprávněni, nárokovat nějaké slev na pachtovním nebo odškodnění od pronájemce.

V.

Pachtýř je povinen pronajaté pozemky řádně a v příslušné době je obdělávat, příslušně je nechat ladem, každou měřicí plochy pronajatého pozemku během pachtu ve třetím roce šesti fůrami hnoje po 10 str, pohnojít a také to důst. farnímu beneficientovi nebo vedení kostelních účtů

prokázat a zároveň o tom učinit do nájemní knížky poznamenání, jinak pachtýř za každou nedodanou fůru hnoje zaplatí 2 zl.10 kr. do kostelní pokladny k rukám farního beneficia také je pachtýř zavázán, pronajatý pozemek chránit proti odplavení, zaplavení a zapískování, nebo, když se to přece stane, poškozený pozemek dát do původního stavu a v případě, že by zanedbáním došlo ke škodám, uhradit je.

VI.

Pachtýři nedostanou žádné náhrady za nepředvídané povětrnostní a povodňové škody leda by pronajaté pozemky byly tak zpustošeny, že by došlo k odepsání daní, při kteréžto události může být škrtnut jen poměrný díl nájemného.

VII.

Nesmí ani zcizit, ani zastavit pronajatý pozemek, ani na něm zřizovat stavby, ani dělat příkopy z kamení a jílu atd. Když pachtýř při ukončení své nájemní smlouvy dluží za své povinnosti a závazky, mohou představení kostela udělit povolení k tomu, jinak je za zapotřebí vyšší svolení

(50 kr.kolek) si vyžádat. Pokud během pachtovní doby pachtýř zemře, přechází nájem na jeho dědice.

VIII.

Pokud bude pachtýři se svolením kompetentních orgánů povoleno přeměnit pole v louky nebo pastvinu v pole, tu pachtýř za zlepšení pozemku a půdy nemůže nárokovat žádné odškodnění.

IX.

Pokud by pro potřeby farního benefícia bylo nutné, aby jeden nebo druhý pozemek byl vzat k mimořádnému určení, pak má jeho pachtýř za zrušení pachtovních podmínek váznoucích na tomto pozemku za odškodnění úrody nebo sklizně sena a otavy na tomto pozemku ho přenechati a nemůže nárokovat jiné odškodnění.

X.

Roční výnos honební činže, která podle honebního zákona na farní pozemky přísluší, a se rozděluje, zůstává důst.p. farnímu beneficiantovi, proto nemůže žádný pachtýř si na to dělat nárok

XI.

K zajištění farního benefícia je stanovena kauce tak, že každý pachtýř hned při podpisu licitačního protokolu obnos, rovnající se celoročnímu nájmu hotově a bezúročně složí, naproti tomu je ale pachtýři volno, peněžní kauci zaměnit reálnou kaucí, která zde bude uznána za dostatečnou, za tím účelem nejpozději během 14 dnů po vydražení musí donést hypotekární extrakt

XII.

Ratifikace kompetentních orgánů je tak vyhrazena, že pachtýři jsou právně vázáni hned po zhotovení licitačního protokolu, farní beneficium v Rychnově ale teprve po následném potvrzení protokolu úřady,

XIII.

S pronájmem spojené náklady a kolkové poplatky podle taxy uhradí poměrně pachtýři podle míry nájmu a nebudou odečteny z nájmu.

XIV.

Pachtovní protokol zastupuje pachtovní smlouvu a pachtýři svými vlastnoručními podpisy zároveň dávají svolení, aby k zajištění všech v ní obsažených závazků a práv v nutném případě byl zaknihován a zaznamenán

Po zveřejnění řečených podmínek bylo přikročeno k licitaci, jak následuje:

Farní pole

č.parc.	j.	sáhů	č	j	sáhů	jméno	čp.	obec	nájem zl, kr.	podpis
918/1	2	162	1		860	Franz Ulbrich	353	Ry	4,0	
918/2	0	1181	2		800	„			2,50	
918/3	3	1380	3		960	„			3,50	
<i>suma</i>	<i>6</i>	<i>1123</i>								
			4		800	Franz Stütz	118	D.Voda	4,05	
			5		800	„			4,00	
			6		800	„			4,20	
			7		800	Josef Habel	414	D.Voda	4,00	
			8		800	Ant.Appelt	110	Ry	4,00	
			9		1028	Joh.Rössler	15	Ry	6,60	
			10		855	Jos, Ulbrich	416	D.Voda	4,10	
			11		759	Franz Stütz	118	Ry	3,10	
			12		770	„			4,00	

			13		632	„			<u>2,05</u>	
<i>suma</i>				6	1064	(0,59=cesty)			50,10	
914(Za Andělem strážcem	8	875	1		540	Franz Stütz	118	D.Voda	4,25	pag. 128
			2		480				3,65	
			3		350				3,15	
			4		380				3,10	
			5		380				3,30	
			6		400				3,30	
			7		430				3,55	
			8		460				3,50	
<i>suma</i>				2	220					
142/1		466			466	Stephan Maschke	441	Ry	8,15	

Farní louky

od 141	2	426	1		374	farář		Ry		
					424	„		„		
					350	Jos.Maschke	77	„	11,00	
					200	Jos.Preissler	73	„	6,55	
					540	Barb.Maschke	69	„	13,70	
					382	Fr. Maschke	72	„	8,25	
<i>suma</i>				1	670				125,55	

Roční pacht obnáší tedy slovy:

pag. 129

jednoto pětadvacet zlatých a 55 kr. r.m.

Po uskutečněním propachtování uvedených pozemků byl tento protokol uzavřen a podepsán s poznamenáním, že k němu bude připojen kolek za právní úkony, spočítáno ze 6.letého nájmu každého nájemce ve výši 2 zl. 80 kr.

Dáno jak svrchu psáno.

Alois Göbl, patron.komisař v.r.

K pronájmu budiž poznamenáno, že nájemci jen po velkých přimluvách si znovu pronajali pole, a že v průběhu dalších 6. let beneficiát nejpravděpodobněji také tato pole bude muset vzít do vlastní režie Pravděpodobně k tomu přispěla i letošní neúroda, ozim vymrzl, oves byl krátký, tenký a vytrvalým velkým vedrem +28° R {35°C} přezrál. Pozdní brambory zklamaly a otava téměř žádná. Navíc, lidé s broušením skla, které dává slušný výdělek, jsou spokojení, kdežto obtížným hospodařením se nikdo nezabýval.. Pachtýři pomalu umírají, a také pan nadlesní těžko mohl po 6.letech pole zase zpachtovat.

pag.130

Vysvěcení školy v Pulečném a Rádle

V roce 1891 začaly se téměř zároveň stavět nové školy v Rádle a Pulečném, rádelská škola je nádherná stavba a spolu se zařízením měla stát 40 000 zl.(čtyřicettisíc zlatých), vskutku strašná suma pro chudou obec. Člověk musí tento velký, zbytečný náklad o to více hanět, když kaple je na spadnutí a také uvnitř je ve smutném stavu. Je to móda pro nekofesijní školu budovat paláce a pak nic nezůstane pro kostel. U Rádla je třeba toho o to víc žet, že se už staletí snaží o svého faráře, tak bylo 1891 dáno nové podání konsistoři a jako první podmínka jim bylo dáno zvětšení kostela. Jak lehko se mohlo ušetřit deset tisíc u stavby školy a ty se mohly použít ke zvětšení kostelíčka a k nadaci pro nového duchovního a cíle by bylo

pag. 131

dosaženo, a přitom by škola dokonale dostála všem potřebám, jako v Pulečném, kde , neboť zde náklady na stavbu byly jen 24 000 zl., jak ujistil stavitel,- nepočítaje vlastní zařízení.

V Pulečném se zvolil jako den vysvěcení nové školy 8. září, na svátek narození P.Marie, farář byl nabídnut landauer, on ale nabídku s díky odmítl..U školy byl on a asistence, sestávající z p.P.Rudolfa Hyšperského a theologa Ladislava Mrázka přivítání obecním zastupitelstvem a místní školní radou. U staré školy se dívka se školou rozloučila, přičemž starým mužům tekly slzy, u nové školy drželi řeč 1.školní inspektor, 2. starosta a 3. řídící učitel Schlaffmann .Při tom začalo silně pršet, takže poslední přednášky dvou dívek se poslouchaly bez větší pozornosti. Po vysvěcení také pan farář uvnitř školy držel delší řeč.Píseň zakončila krásnou slavnost. – obec byla vyzdobena prapory, „Šlo se obcí nahoru a dolů a ve staré škole byli hosté pohoštění

pag. 132

Při tomto svátku cítil člověk dobrého křesťanského ducha , který vanul ze všech proslovů – v každém „jen dobré křesťanské vychování je základem šťastného života . Plně spokojeni jsem se navrátil domů.

Rádlo

Docela jinak tomu bylo v Rádle. Nejprve ohlásil pan řídící že jeho návrh, aby pan farář měl slavnostní řeč, propadl, a že bylo přijato usnesení , že držet řeč má pan řídící.. Pozvání ze strany obce nebylo, jen Anton Schöffel oznámil, že vysvěcení školy bude 2. října , pokud do té doby se bude konat kolaudace. Přivedete s sebou také kaplany? to bylo pozvání pro dva mladé pány Na začátku kdy má být bohoslužba, řekl že v obvyklou hodinu. 2. října jsem tam odjel, aniž bych si byl jist, že se bude konat vysvěcení školy. Kostel byl zcela prázdný.Neviděl jsem žádné vlajky, žádnou známku slavnosti. V jistém očekávání, že místní školní rada a obecní zastupitelstvo budou přítomni bohoslužbě

pag. 133

a budou přítomni slavnostnímu kázání, čekal jsem celou hodinu.. Konečně jsem nechal přivést školní děti, které pan řídící Feix pro dostatek místa ve staré škole pustil, a šel jsem na kazatelnu.Když jsem přišel k oltáři, uslyšel jsem na kůru housle a sloužil jsem-tichému přání pana řídícího vyhovuje- velkou mši.Ale pánové do kostela nepřišli. Když jsem přišel k sakristii, uviděl jsem Antona Schöffela, nově zvoleného, ale ještě nepřisahajícího starostu Řekl jsem mu „: to nebylo hezké, že jste nepřišli do kostela to musím veřejně pokárat.“ Teď jsem měl jít do staré školy něco podepsat. Vzhledem k tomu, že jsem neznal obsah, podpis jsem odmítl. Snažte se, aby to pokračovalo, abych příliš nevychladl, poté, co jsem řádně v kostele mlčel.- mýnil jsem, U školy měl místní školní inspektor Simm , obecní starosta Kundlatsch a řídící Feix projevy,poslední byl velmi dlouhý a ve vysokém stylu a protože měl být nenapadnutelný, a protože do rukopisu ,který neměl být vidět se díval a četl ho, a pak že lidé byli dost vzdáleni, nebylo mu rozumět Pan Anton Schöffel.nepřišel. Když jsem po skončení svěcení jsem se chtěl vrátit do kostela, spěchal za mnou a zde, před lidmi, zahrnul mě takovými hrubostmi, jako neslýchaná drzost apod., to byla odměna rádelských za mojí snahu , zvláště kterou jsem použil na slavnostním kázání

V 1 hodinu jsem se vrátil hladový, protože jsem byl bez snídaně, nanejvýš vzrušen, do Rychnova. Třetího dne jsem poslal panu starostovi Kundlatschovi delší psaní, v němž jsem jednání obce nanejvýš litoval , naproti tomu jsem ukázal na služby farního duchovenstva , zvláště jsem je upozornil, že není naší povinností konat v Rádle bohoslužby, poukázal jsem na malou odměnu a tím i na oběť, kterou obci přinášíme a konečně požadoval jsem aby obec, za

pag. 134

okolností že jim nyní nebude možno nyní postavit také nový kostel, aby alespoň kapli důkladně zrenovovali a s motem: "Peníze ušetření při vysvěcení školy by měly stačit", Téhož dne, kdy jsem to odeslal,, to bylo 5. října 1892, vyhořely v Rádle dva domy i se stodolami. Na začátku vál prudký vítr, takže celá horní ves byla v nebezpečí, naštěstí se ale brzy vítr utišil.

Ordinace P.P.Johanna a Josefa Schlenze

O velikonocích 1892 byl v Římě vysvěcen na kněze chovanec české koleje (Collegium bohemicum) Josef Schlenz, rodák z Rádla. Jeho bratr který byl právě 1890 ordinován v Litoměřicích, slavil v rádelské kapli svou primici., farář Bernard mu držel slavnostní řeč P. Ferdinand Cvejn , pomocný kněz v Rychnově , kaplan turnovský, mu asistoval. Všechny rádelské spolky se zúčastnily tohoto krásného svátku svého krajana. U pana starosty Ignaze Maschke zvaného Kautenaz byla snídaně.

pag. 135

P. Rudolf Hyšperský dne 22. října 1892 se jako 1. kaplan přestěhoval do Č.Dubu Musela ho předcházet pověst jeho lásky k matce a sourozencům. Už jako teolog v 1. roce ho opustil jehotec , který zanechal vdovu a 6 dětí. Rudolf byl nejstarší. K tomu byla matka zesláblá, nemocná Rudolf jako teolog pilně ... a výtěžek posílal matce.O prázdninách chodil žebrotou po kláštorech a panstvích a výtěžek dával matce. V posledním roce svého teologického studia říkal krupaři a pak pekaři:Co matka bude potřebovat. dejte jí, jakmile budu knězem, zaplatím.

Jako kněz v Rychnově téměř všechny příjmy posílal matce , která také delší čas bydlela v Rychnově , obětoval se také sourozencům, Nejmenší Karel chodil tady dva roky do školy, měl také na faře zdarma jídlo, a pak se učil u švagra Leonarda Kirschnera v Dubé obchodníkem.Naštěstí byl podporován zdejšími ženami, které mu koupily téměř celé zařízení, Josef Maschke, malíř a obchodník obrazy v Rychnově pro něj udělal a vdova Marie Anna Seibothová , která mu sama darovala dvě postele.

Stále klidný, odešel odtud a příští neděli p. farář Bernard v kostele jeho jménem dobrodincům poděkoval. Budiž ještě poznamenáno, že v Rychnově těžce onemocněl skrufulosou (krticí-zánětem žláz) všichni lékaři pochybovali o jeho uzdravení, jen modlitbám zdejších zbožných žen děkuje za uzdravení.Kéž by v obtížném Českém Dubu , kam šel tak nerad, zůstal zdrav.

V červenci 1892 zdejší kaplan P. Wenzel Beran dlel v Bavorsku ve Wörnhoften u p. faráře Kneipa a přinesl sebou na faráři recept. Kéž Kneip ještě dlouho žije k blahu trpících lidí.

pag. 138

Kníže Kamil Rohan zemřel

Jeho jasnost kníže Kamil Rohan

po dvouleté nemoci zemřel ve věku 92 let dne 13. září 1892 na zámku v Sychrově Dne 15. odpoledne byl převezen do kostela v Loukově a 16. za početné účasti šlechtických přátel a asi 50 kněží byl generálním vikářem Frant. Demlem pohřben. Vikář Němeček z Loukova měl pohřební řeč v německém jazyce Z Rychnova byli přítomni p., farář Bernard a kaplan Wenzel Beran. Také generál křížovníků v Praze Horák byl přítomen. Následující pondělí byla v našem kostele faráře obětováno rekviem za nejjasnějšího Božího patrona., pak pan nadlesní Franz Stütz s manželkou a hajný se zúčastnili.Při pohřbu byli přítomni deputace zástupců obcí Rychnova a Rádla , později poslal telegram i kníže Alan Rohan a na rakev položen kříž

pag. 139

Rozumí se samo sebou, kde po oznámení úmrtí staříčkého knížete a patrona ihned během jedné hodiny se zvonilo největšími zvony, tak jako po všechny dny se zvonilo, a vedle toho smuteční vlajka na kostele oznamovala úmrtí ochránce kostela. Ať odpočívá v pokoji.

Patronátní lavice

Brzy po úmrtí knížete nechala rodina Stützova nalakovat v barvě dubu a erb knížete Rohana byl přemalován. Při jednom byly natřeny všechny lavice v kostele, na čemž dva truhláři pracovali .tři týdny, náklady nesla obec.

Kostelní klekátko

V následujícím jaru byla sama natřena k čemuž pan Anton Peukert slíbil přispět velkým příspěvkem.

pag.140

Přijetí patronátního kléru

Jeho Jasnost Alain kníže Rohan, vévoda z Montbazou a z Bouillonu, kníže z Guemenecu a Rochefortu a z Montauban, c.k. komorník, rytmistr v záloze, dragounského regimentu Karla V. Leopolda vévody lotrinského a Bar č.7 čestný rytíř suverénního johanitského řádu, držitel Mariánského kříže německého rytířského řádu, nastoupil na panství 13. září 1892 a přijal 12. listopadu 1892 na zámku v Sychrově patronátní klérus. Přišlo 29 patronátních duchovních. Po oslovení nejstaršího kněze Emanuela Zdobinského, vikáře v Semilech slíbila Jeho Jasnost tak jako ostatní povinnosti i povinnosti patronátní věrně plnit. Poté představil duchovenstvu svou paní, kněžnu, rozenou princeznu Auerspergovou. Tak udělala svou zvláštní vlídností na všechny přítomné nejlepší dojem. Ať žijí dlouho, šťastně!

pag. 141

Na novou křížovou cestu přispěli Karolina Röslerová z Rychnova hranic 10 zl
J.Preusler, z Rychnova-hranic 2 zl

Oběžník

Nejjasnější používá během vizitační cesty svou vlastní povoz, naproti tomu každý beneficiát se má postarat o druhou povoz (pro nejd.p.vikáře a biskup. vikáře). a sice za účelem další dopravy z jedné stanice do příští. biřmovací stanice. Kromě toho se má každý farář při noclehu postarat o odvezení velkých zavazadel do příští stanice, kde se bude noclehovat (odjezd zavazadlového vozu po 1 hod. odpoledne)

Farní předloha bude včas dodána vizitovanému p. faráři v uzavřené obálce, aby jí předal p. kanovníkovi – pobočníkovi. Pokud vede od jedné biřmovací stanice k druhé více spojovacích cest, pak se mají sousedé Nejjasnějšího o navrhované cestě přesně vyrozumět.

A. Když je příjezd Nejjasnějšího přislíben na odpoledne, odjezd z předchozí stanice je v tomto případě ve 3 hod. Při příjezdu Nejjasnějšího mají zvonit zvony, rány z moždíře mají být

pag. 142

nanejvýš během jízdy, pokud koně nejsou ustájeni. Rovněž různé kapely mají teprve tehdy hrát, když se všechny povozy vzdálily. Když se postaví v místě slavobrána, neměla by být příliš daleko od kostela, neboť Nejjasnější obvykle vystoupí z kočáru, když bude pozdraven a další cestu do kostela vykoná pěšky. Spolky nemají chodit nejd.p.biskupovi naproti, ale pozdravit ho na místě samém. Projevy školních dětí, jakož i ostatní projevy mají být pokud možno krátké.

U vrat chrámu nemají ministranti mít svíce, kadidelnice má být naplněna jen uhlím a v každé době musí být správně zavřena. V samotném kostele smí být svíčky zapáleny jen na hlavním oltáři s vyloučením svíci na skříni. To je třeba kostelníkům vštípit. Oltáře smí být ozdobeny jen přírodními květinami Jakékoli umělé květiny jsou vyloučeny Klekátko pro Nejjasnějšího má být pohodlné,(opěrka pro kolena nemá být šikmá, ale vodorovná) Biskupská svíce má během oficiální přítomnosti Nejjasnějšího v kostele hořet, aby se u oltáře dalo lehce četlo, mají se podložit pevnými svazky.

pag. 143

Po odpoledním církevním přijetí v kostele (požehnání s monstrancí) dodrží se Introitus visitationem episcopali {začátek biskupské vizitace} a konsistorní kanceláře a koná se vzpomínková pobožnost za zemřelé, pokud je hřbitov zcela blízko, cesta na něj dobrá a počasí příznivé, jde procesí na hřbitov, jinak se pobožnost koná v kostele (nebo okolo něj) Na cestě ke hřbitovu se po zazpívání žalmu Miserere bude buď lid zpívat odpovídající píseň, nebo modlen růženec. Přítomní kněží jdou v párech. Příštího rána se v 7,00 koná mše sv., (Nejjasnější po ní žehná s ciboriem pak kázání jednoho duchovního-kněže nejvýše 20 min., po kázání z kazatelny o třech božských ctnostech a otčenáš, Následuje katechese, po ní biřmování a na konec vizitace kostela.

B. Pokud je příjezd Nejjasnějšího ráno vizitačního dne, pak následuje příjezd do místa vizitace ve 3/4 7, pořadí funkcí je následující: příjezd bez požehnání, mše sv., požehnání s ciboriem, kázání, 3 božské ctnosti, jeden otčenáš, katechese, biřmování, pobožnost na zesnulé,

vizitace kostela, V tomto případě má pan farář vše potřebné ke mši sv. sám opatřit.(mešní roucho, misál a p.)

V neděli a o svátcích není ani sv. biřmování, ani mše sv. sloužená biskupem, tu má celebrovat buď místní duchovní kněz-farář nebo kaplan nebo místním duchovním k tomu už dříve pozvaný kněz. Z doprovodu nejjasnějšího nemůže tento úřad nikdo převzít.

pag.144

Mše sv. v neděli(aby o dni vizitace opětovně po kázání oznamovaná hodina potřebné na 1/2 10(16?) stanovit.- řídí se podle počtu biřmovanců.

Pokud místní spolky chtějí sl. panu uspořádat dostaveníčko, budiž poznamenáno, že se nejjasnější odbírá k odpočinku kolem 1/2 9, proto zamýšlené ovace se musí dít v e správný čas. Jakákoliv hudba při stole se s díky odmítá.

Co se týče ubytování budiž již před příjezdem nejjasnějšího všechno připraveno. V ložnice nejjasnějšího musí být všechno potřebné (voda atd.), matrace by nejdůst.pánovi velice posloužila.

Nejjasnější vstává před 5 hod., a je přítomen mši sv. v kostele., snídani si vezme nejjasnější po katechesi v sakristii (rohlík, sladová káva). Oběd je přesně ve 12 hod., a nejjasnější zůstane u stolu asi hodinku, proto pokrmy se musí nosit co možná nejrychleji. Podle výslovného přání nejjasnějšího má bát jídlo pokud možno jednoduché V poledne nepije nejjasnější ani pivo, ni víno, a i kávu, ale jen vodu ,pokud možno bílinskou nebo jinou minerálku. Přípitky samozřejmě odpadají.

pag. 145

Večeře se koná v 7 hod., sestává z polévky, s přílohou. Večer pije nejjasnější skleničku červeného vína a bílinskou vodu, před spaním si bere slabý čaj.

P.S. Zdejší učitel hudby v semináři p. Mollitor je připraven p. duchovnímu resp. dirigentovi na kůru v kostele v ohledu hudebním poradit, pokud včas se o to požádá.

Během mše sv. má nejjasnější rád, když školní mládež zpívá kostelní zpěvy .Také během sv.biřmování mohou se zpívat církevní písně.

Pro ony pány, kteří nejd. pána ubytují v pátek budiž poznamenáno, že nejjasnější nemá zvláštní radost z jídel a v takových dnech se spokojí s co nejobyčejnějšími pokrmy

Pro větší stanice kde by se mělo udílet biřmování dopoledne i odpoledne budiž poznamenáno, že počet biřmovanců dopoledne má být 500, odpoledne 400.. Také se má biřmovancům dát přesně vědět, kdy se mají k biřmování dostavit. 1893.

pag.146

Biřmování 1893

Dne 2.příjezd do Liberce

od 3 do 7. června v Liberci

dne 8. Rýnovice

9-10: Rochlice(Vratislavice)

11-12 Vratislavice (Rochlice)

13. Dlouhé Mosty

14. Jeřmanice- odpoledne odjezd do Rychnova

15-16 Rychnov

17-18 Hodkovice-příjezd odpoledne 16.6 ve 4 hod.odp.

19-20 Český Dub

21 Světlá-příjezd 20. odpol, ve 4 hod.

22 Osečná

23 návrat do Litoměřic

Přibližný počet biřmovanců v jednotlivých stanicích má sem bisk. vikariát sdělit. Příslušná okresní hejtmanství mají být o zamýšlené bisk. vizitaci uvědoměny bisk. vikariátem, patronáty a obecní úřady příslušným duchovním správcem..c.k. okresní školní rady budou vyrozuměny c.k. zemskou školní radou. Liberecký magistrát bude vyrozuměn arciděkanským úřadem Pro farní předlohy slouží tištěné otázky.

pag.147

Pro případ, že tištěné Instrukce pro biskupskou vizitaci na jedné nebo druhé faře chybějí, mohou je zde obdržet.

Nejvyšší počet biřmovaných v jednom dni je 1000, odpoledne 500.

Je výslovným přáním jeho biskupské milosti , aby páni duchovní správci nezvali žádné cizí kazatele , ale sami nebo jejich pomocní kněží kázali, kázání má být krátké, (asi ¼ hodiny)vztahující se k vizitaci nebo biřmování.

Pokud by pan okresní vikář považoval za nutné změnit pořadí stanic nebo přenocování,pak sem může poslat návrh.

Biskupská konsistoř, Litoměřice, 24. dubna 1893

Fr.Demel, gener.vikář, Seifert, kancléř

pag. 148

Julius Neumann, měl nateklou nohu, potřeboval vodu a byl v 8 dnech zdrav. Bydlel ve Vrkoslavicích a tam se také narodil.

Já Paulina Neumannová darovala jsem kostelu 5 zl.

Viděl jsem při biskupské vizitaci 15. června 1893 Stěrba, kanovník

Pan Josef Mansfeld, který v listopadu 1892 jako kaplan v Semilech byl přeložen do Rychnova, odešel 16. května jako výpomocný kněz do Hodkovic a po smrti příliš mladého faráře Otto Petra v Rýnovicích se tam stal administrátorem.

První kaplan pan Wenzel Bém byl 3. srpna ustanoven jako farář v Jeřmanicích, byl zde téměř 3 roky. V poslední době proslul jako Kneipův stoupenec a udělal některé šťastné kúry.

pag.149

Misie

Jako přípravu na biřmování nechal farář Johann Bernard udělat sv. misii pány redemptoristy.

Trvala 12 dní, vedl ji P. Josef Fleyer z Hodkovic, a P. Joh. Meister z Filipovky. Byla vedena stejným způsobem jako misie v r. 1886, jen témata kázání byla jiná. Na hotovosti zaplatil p. farář 50 zl.

Dne 14. června odpoledne v 3 ½ hod. přijel nejdůst. p. biskup dr. Emanuel Johann Schöbel. Byl pozdraven spolky, jakož i žákyněmi Marií Preislerovou a Johannou Hofrichterovou, kterážto předala nejvyššímu kytici Pak u kostelních vrat, kde ho očekával p. farář a měl projev, Po příchodu vysvětil Nejjasnější 2 nové pozlacené kalichy a měl pobožnost za zesnulé.

pag.150

Upamatovav se na smutné před 10 lety pokoření, které se stalo faráři Krupičkovi {tehdy po vizitaci si výtky farář Krupička tak připouštěl, až z toho onemocněl}, chtěl nejjasnější něco najít v kostele, což ale nebylo možné, , pak mi to chtěl říci v místnosti, ale ne před lidmi, asi po hodině poslal kanovníka Sterbu ke mně:“Proč jsem to řekl a co se má tedy stát

Nyní jsem měl příležitost všechno říci, co jsem už 10 let měl na srdci. Nic jsem nezamlčel. Navečer snažil se p. biskup se přimluvil-přirozeně dobré to už udělat nemohl. Jeho přátelskost byly tentokrát uznána. Visitace samotná musela dopadnout velmi dobře, neboť p. biskup řekl ano, tak to chci mít, ano, tak je to v pořádku,

pag. 151

kde máte tady krásné věci atd. Také kázání se mu velice líbilo
Na návrh udělal dvě návštěvy, a sice u rodiny řídícího Eduarda Podlipného a u starosty a poštmistra Vincence Peukerta.

Primice

Dne 9. července 1893 v Rychnově měl svou primici Ladislav Mrázek, z Dolního Bousova/Unter-Bautzen/, syn lékaře Františka Mrázka a dítě sourozence faráře Bernarda, Proslov měl p. farář, slavnostní kázání P. Josef Mansfeld. Přítomni bylo plno lidu. Z příbuzenstva Josef Bernard, mlynář a okresní starosta z Podolí, se svými dvěma dcerami , neteř Emilie Bernardová,tchyně z Modřeví , Anna Vocásková , matka a sestra primiciantova, dva příbuzní. Kromě nich byly pozváni ke stolu

pag.152

řídící učitel Eduard Podlipný a jeho nejstarší dcera Wilhelmina, která byla určena, aby Růžence Bernardové , dceři mlynářově, z Podola, dělala společnost.

Neomyst { novosvěcenec} zde vypomáhal po 14 dnů a byl jako kaplan poslán do Dětřichova u Frýdlantu.

Kalich

Nejdůstojnější, velectěný pan dómský děkan Johann Řehák předal panu faráři Johanu Bernardovi prostřednictvím Johanina Tenglera, stříbrníka v Praze , Školní ulice, nádherný kalich v ceně 140 zl. Předání se stalo bez uvedení dobrodince. Poté, co jsem je zjistil, na radu pana vikáře a děkana

pag. 153

v Terezíně který psal, že o daru ví pan generální vikář Demel, já a jiní, není to tedy žádné tajemství, pomyslel jsem si, nato napsal Nejvyšší delší dopis, mezi jiným následující.“Můžete kalich používat, i když opustíte Rychnov.“Leč po mé smrti má tento kalich připadnout kostelu v Rychnově, což já zde svým, vlastnoručním podpisem potvrzují, a

mému nynějšímu kaplanovi P. Josefu Bémovi jakož i druhému pánovi dal jsem podepsat jako svědkům:

Rychnov, 7. ledna 1894

Johann Bernard, farář

{český text}:

//Psaní, ve kterém stálo, že kalichu doživotně upotřebiti můžete, račte si uložit, aby jste se mohl vykázat. Jan Řehák,

Litoměřice, 18. června 1894// Josef Manssfeld, svědek Svědek:Josef Bém, kaplan

Četl jsem: Wenc. Kretschmer, bisk. vikář

pag. 154

Nové varhany

Na jaře 1893 tlačil p. řídící Podlipný na to, aby staré varhany byly buď pořádně opraveny nebo opatřeny nové. Stavitel varhan Josef Koblle z Lomnice mohl udělat menší opravy, ale prohlásil, že za větší opravu nestojí. Přinesl rozpočet na 1700 zl. , tato varhany se ale zdály obecnímu zastupitelstvu příliš malé, pro kostel v Rychnově se musí opatřit větší. Pan Anton Peukert slíbil přidat 400 zl. 100 zl. slíbilo Rádlo, rovněž pan farář Bernard přidal 50 zl. ale co je to na varhany? Špatný chod podnikání znemožňoval sbírku. Tu jsme zjistili, že rodina Schmittova na památku 50. letého jubilea založení továrny na nějaké výstavě koupila

pag. 155

pro kostel v Č.Dubu varhany, a že v důsledku toho staré varhany, které jsou ještě dost zachovalé, se nabízí. Pan řídící Podlipný a pan farář odejeli do Č.Dubu a tady zjistili, že varhany až na měchy jsou velice dobré a mají krásný tón.

Koupil jsem je od patronátního úřadu za 200 zl. a pana patronátního komisaře Aloise Göbela požádal, aby zajistil opravu a ustavení varhan. Práce byla zadána panu Josefu Kobllemu , který nám byl znám jako schopný a spolehlivý stavitel varhan.Ten hned přišel a za 7 týdnů stály staré a pro nás nové varhany, protože měchy byly zcela nové rovněž tak dva registry. Byla to obtížná práce. 8. prosince byly za účasti pana patronátního komisaře , obecního zastupitelstva a deputací spolků slavnostně vysvěceny

pag.156

Pan stavitel varhan dostal za svou práci 630 zl., slovy šestsetřicet zlatých., z nich je 63 zl. jako tříletá kauce uloženo v liberecké spořitelně Knížka je dosud u p. Peukerta.

Nutné výdaje per 830 zl. pokryl až na příspěvek Rádla p. Anton Peukert, kupec v Rychnově č.81. Ale také shorařčený obnos zapůjčil a je jeho starostí, aby mu byl vyplacen.

Tabule na varhanách jmenuje potomkům, kéž to dárcům Bůh bohatě odplatí.

pag. 157

Pan P. Wenzel Beran, rodák z Jeníšovic u Turnova byl kaplanem v Rychnově od 1. prosince 1889 do 1. srpna 1893, kdy byl jmenován farářem v Jeřmanicích.

V poslední době byl zde znám jako hydropat –Kneippovec, a podařilo se mu mnohá kúra, proto slyšel zdejší lékař Gamringer s radostí o jeho povýšení.

Dne 2. září nastoupil na jeho místo pan P. Josef Bém, narozený v Semilech , ordinován 1893 a byl jeden rok kaplanem v České Kamenici.

Viděl jsem při kanonické vizitaci den 27. června 1894

Dne 11. srpna 1894 bylo slavnostně zahájeno elektrické osvětlení v Rychnově.

Na radnici byl komorní koncert a na náměstí hudba..

pag.158

Povýšení obce Rychnova na městys

Jeho c.k. apoštolský majestát nejvyšším rozhodnutím ze14. listopadu 1895 ráčil nejmilostivěji povýšit obec Rychnov v politickém okrese Jablonec na městys

Nová věž

Stará věž v cibulovém tvaru byla na podzim 1893 zbourána a současná požáruvzdorná postavena stavitelem Karnoldem ještě v pozdním podzimu postavena. Slavnost se nekonala. Neboť zároveň se objevili lidé ze Sychrova, jakož i lidé s hromosvodem a řekli: Za hodinu bude makovice a kříž

pag.159

nasazeny. Já jsem hned vyrozuměl představené spolků a nainstalování odložil na odpoledne v 1 hod., ale v samé rychlosti sepsal pamětní spis, ale s výjimkou odborné školy a veteránů nebylo ostatní včas hotovo. Staré spisy byly zase vloženy dovnitř, jakož i fotografie faráře Bernarda.

V této záležitosti leží v archivu následující spis.

Č. 6616/místodržitelství

C.k. okresnímu hejtmánství v Jablonci
Zprávou z 10. prosince 1894 č. 32694 předložený kolaudační protokol ze 3. prosince 1894 týkající se přestavby věžní střechy na farním kostele v Rychnově byl námi číselně přezkoušen. a náklad per 1232 zl. 32 kr. shledán správným.
Naproti tomu z výnosem z 9. července 1891 č. 65683 schváleného nákladu

pag. 160

per 1091zl 48 kr.

vyplývá vyšší náklad o 140 zl.84 kr

který v předloženém protokolu se zdá dostatečně ospravedlněn a u předložené kostelní věže bude moci být dodatečně schválen.

.S ohledem na příznivý výsledek kolaudace zmocňuje se p.- okresní hejtman,aby náklady na provedení práce ve výši 1232 zl.32 kr. uvolnil z disponibilních prostředků jmenovaného farního kostela

To se dává na vědomí p. okresnímu hejtmánovi s vrácením příloh citované zprávy k dalšímu opatření.

Praha, 18. ledna 1895.

Poznámka: mnozí se zlobili na faráře, že před nasazením věžní makovice nebyly dříve informováni. Ale jak měli být vyrozuměni, když on sám dříve nic nevěděl a rovněž ho tato zpráva překvapila víc než jiné .

pag. 161

Ostatně to nejdůležitější od posledního uložení .pan farář Bernard sepsal a vložil dovnitř., a kromě toho vedou všechny spolky své kroniky, stejně jako farní úřad.

Osvobození od poplatkového ekvivalentu pro léta 1891-1900

Č. 7954

Na vaši žádost přes. 21/3.1891 bylo vám pro V.desetiletí ve smyslu Zákona z 15. února 1877 č. 91 ř.z. uděleno osobní osvobození od poplatkového ekvivalentu.

C.k. Finanční okresní ředitelství

oddělení pro kolky a bezprostřední poplatky

Litoměřice, 21. září 1894 , Fischer, v.r.

pag.162

Pro stavbu Nádražní ulice musela fara odstoupit pozemek 278 čtv. sáhů a to.

Když starosta podal faráři Johannu Bernardovi návrh, aby zaplatil dodatečně obecní přírážky od 1888 dal mu pan farář protinávrh, - aby zaplatil nedoplatky za pozemky a pachtovné.. Slavné c.k. místodržitelství konečně-poté co p. Stadler z Wolfersgrünü, bývalý c.k. okresní hejtman v Jablonci , který obec podporoval,-přišel do Prahy na

místodržitelství- obecní přírážky výnosem z 30. června 1894 č. 47930 schválil a zvýšilo doplnění kongruy.

Jelikož farář hned neodvedl, urgoval starosta Vincenz Peukert , psal na hejtmanství to hrozilo exekucí, farář protestoval, požadoval , mezi jiným, aby obec byla rovněž vyzvána k pořádku, farář byl odkázán na soud, , rozvinula se válka pera,, k čemuž starosta Vincenz Peukert který za děkana Felgera sloužil jako kočí na faře, dostal svůj díl, Pokračování dále.

pag. 163

Spis z této doby

Č.j. 54/1891

Slavný obecní úřade v Rychnově!

S odvoláním na ctěný přípis z 28. prosince č. 1905 se slavnému obecnímu úřadu přátelsky sděluje, že bohužel nemůže akceptovat slavným obecní zastupitelstvem učiněný návrh týkající se úhrady farního pozemku, odebraného pro zřízení Nádražní ulice, neboť nehledě na podstatnou vzdálenost parcely č. kat. 917/1 nabízené k výměně, z níž obec Rychnov dvojitou výměru 574 čtv. sáhů faře za odevzdanou plochu 287 čtv. sáhů nabízí, je následkem vyšetření rozdílu v bonitě řečeného pozemku tak obrovský, že s ohledem na rentabilitu celá 1 jitro a 88 čtv. sáhů obsahující obecní parcela č. 917/1 se může rovnat ve středu obce ležící farní louce ve ztracené výměře 287 čtv. sáhů. Kdežto zde 1 jitro louky přináší pachtovného 60 zl., je velice pochybné, zda nabízená plocha 574 čtv. sáhů tak špatného pole v obci Rádlo vůbec najde pachtýře a měl-li by se vůbec někdo najít, kdo by pole pachtoval, což je velice pochybné, pak asi těžko by nabídl vyšší nájemné, které by obnášeno daň a dávky, takže o předpokládaném čistém výnosu tohoto pozemku za všech okolností nemůže být ani řeč, efektivní výnos z tohoto pozemku je odhadnut na 8-10 kr. za čtver. sáh.

Slavný obecní úřad jistě poté shledá, že se nad takovým výnosem farního benefícia, který samo obecní zastupitelstvo nemohlo myslet vážně, slavné c.k. místodržitelství ani sl. biskupská konsistoř nemůže přistoupit, a poté co úhrada za pozemek výměnou pravděpodobně nepovede k cíli, pak nezbyde nic jiného, než požadovat vyřízení této záležitosti cestou prodeje.

Vzhledem k této okolnosti, že se obecní zastupitelstvo rychnovské zdráhá uznat jednoduchý požadavek užitek a pacht z pozemku odevzdaný za 10 let s ohledem na to, že fara kus svého nejcennějšího pozemku předat, který jako stavební pozemek bude mít minimální cenu 4 zl za čtv. sáh, věří podepsaný patronátní úřad, že nepřekračuje slušnost, když cenu za čtver. sáh

pag.165

pozemku, přenechaného na ulici per 287 čtv.sáhů stanoví na 2 zl. 20 kr., což reprezentuje kupní cenu 631 zl. 40 kr., která do konce roku 1895 bezúročně se má složit.

V očekávání, že slavný obecní úřad přijme tento návrh, očekává podepsaný patronátní úřad souhlasnou odpověď.

Sl. knížecí rohanský patronátní úřad Sychrov, 30. ledna 1895

A. Göbl. v.r. patronátní komisař

Pan farář by rád viděl, kdyby mu obec jako výměnu odstoupila pozemek, nejlépe pastvinu za hřbitovem. Patronátní úřad udělal v tomto smyslu návrh obecnímu úřadu. V zasedání minil ale Josef Preisler, řečený Franz Preisler, zuřivý odpůrce, faráře a řídicího učitele, nejlépe působících osobností v Rychnově, který při poslední volbě jen tou okolností se dostal do zastupitelstva, že pan Anton Peukert na jeho prosby mu přenechal místo.

pag. 166

Jen tento Preisler, kterýž v současné době zastává vedoucí místo ve výboru mínil, že toho místa je škoda, to bychom mohli potřebovat na rozšíření hřbitova, ale máme u Dobré Vody kus pozemku, které už několik let leží ladem, nikdo ho nechce kvůli daním zpachtovat – to je pro faráře až dost dobré, nabídneme mu za jeden sáh dva sáhy.

Odpověď, kterou mu patronátní úřad dal, nachází se výše.

Na to musela obec faře za odstoupené pozemky zaplatit v penězích.

Je přáním faráře, aby tyto peníze byly použity k nákupu pozemku. (1896)

pag. 167

P. Josef Mansfeld, kterýž byl dříve kaplanem v Rychnově, přišel koncem října 1895 sem znovu jako kaplan . P. Josef Bém byl 22. listopadu 1895 přeložen jako kaplan do Vysokého nad Jizerou Na jeho místo přišel P. Ferdinand Cvejn z Křince., ten byl tady dříve jako pomocný kněz.

Nový oltář P.Marie Lourdské-1895

V roce 1894 jel zvláštní vlak se 300 poutníky do Albendorfu pod vedením pana Roberta Baiera. Při této pouti pojali rozhodnutí, opatřit sochu P.Marie Lourdské , potřebným peníze- 240 zl.-byly získány sbírkou, Při této sbírce se shora jmenovaný p.Baier zvláště zasloužil, farář dal radu, tabernákový nástavec objednat u Buška v Sychrově

pag. 168

Někteří chtěli hned nechat udělat zcela nový oltář Jednou mi přinesl skicu Hugo Ulbrich, truhlář z Jablonce, jehož manželka byla rozená Preislerová a tady měli hodně příbuzných. Stanovil jsem podmínku, že musí mít velký obraz.

Jednoho dne pan starosta pozval několik lidí , aby se podívali na skicu oltáře, kterou nově vyhotovil p. Ulbrich

Druhého dne napsal pan Starosta, že pánové uznali oltář jako hodící se do našeho kostela a objednali ho za 350 zl.

Sochu , 170 cm vysokou jsem objednal u toho nejlepšího. Ferdinanda Demetze , odborná škola Ullrich- Gröden v Tyrolsku . ta předčila všechny očekávání a pan farář Dumek z Jeřmanic jí po předcházející řeči za asistence pana faráře a

pag. 169

a p. Béma byl vysvěcen. v květnu 1895.

Oltář není přiměřený kostelnímu stylu , je z měkkého dřeva , barvy příliš světlá,- ačkoli byla objednána tmavší-a asi také nebude trvanlivý.

Okamžitě byla objednána druhá socha sv. Josefa u p Ferdinanda . Demetze . Ta stála 274 zl. a je snad ještě krásnější než ta první.

Uznání Ferd. Demetzovi

Reichspost a varnsdorfské Volkszeitung přinesly následující uznání:

Pan Ferdinand Demetz, řezbářská škola Sv.Ullrich v Gröden, Tyrolsko

Na základě mé objednávky ze 4. listopadu 1894 jste pro nový oltář v kostele v Rychnově vyřezal velmi umělecky sochu Marie Lourdské, 170 cm. vysokou, vkusně jí polychromoval a pozlatil.

Celá práce je předpokládanému určení v plné míře důstojná, dává svědectví o vašem nepoznaném umění , těší a povznáší všechny , kteří jen mají smysl a porozumění pro církevní zobrazení Plni radosti ze zcela zdařilého díla jsem jako protějšek

pag.170

objednal sochu sv. Josefa s Ježíškem s provedením jsme byli plně spokojeni..

A tak mě upřímně těší , že vám mohu z pověření dobrodinců vyjádřit naše uznání a vzdát vám zvláštní dík za toto v každém ohledu zdařilé řešení této vám zadané úlohy .

S veškerou úctou Johann Bernard , farář

Rychnov u Jablonce.

Požár na faře

Dne 14. listopadu 1895 shořely ve 2 hodiny v noci dvojité stodoly, patřící hospodáři Antonu Peukertovi a Josefu Maschke.

Po 5. hodině uslyšel jsem na předsíni křik – přiskočil jsem k oknu a uviděl jsem, že stáje od strany ze školy začínají hořet. Pan P. Bém, který seděl u stolu a služka

pag. 171

Johanna Schlögelová z Jaroměře uviděli oheň nejdříve.. Oheň se šířil velice rychle a v několika minutách byly stáje a kůlny v plamenech.

Že farní budova byla uchráněna, jest děkovati:

1. okolnosti, že hasiči a stříkačka byli v pohotovosti ještě od předchozího ohně
2. že bylo bezvětří
3. že před 3. dny tzv. Fichtenteich (jedlový rybník) a vodoteče byly vyčištěny a tak v něm byla voda.

Přesto mnohé shořelo:

1. zásoby krmiva 5-600 centů
  2. asi 25-30 mandelů jarního obilí
  3. dopravní saně, přes 40 sudů na pivo a víno, veškeré hospodářské nářadí
  4. oltář na boží Tělo
  5. zásoba dříví a uhlí
  6. krouhač na řepu
  7. mnoho slepic
  8. sekery, pily, plachetky na trávu a jiné malé věci.
- Dokonce i věrný pes Flok shořel.

pag.172

Veřejná kaple v Dobré Vodě

Obyvatelé Dobré Vody z Dobrovolných příspěvků vybudovali veřejnou kapli ke cti Nanebevzetí P. Marie Základní kámen položil farář Johann Bernard poté, co z jara měl řeč, vhodnou k položení základního kamene, XIII neděli po letnicích. 1895 –tentýž farář vysvětil kapli na svátek sv. Petra a Pavla. za asistence jeho kaplana Ferdinanda Cvejna a Josefa Mansfelda.. Ten měl i slavnostní řeč. Byli přítomni i nejjasnější kníže Alain Rohan se svou sl. chotí. Na této slavnosti byli nespočetně lidí. Zasvěcena byla kaple Nanebevzetí P. Marie a 1896 byla tady první slavnost, vedená P. Cvejnem.

pag.173

Oběžník

Z podnětu v poslední době se nápadným způsobem častěji vyskytují požáry, přičemž je znatelná stále stejná ruka ve hře, vypsalo obecní zastupitelstvo odměnu 300 zl. (slovy tři sta zlatých) tomu, kdo pomůže nalézt toho, kdo požáry zakládá nebo dodá takové důkazy,, které povedou k jeho dopadení a potrestání

Měšťanská škola v Rychnově

Podle výnosu c.k.okresní školní rady v Jablonci z 19. dubna 1896 č.885 slavná c.k. zemská školní rada výnosem z 1. dubna 1896 č. 11752 ve srozumění se zemským výborem povolila zřízení chlapecké měšťanské školy která dne 1. ledna 1897 má být otevřena.

pag. 174

Novostavba stájí

Plán byl vyhotoven před několika lety patronátním stavitelem Václavem Karnoldem ze Sychrova. Ale k provedení chyběly peníze. Teď přišla k dobru pojistná suma 1700 zl. k tomu byl ještě příznivější okolnost veškeré kostelní a farní budovy byly inženýrem

všeobecného vzájemného pojištění nově sepsány, a tím také staré stáje v podstatně menší ceně.. V sobotu byla nová pojistka podepsána a v neděli ráno vypukl oheň dříve než inženýři mohli nové pojištění na místě předat . Společnost platila tak dřívější vyšší cenu. Patronát chtěl stavět ve vlastní režii, zástupci obce Rychnov byli ale pro to, aby stavba byla zadána výběrovým řízením (konkursem).

pag.175

Zájemci byli dva: Knop z Turnova a Hugo Schram z Jablonce. První chtěl stavbu podniknout o něco levněji, stanovil ale podmínky které byly nepřijatelné. Tak byla stavba zadána za vypsanou cenu 5981 zl., dostal ji Hugo Schram. Po velikonocích se začalo pracovat a koncem června byla stavba až na maličkosti hotova. Dne 29. září byla stavba stavebním vrchním inženýrem Emanuelem von Scheurem kolaudována a celá stavba uznána jako solidně postavená.

Vícepráce obnášely 146 zl.12 kr,

patron zaplatil	905	88
Rychnov	228	41
Rádlo	123	81
Pulečný	94	60
Pelíkovice	4	42
celkem	4089	zl. 86 kr

3000 zl bylo z kostelního, 1770 z pojistky.

pag.176

Růžencové bratrstvo

Zevrubně pojednává o něm Knížečka růžencového bratrstva, kterou vydal p.P.Ferdinand Cvejn.Pan P.Mansfeld ve středu večer před velikonocemi si zlomil ruku Stalo se to na nádraží v Dlouhých Mostech, když chtěl jet z Jeřmanic od zpovědi domů.. V důsledku toho zůstal v Liberci v nemocnici až do čtvrtka po velikonocích a péči milosrdných sester si nemohl dost vynachválit.

Tak zde zůstal p.P. Cvejn sám , konal májovou pobožnost zcela sám a kázal o růženci.Kázání byla silně navštívena, zvláště to poslední. Pan P.Cvejn mi navrhl, abych zavedl růžencové bratrstvo.Přistoupil jsem na to, a udělal jsem potřebné kroky.Mluvil jsem o tom z kazatelny, vyzval jsem mládež, která chtěla přistoupit.- hlásilo se asi 650, napsal jsem pak nejdůstojnějšímu panu biskupovi

pag.177

o povolení poslal jsem to pak provinciálovi Dominikánů ve Vídni s prosbou o svolení generála řádu zřídit bratrstvo. Pan provinciál poslal dekret o přízni a určil P.Benedikta Kunderáta z Litoměřic jako toho, kdo zřízení provede. Stanovy , které jsem sepsal, byly ordinariátem schváleny a 12. července určen jako svátek. Pan P. Kunderát přišel v sobotu a večer měl první, v neděli druhé a odpoledne třetí kázání o sv. růženci.

Vysvěcení Josefského oltáře

Pak vysvětil dobrodinci zbudovaný oltář sv Josefa . s povolením konsistoře . Poté co se pomodlil růženec, konalo se slavnostní procesí se svátostí oltářní, jehož se zúčastnilo velké množství lidí. Z kněží byli přítomni P.Kunderát, P.Cvejn a P.Mansfeld, páni farářů z Dlouhých Mostů a Jeřmanic

pag.178

Malíř Anton Sturm-obraz sv.Dominika

K růžencovému oltáři zdarma udělal první malíř v Rychnově Anton Sturm, rodák z Paky, toho času bydlící v sousedství u Luckeho sv. Dominika, jemuž Marie předává růženec.

Nové svícny k postr. oltářům

K tomuto svátku byly dobrodinci darovány k novému Josefskému oltáři i k Mariánskému oltáři 4 páry svícňů, které dodal (Alois)Johann Neidhardt, kovolipec z Horního Slavkova, pár za 13 zl. P. Rösler z Hranice sám daroval jeden pár.

Nové koberce

V roce 1895 dobrodinci vedení p.Bayerem ke dvěma postranním oltářům nové koberce. V létě 1896 uspořádaly paní Anna Elvira Stützová a manželka nadlesního z Dobré Vody a Johanna Hofrichterová, manželka exportéra mezi ženami v Rychnově sbírku a koupily dva cenné koberce a sice

pag.179

jeden pro hlavní oltář a druhý pro postranní oltář v presbyteriu,

Vojáci v Rychnově

Ty byly poprvé použity na svátek narození J.Majestátu císaře, o kterémžto dni 2. prapor horských myslivců z Liberce byl přítomen slavnostní mši sv. Vojáci zde byli ubytováni 16 dní, ve škole a v sálu hostince. Důstojníci byli ubytováni v soukromých domech. Na faře byl nadporučík Rudolf Böhme, zároveň adjutant majora. Kromě toho bylo v kůlně 5 koní a vojáci k obsluze. Kuchyně byla na starém hřbitově. V Rychnově bylo v této době živo. Jako vzpomínka opis dopisu:

pag.180

Přímé daně

jednotlivých obcí, podle nichž byly vypočteny příspěvky na stavbu stájí

Rychnov	4571 zl 27 kr.	228,41
Rádlo	2478 14	123,81
Pulečný	1893 28	94,60
Pelíkovice	88, 38	4,42
celkem	9030 97	451,24

Jablonec, 12. ledna 1897

c.k.okresní hejtman Rapprich

pag.181

Seznam předmětů, které od svého nástupu pan farář opatřil

pokračování z pag. 35	2524 zl
renovace kostela malíř Hellebrand	630
p. Sturm, malíř obrazů	30
stavitel Herbig	300
truhlář, renovace sedadel ;	100
nové varhany (Peukert Anton)	830
socha P.Marie Lourdské	246
doprava	13
socha sv.Josefa	276
doprava	13
2 postranní oltáře	700
4 páry svícňů vč.balení a dopravy	60

1 koberec pro postr.oltář(p.Bayer a spol.) +	
koberce k hlavnímu oltáři(sbírka žen)	85,60
pluviál fialový dar spolku nejsvět.	50
pluviál červený „svát.oltářní	50
mešní roucho bílé „ v Praze	60
renovace starších mešních rouch	15
za kalich od děkana Řeháka, který i po smrti	
p.faráře zůstane kostelu	140
tabulky	<u>6</u>
přenos	9378,60

pag. 182

Seznam kultovních předmětů. které od nástupu
faráře Bernarda byly opatřeny

přenos	6378,60
purifikatorium.koupené farářem Bernardem	6
antependium , květy přenesené na novou látku (klášter Budějovice, od Spolku nejsvát.)	20
nesčetné umělé květiny od dobrodinců, které nejsou započteny	
rovněž není započteno plátno a krajky, které opatřily ženy pro postr.oltář	
červené mešní roucho s s vyšívaným středem (od parament.spolku Praha)	50
5 párů svícňů po 14 zl.	70
pár červ.oděvu pro ministranty od pí Rauh-ové	9
obraz sv Dominika s rámem dar malíře Ant.Sturma	
plášťík na ciborium	20
křížová cesta	630
oltáře k Božímu Tělu	320
antependium k Marián.oltáři	<u>20</u>
viděl jsem při kanon.vizitaci celkem	7523,60
{pokrač. pag.251 }	

pag. 183

Směna mezi farou a kostelem

Rozhodnutí

C.k. okresní soud v Jablonci, 13. prosince 1896, Č. 22148

Na základě směnné smlouvy

ze 6. května 1896 povoluje se odepsání břemenproště parcely č. 888/2 louka z rychnovské gruntovní vložky č. 430 a připsání do rychnovské knihovní vložky č. 86 a odepsání břemenproště parcely č. 142/3 z rychnovské knihovní vložky č. 86 a připsání této parcely č. 142/3 do rychnovské knihovní vložky č. 430 a budou o tom vyrozuměni důst. farní úřad v Rychnově, sl. knížecí patronátní úřad v Sychrově s orig. návrhy a c.k. okresní soud v Jablonci jako evidence katastru v Jablonci.

c.k. okresní soud v Jablonci, 13. prosince 1896, okr., soudce N.N.

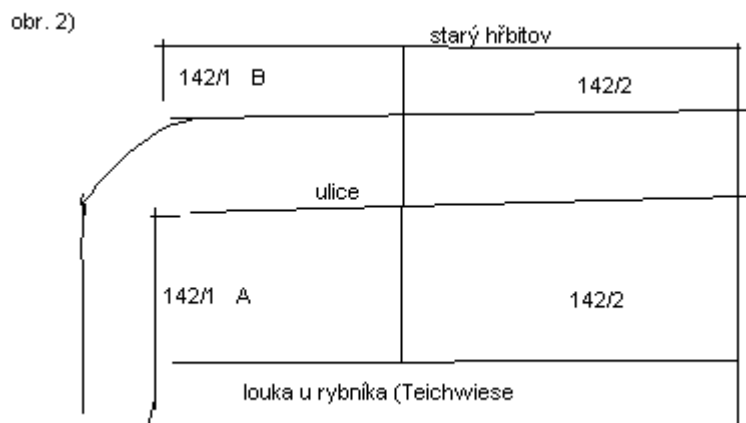
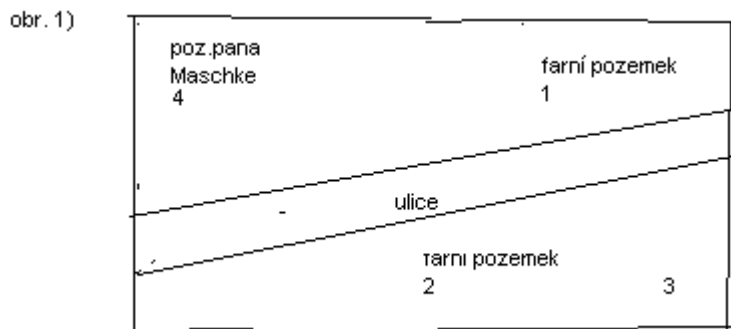
Vysvětlení k tomu

V roce 1884 prodal farář Bernard na přimluvu svého kaplana a kolegy za školy P. Augustina Švoby Josefu Maschkemu, obchodníku s obrazy v Rychnově polovinu parcely č.

142, sáh za 2 zl. Byla to na tehdejší poměry přijatelná cena. Ale užitek z toho měl p. farář jen do r. 1888. Od této doby byl úrok z pozemků započítán do kongruy. Ale škoda z odkupu pozemku faráři sotva vznikla, jak je vidět z následujícího:

pag. 184

Brzy nato bylo postaveno nové nádraží. K němu nová cesta, a ta měla začít u Teichwiese (rybniční louky), protnout parcelu tímto způsobem:

Tím by zůstaly faráři 2 trojúhelníky, z nichž 1 a 2 by byly téměř bezcenné.. Tak ale pan Maschke jako vlastník se podvolil, že pokud cesta povede tak, že jeden respektive s připojením obcí zakoupeného kostelního pozemku by měl dvě stavební místa, zaplatit vícenáklady na stavbu, a na udržení cesty že jeden respektive připojením obcí zakoupeného kostelního pozemku by měl dvě stavební místa, zaplatit vícenáklady na stavbu, a na udržení cesty To bylo přijato a cesta byla založena tak, jak je níže uvedeno. Tak zůstala panu Maschke-mu parcela 142 celá jako stavební místo a k druhému dílu mu dala obec jako odškodnění proti doplatku jeden zlatý za sáh

jakož i kostelní pozemek jako pozemek, který musel odstoupit na cestu, zachoval. Zde postavil svůj krásný dům a získal ještě jedno stavební místo, tím také fara získala, neboť držbou parcely 142/2 získala dvě stavební místa v ceně 6 zl. za sáh, a kromě toho přednostně parcelu 142/3, kterýžto roh- byl pro faru bezcenný -směnila s kostelním pozemkem, louka 888/2. Druhou polovinu této louky už dříve fara získala směnou. Ale směna byla také pro kostel výhodná. Pokud by obec tento roh nemohla koupit, pak by starý hřbitov nekoupila. Zde kostel ještě získal, neboť

pag.186

1. získal směnou velice cennou louku v obci Rychnov nad Mohelkou, která v současné době vynáší nájmu 20 zl.
2. kromě toho obecní úřad připlatil za každý sáh 1 zl.
3. Co chybělo na výměře, zaplatila obec 3 zl. za sáh.

Lucke pachtuje 6 sáhů louky { na vjezd a bělidlo }

Soused Lucke chtěl mít z nádražní ulice vjezd do svého dvora, to by bylo možné jen tím, že by farní beneficium odevzdalo 6 sáhů z farní louky, částečně na banket, částečně na vjezd Pan Augustin Lucke č.79 se uvolil za sebe a své nástupce ročně platit 2 zl. Rovněž platí v současnosti za bělidlo ročně 2 zl.

Kříž na starém hřbitově

Dodatek: V žádosti kníž. patronátnímu úřadu ze dne 3. září 1886 č. 759 (Obec Rychnov) se doslova říká: Konečně přejímá obec závazek, na parcele č.144 se nacházející kříž jakož i u něj stojící 4 stromy nechat stát.

K č.154/1887 pres. 22. dubna 1887

Výsledky půdní analýzy

pokusné parcely na farním poli v Rychnově, prozkoumané c.k. zemědělsko-chemickou pokusnou stanicí ve Vídni II, Trunnenstrasse 3

vápno.	0,28
kysel.fosforečná	0,47
nerozpustné částice	72,4

Štvaní proti štolě

Dříve než ho budu popisovat, uvádím následující dopis:

Důstojnosti

S odvoláním na kolektivní podání kléru sl. libereckého, jabloneckého a frýdlantského vikariátu ze dne 15. t.m. týkajícího se josefinské štolové taxy dávám vám vědět, že z mé strany a z mé konsistoře bude učiněno vše možné, aby nepřátelským štvanicím byl ulomen hrot a doufám, že c.k. okresní hejtmanství budou motivovány, aby braly ohled na mínění diecézního úřadu. Pokud by se to mělo v jednom nebo jiném případě znovu by se proti očekávání nic nestalo,

pag. 188

pak by měl následovat otevřený rekurs k místodržitelství a c.k. ministerstvu Klid a opatrnost ve vztahu k stranám je za dnešních poměrů ze strany pp. duchovních dvojnásob potřebný. Pokud by formálně zavedení nové štolové taxy by se mělo doporučit, je pochybné, neboť pokud by se štola zvýšila, zvýšil by se také příjem faráře (myslím že často jen na papíře) a pak bude sotva stát moci zvýšit přídavek ke kongruu, kterážto věc by se měla promyslet

Zdravím vás a zůstávám důstojnosti váš zcela oddaný biskup +Emanuel Johann
Litoměřice, 23. ledna 1897

pag. 189

Příjmy farního benefícia

podle kurendy č. 45/1897

výnos z pozemků	282,20
výnos z kapitálů	131,24
výnos fixních rent	43,00
poplatky za štolu	101,02

poplatky z nadací	<u>307,38</u>
suma	1031,67 zl

Výdaje

daně	140,29
poplatkový ekvivalent	36,18
vedení matrik	18,50
proplacení nadač.mší jiným kněžím	6,33
jiné výdaje: otop	40,00
posel za doruč.dopisů	12,00
vydržování kaplana	<u>600,00</u>
celkem	853,20
Čistý příjem.	178,47 zl.

; pag. 190

Kapitálová cena pozemků	6918,00
kapitál 3069,75	
kursová hodnota	2766
kapitál ve spořitelně	<u>2429</u>
celkem	12113

Štola

Slavné c.k. místodržitelství!

Už delší dobu je podnikáno ze sociálně demokratické strany písmem i slovem ve všech krajích Rakouska , zvláště ale v našem, tolik továren vykazujícím okresu vážnosti katolického kleru hluboce škodlivé štvání .

Odvolávají se v roce 1896/97 na Marii Terezií a císařem Josefem II v letech 1780-1784 vydanou štolovou taxu , podle níž za církevní úkony byly stanoveny poplatky odpovídající tehdejší hospodářské a finanční situaci a vyžadují od faráře zpětné vrácení údajně přeplacených poplatků ze štoly.

pag.191

v plné výši a zdráhají se do budoucna více platit.. Katolický klérus musel udělat zarmucující pozorování , že socialistické noviny otevřeně bez zábran obviňují klérus z nespravedlností, podvodu a přestoupení zákonů. Klérus v této plánované agitaci poznává velké nebezpečí pro veřejný pořádek, a překážku zřejmého působení pro církev a stát, neboť veřejná autorita je otřesena, mělo by to kněžský stav co nejlouběji ranit. Ve vnitřních vzájemných vztazích mezi církevní a státní autoritou jeden a druhý trpí když ten první je všem inzultacím vystaven

Cítí se proto oddaně podepsaní duchovní libereckého vikariátu zavázání, sl.c.k.místodržitelství v Praze na tyto nebezpečné rejdy upozorniti a vznáší důvěřivě naléhavou prosbu : sl. c.k. místodržitelství račiž nepřátelským rejdům těchto elementů věnovat pozornost k ochraně cti, v zájmu veřejného pořádku, lásku k císaři a vlasti stále podporující kněžstvo dává podnět aby se učinilo potřebné, aby církvi nepřátelskému socialistickému buřičství v tisku a na shromážděních čelilo působivým tlakem.

pag. 192

K osvětlení otázky štoly sloužili následující:

Ve štolové taxě z r. 1750 stanovené poplatky jsou v nominální hodnotě nižší, než požadované poplatky , ale budiž poukázáno na následující skutečnosti:

1. Za 150 let od vydání sporného patentu se cena peněz podstatně snížila, aniž by nový patent o štolu ten starý oficiálně a legálně nahradil. Jak mnoha proměnami byly peníze od roku 1751 změněny. Tehdejší zlatý a krejcar není podle hodnoty roven dnešnímu zlatému a krejcaru. U všech životních potřeb nastoupilo mohutné zdražení, daně a odvody jsou mnohem vyšší. Stavovské rozdílly, výdělkové poměry jsou dnes zcela jiné než v minulém století, mzdy jsou mnohdy desetkrát vyšší než dříve a klérus má za svou námahu dostat jen několik krejcarů.
2. Uctivě podepsaní duchovní dovolují si přednést námitku, že zmíněný štolový patent, který sám připustil výjimky, ve zdejší krajině měla všeobecnou platnost, stará fassé

pag. 193

vykazující v nich položky, třídy, kdy podle pamětních knih a starších listin existoval v době vydání patentu zvláštní štolový řád, který podle ustanovení patentu samotného (dvorský dekret z 25. dubna 1778 Publ. 92 a 17. ledna 1786 Böhme) také byl dodržován. Snad také více než 100 roků byl ve zdejší krajině za duchovní služby u křtu odváděn malý obnos, který demokraté také nezastavili.

3. Během století kromě tak zvaného josefinského nařízení o štolové taxě se objevila konvenční, místně obvyklá taxa požadovaná od stran kromě za základní církevní funkce a výkony, stanovené zákonným nařízením ještě za provedení zvláštních úkonů za mimořádné, od obvyklých služeb božích se lišících okolností, o nichž není ani zmínka v josefinském patentu.

Konvenční poplatky se dají ale také tím vysvětlit, že každé třídě odpovídá jistý stupeň slavnostnosti a že strany si požadovaným stupněm slavnostnosti samy taxovou třídu volí a takřka ji vyžadují. Tak 4 a 5. třída

pag.194

zcela odpadla, neboť na jejím místě nastupují obvykle vyšší třídy. Průměrně slavnosti tvoří taxu druhé nebo třetí měšťanské třídy, jako průměrná třída (jednoduchá štolu) se svými ne přehnanými položkami.

Tyto konvenční poplatky jsou tak odůvodněny dlouholetým zvykem, jsou místními poplatky za rozšíření obcí, za nově ustavené osoby při bohoslužbách, přeložení hřbitova, vzniku živnostenské pohřební služby stanovením mimořádné doby pro konání funkcí a odlišné, samozřejmě dohody zavedení poplatků

Místně obvyklé štolové požadavky také odůvodňuje státní zákon sám. Známy patent mluví v pasáži o použití, o němž ve štolovém nařízení není zmínka, - bod 7 (dekret z 3. září 1829 č. 19924 provinční sbírka zákonů sv II 530)

pag.195

o průběžné dobrovolné dohodě o placení poplatků za výkony a slavnostnosti jež štolový řád neobsahuje. Uvedená dohoda zmizela v průběhu let, neboť každá strana si úkon podle v místě obvyklého zvyku téměř bez výjimky přeje, podle starobylého obyčeje si ho objedná a jaké má platit poplatky, proto je také zaplatí.

Že konvenční v místě obvyklý, případ od případu stanovený štolový poplatek byl sankcionován státním zákonem, dokazuje také ministerský výnos z 22. července č. 6202, dále § 14a 25 zákona ze 7. května 1874 č. 50 ř.z. a rozhodnutí správního soudního dvora ze 3. července 1881 příl. II, 22 výnosu sl. českého zemského úřadu z 20. července 1845 č. 29854, obsaženého v konsist. kurendách litoměřické konsistoře z 1. srpna 1845 č. 472 jakož i pod 6 a 9 obvyklé a konvenční štolové taxy pod c v taxě štolového patentu překračující poplatky

Také speciálně naše okresní berní úřady vždy ve smyslu nejvyšších příjmů berního patentu z 29. října zákonný

pag. 196

1896 – 1897

výnos v místě obvyklých štolových poplatků stanovil respektive přiznal a výslovně poznamenal, že nejde přiznat štolu s čistým výnosem podle faze.

A výnos ministerstva financí z 10. července 1891 č.23694 mluví o přeplatcích, když funkce jinak, než v patentu předvídanou formou se vykoná, dříve než strana prohlásí, že je s tím srozuměna. Toto srozumění zdá se zpravidla také složením kauce proti dodatečnému odporu jako prokázané.

My duchovní vybíráme tento obvyklý poplatek jak jsme ho při našem nástupu do úřadu našli, pevně přesvědčení, že na tento, podle obyčeje máme právo zvláště když od státní správy a podobné církevní správy proti vybírání nikdy nebylo námitek. Jsou dokonce známy případy, v nichž politický úřad za účelem uhrazení obvyklých štolových poplatků intervenoval. S tímto názorem, souhlasí také pamětní spis ze strany českých biskupů v r.1872

pag.197,

zaslaný kultovní správě. v němž se říká, že stará štolová nařízení se dávno přežily a jsou neproveditelná, jak pak všude vznikly konvenční formy, které také zúčastněnými bez námitek jsou zachovávány.

4. bez zmínky by nemělo zůstat, že v účtě podepsaní faráři při mnoha funkcích, v jejich jednoduchých, podstatných formách nárokují malé josefinským taxovým nárokům odpovídající poplatky a u notoricky přicházející funkci je vykonávají zdarma.

Také budiž připojeno, že nárok práce na farní úřady už mnoho desetiletí s ohledem na vedení matrik, statistiku pohybu obyvatelstva apod. a v důsledku přílivu dělníků z cizích, často vzdálených míst se zvětšil a speciálně v zájmu dělníků matriční listiny v mnoha případech se vydávají bezplatně.

Z řečeného vysvítá, že ze socialistické strany vytýkané štolové požadavky faráři našeho okresu mají právní titul faze podle konvence místně užívané nebo event. speciální faze zatímco požadavek

pag.198

na zpětné vrácení zaplacených štolových poplatků postrádá jakýkoli právní titul, navíc z pravidla funkce v jedno s obvyklou bohoslužbou nebyly spojeny časově. a byly spojeny se speciálními, v patentu nepředpokládanými výkony, pročež také vzhledem k rozhodnutí správního soudního dvora ze 4. května 1893 č. 1597 strany vedoucí odpor mají být odkázány na právní cestu, neboť kompetence administrativních úřadů se vztahuje jen na zákon, uctivě podepsaní duchovní správci odmítají rozhodně ze socialistické strany jimi udělanou námitku nenáležitého překročení poplatkové štol, spatřují v tom zlomyslný záměr necensurované agitace, skrze něž s poukazem na taxy udané ve staré měně se pokoušejí lákat na zpětné zhodnocení, což je jednání podle § 197 tr.zák. §202 a vznášení nejoddanější prosbu,

pag. 199

slavné c.k. místodržitelství račič nechat vydavatele a rozšiřovatele oněch brožur a novinových článků v nichž se vyzývá k učinění opatření pro vrácení zaplacených štolových poplatků, neboť v tom spočívá výzva ke lstivému předstírání a tím k podvodu, - na základě § 9 a 10 tr.z. obvinít a vůbec katolické kněze proti takovému socialistickému buřičství účinně chrániti.

liberecký vikariátní úřad v Rochlicích, 17. února 1897

Wenzel Kretschmer, okr.vikář Josef Rentzmann, P. Ignaz Heyne, P.Franz Vogel, Franz Hebeck, Josef Danek, Joh. Bernard, farář. a d.

pag.200

Štvaní okolo štolu

Noviny Arbeiter-Zeitung dr. Viktora Adlera přinesly výzvu k dělníkům a ještě jejich „Freigeist“ v Liberci v němž josefinská štolová taxa byla zveřejněna, poté v tisících exemplářích rozšířena, a vyzvala dělníky, aby to, co za štolu zaplatili navíc, měli by od farářů požadovat zpět. Následkem toho se objevilo mnoho dělníků na vídeňských farech a požadovali vrácení přeplatku.

V Rychnově se objevil první, v jejich čele starokatolík Schöffel od Luka který dokonce farář Krupičkovi zaplacenou štolu žádal zpět. Já jsem mluvil jen s ním, a ostatní jsem odkázal na úřadujícího kaplana P. Mansfelda. Tak to šlo po 14 dní, opomenut nebyl nikdo, to znamená, že

pag. 201

pan farář je nemocen, neboť krátce před tímto případem měl zánět zubního lůžka. Jeden nechal u p P..Mansfelda dopis a tato okolnost jsem použil a jemu jsem napsal dopis, který byl poté uveřejněn ve Freigeistu. Krátký obsah, který ho chválil, přinesly poté Katolické listy. Po Vánocích vykonali jsme my kněží Frýdlantského, Libereckého a Jabloneckého vikariátu všeobecnou rozpravu a tam nám bylo řečeno, že štolový patent ještě dnes má právní platnost. Zároveň byla nám naznačeno, abychom se my faráři drželi předpisů o štolových záležitostech o Correspondenz Blatt u atd.

Poté co jsem všechno důkladně prostudoval, nechal jsem po Novém roce prohlásit, „ příští neděli jsem nechal prohlásit, že pan farář bude mluvit o štolové taxě, koho to zajímá, ať se dostaví, Třebaže jsem byl oteklý, šel jsem na kazatelnu , kostel byl plný, přišlo zejména hodně mužů.Krátký obsah je otištěn v Katolických .listech. Snažil jsem se dokázat, že jsem v právu a zvláště jsem řekl následující podle Katolických listů

{následuje text v češtině}:Dejte knězi plat , aby slušně a přiměřeně mohl být živ a my rádi se zřekneme štolu, která nás u mnohých činí tak nenáviděnými.Poukázal jsem i na jiná vyznání, kde platí roční příspěvky a mimo to značnější štolu.. Rodiče nedají syna na dlouhá a namáhavá studia aby potom na faře hlad trpěl .Mnohá matka pláče radostí, když vidí syna svého poprvé u oltáře, kdyby

pag. 203

však věděla, co trpkého musí prodělat, plakala by bolestí..Zdejší lid je praktičtější.On zaopatří synovi po kratším studiu lepší postavení, a nemusí se bát, že bude po krčmách tupen a haněn a že proti němu bude štvát. A ku konci pravil: jsem Tato věc netýká se jen faráře, nýbrž všech kterým na zachování dobrých náboženských poměrů záleží.

Na větší osadě nepostačím jeden kněz, on potřebuje pomocníky, kaplany, S těmi se farář musí dle smlouvy o štolu dělit a za malý poplatek je vydržovat.Ale z čeho? Snad ze svého nepatrného platu?Tot' by zůstal každý raději na malé farce. Tedy opět jen ze štolu. Kdyby: ale osadníci přestali platit obvyklé poplatky, byli kaplani nuceni faru opustit! A který kněz chtěl by býti farářem na takové osadě? Tím dnem nastalo na osadě utišení veliké- k tomu dodává redakce katolických listů.

Jen se nedati! {konec českého textu}

Od toho dne byl zase klid jen dva nezaplatili zápisné u křtu a jeden tesař z Rádla chtěl platit za výkrop { na pohřbu} podle patentu .Tak se stalo 30. března 1897

pag. 204

Svatba podle štolového patentu

Při každé řeči o štolovém patentu jsem také řekl, jak vypadá svatba podle štolového patentu . Není zvonění zvonů, žádná ozdoba, , oltář-tam je koberec-ten přijde pryč, antipendium přijde pryč, není žádná modlitba atd.

Příští sobotu je svatba. Augustin Ullrich s Julií Havlovou. Na otázku kostelníka, jak chtějí být oddáni, ženich odpověděl: "Podle štolového patentu". Jak shora řečeno, odstranil kostelník všechny ozdoby z oltáře před jejich očima, a nato je P. Mansfeld v přítomnosti (protože svíčky nehořely) oddal. a poté, co je svázal štolou, aniž by se pomodlil Otčenáš, nebo něco jiného, odešel od oltáře. Za sňatek nic nepožadoval. Poznámávám, že tam byli v 7 hodin.

pag. 205

{český text:}

Svatba na faře

Dne 27. dubna slavila zde svoji svatbu Božena Bernardová dcera Josefa Bernarda, majitele válcového mlýna v Podolí, okresního starosty a zemského poslance s panem Rudolfem Natali, c.k. hejtmanem z Mladé Boleslavi.

V kostele bylo nepřehledný počet lidstva – asi 1600- a zpěvácký spolek Liederkrantz zapěl dva krásné sbory. Nevěsta je neteř faráře Jana Bernarda. Všichni nejvyšší uspokojeni odjížděli do své domoviny. {konec českého textu }

Obecní volby v Rychnově

Dne 21. a 22. dubna 1897 konané obecní volby skončily úplným vítězstvím bílé strany, rudá strana která dosud byla vítězem ve 3 volebním sboru, ve 2. a 1. volebním sboru se voleb úplně zdržela. Proti volbě byl podán rekurs.

pag. 206

Poplatek za noční stráž

Starostou Vincenzem Peukertem po 8 let požadovaná noční stráž byla odkázán místodržitelstvím na placení z náboženského fondu

C.K. Místodržitelství

Č.30856

C.k. okresní hejtmanství přes. 13. dubna 1897, Jablonec n.N.

Pan c.k. okresní hejtman

Vyřizující zprávu z 12. prosince 1896 č. 19608 ve srozumění s biskupskou konsistoří v Litoměřicích o zakročení faráře P. Johanna Bernarda v Rychnově o převzatí obecním úřadem v Rychnově tamní faře předepsaného poplatku za noční stráž a osvětlení za dobu od 1. ledna 1888 do 31. prosince 1895 ročně 1 zl. 40 kr, celkem 11 zl. 20 kr. přenést na náboženský fond

C.k. bernímu úřadu v Jablonci se dává zároveň pokyn, aby současnému faráři tento obnos jedenáct (11) zlatých 20 kr jako dodatek ke kongruu pro shora řečenou periodu proti kvitanzi jednou provždy vyplatit z náboženského fondu..

O tom jest uvědomit jmenovaného faráře s výzvou, aby předložil potvrzení obecního úřadu o zaplacení uvedené přírážky za uplynulou periodu

pag. 207

Přílohy ke zprávě se vracejí zpět-

Praha, 31. května 1898

Za místodržitele: Hoffmann

Č. . 13032

Důstojnému farnímu úřadu v Rychnově

Na vědomí. Opis proti návratce. celého spisu

Jablonec, n.N., 17.5. 1897

c.k. okresní hejtman Rapprich

Oltář neposkvrněného početí

Karolina Melicharová z Rychnova věnovala 15 zl. na dva svícny .V roce 1896 darovala rodina Rösler na Hranici (an der Gränze) jakož i jiní dobrodinci 4 páry svícnu v ceně 4*14= 56 zl., slovy padesát šest zlatých

Paní Rauhová manželka ředitele měšťanské školy darovala kostelu pár červených komží pro ministranty v ceně 9 zl.

Dobrodinky z Kokonína Klara Schmiedová , Anne Hilgerová, Barbara Wabersichová

pag. 207a

Seznam darů na opatření kostelních kobereců
pro kostel v Rychnově ,sebraných paní Johannou

Hofrichterovou,paní Annou Stützovoua paní Marií Kletschkovou

jméno	z	kr.	jméno	zl	kr
p.farář P.Joh.Bernard	3	-	Amalie Maschke		50
Anna Stütz	5		Barbara Schöffel		50
Clara Peukert	2	-	Marie Hofrichter	1	-
Emma Peukert	2		Helene Ullrich čp. 196		30
Berta Lucke	2		M.A.Sprenger		50
Amalie Ullrich		50	Johanna Hofrichter	3	
paní Hoffmann	1		Emma Pilz a		
paní Lang č. 345		50	Johanna Schöffel	5	
Barbara Seiboth	1		Agnes Benda		30
Mariana Seiboth		50	Barbara Kittel		50
Theresia Maschke		50	paní Schöffel, čp.58		50
Anna Podlipnie		50	Antonie Peukert		50
Wilhelmina Peukert	1		Josefa Melichar		30
Emile Lang čp. 20	2		Amalie Melichar		20
Anna Lindner	2		Marie Müller		20
Josefa Preissler	1		pan Eduard Lindner	1	
Clara Henlein	1		Anna Maschke čp. 404		50
Marie Preissler	1		Karolina Preissler		50
Amalie Pickard		20	Anna Hollmann		20
pan Karl Wenzel	1		Martha Maschke	2	
Marianna Preissler	1		Anna Prade		50
Marianna Hofrichter	1		Sofie Czerwinka	1	
Franziska Maschke		80	paní Rillich	1	
paní N.Neumann , čp. 474	1		Marie Kletschka	2	
paní N.Kraus, čp. 250		40	Marie Peukert	1	
Mathilde Wenzel		50	Lotti Haken		50
Agnes Wenzel		50	Marie Peukert čp.53		50
Marianna Ullrich	1		Barbara Peukert	1	
	33	90		25	00
				pag	207b
Karolina Schöffel		50	Clara Ullrich		50
Marie Leffler		50	pan Franz Maschke		25
Karolina Beuer čp. 334	1		Antonie Peukert		50
Anna Pietsch čp. 460	1		Julie Kundlatsch		50
paní N. Michel		20	Clara Zappe		30
pekařka Maschke		50	sl. Johanna Pfeifer		30
paní Hübner		50	Carolina Schöffel		50
Karolina Schmied		20	Julie Schlafmann	1	

Clara Wenzel		50	Barbara Schöffel, Pulečný.		50
pan J-Golberger MUDr	2		Juliana Massopust		50
pan Preissler		20	Karolina Peukert		50
pan Jäger		20	Johanna Schmidt		50
pan Massopust		40	Anna Peukert		20
Barbara Pietsch		50	Karolina Schöffel čp. 6		50
pan Seiboth, sedlák		50	paní dr. Gammringer	2	
Anna Ullrich, čp. 118	1			8	55
Franziska Hoffmann		50			
Anna Preissler		50	celkem	85	15
Amalia Seiboth		40	Johanna Hofrichter		45
Antonie Ullrich		50	dohromady	85	60
Marie Ullrich		20			
pan Wilhelm Appelt		50			
Elisabeth Seidl		20			
paní Falkenauer		20			
paní Peukert		10			
Karolina Drabke		20			
pan Sense	1				
Marie Sedlak	1				
paní Nowotny –řeznice	1				
paní Glaser-pekařka		50			
pan Karl Ullrich		50			
Anna Puttik		20			
Anna Peukert		50			
	17	70			

pag. 208

Pulečný- vyučování náboženství

Č.2531/ BSR

Důstojnému farnímu úřadu Rychnov

Vysoká c.k. zemská školní rada vys. výnosem ze 17.9. č. 28714 ve srozumění s důst. biskupskou konsistoří v Litoměřicích schválila, aby katolické náboženství v 1 a 2. třídě tamní obecné školy po dobu potřeby zástupně vyučoval řídící učitel Anton Ohme po 2 hodinách týdně za církevního dozoru .

O tom se dává vědomost důst. farnímu úřadu k případnému dalšímu jednání

C.k.okresní školní rada Jablonec, 1. října 1897

předseda : Rapprich, v.r.

Tento výnos se týká trojtřídní školy v Pulečném.

pag. 209

Svobodná konference v Rychnově

Dne 29. září 1897 na kaplanův svátek se konala v Rychnově svobodná konference jíž se zúčastnili tito kněží:

čestný kanovník a vikář Kretschmer, Johann Bernard, Rychnov, Johann Hulek, nově ustavený farář z Lomnice, farář Josef Dumek z Jeřmanic, katecheta Klinger, kaplani Svoboda a Zundálek z Hodkovic, Hyšperský z Č.Dubu, P. Franz z Vratislavic, novosvěcenec P. Bergmann a kaplani z Rychnova Cvejn a Mansfeld P. Žundálek měl dvě

přednášky o spolkových záležitostech a o pojištění farářů, Předsedal domácí farář P. Bernard.

Na církevní a růžencový svátek kázal 1897 Johann Schlenz, katecheta z Liberce, jeho kázání sklídila mimořádnou pochvalu. Dívka Neumannová mu darovala nádhernou kyticí.

pag. 210

Dary na křížovou cestu

Slečna Sense Karolina, dcera mlynáře z Rychnova č.29 darovala

5. října 180 zl

14. listopadu 150 zl., dohromady 330 zl, slovy třístatřicet zlatých a slíbila dalších 70 zl.

Klara Waller ze Sv.Kříže dala 1 zl, Karolina Sense dala dnes 4. ledna 1897 40 zl., celkem 370 zl. , dále 30 zl.= suma 400 zl., slovy čtyřista zlatých

Franziska Rau, manž. ředitele měšť. školy .....1 zl

Agnes Preisler, Pulečný 1

Adelheid Maschke č.107 1

Barbara Wawersich, Kokonín 139 1

Anna Scheible, Kokonín 0,50

Anna Herrein , Rychnov 1 zl

pag. 211

Augustin Masopust, Pulečný 2,-zl

Johanna Barolim, manž .drážního hlídače 1

Katharina Lang. Rychnov 2

Anna Pietsch, Pulečný (Kopanina) -, 50

Helena Schmied, Rychnov 129 1, 40

Marie Ullrich 1, 50

Karolina Lang, Pulečný 71 4

Maria Schwarz, Rychnov 1

Elizabeth Hübner Rychnov 152 1

Franz Rösler, Rychnov 69 5

Maria A.Seiboth, Rychnov 1

Rösler (stará maminka) z Hranice 5

Amalia Waller Rychnov 1

Augustin Hübner a babička, Rychnov 162 1, 50

Barbara Peukert, Rychnov č. 54 4

Barbara Görner Rychnov-Hranice 410 2

Barbara Masopust Pulečný 63 0, 50

Marie Anna Lang, Pulečný 71 1

Barbara Maschke Rychnov 378 1

Marie Preisler Pulečný 0, 50

Ochotnický spolek Rychnov 10

Karolina Preisler , provd. Schöffel,Rych.38 0, 50

Franziska Schöffel Rychnov 0, 50

Anna Lindner, Rychnov 25

Karolina Schmied ,Pulečný- sbírka 178, 40

pag. 212-prázdná stránka